

**Apologia brevis et necessaria Marci Beumleri Tigurini, in qua
primo? exponuntur caussæ, cur Iacobi Andree? manus &
lingua, instar Ismaelis, sit contra omnes**

<https://hdl.handle.net/1874/402026>

APOLOGIA BREVIS ET NECES-

SARIA MARCI BEUMLERI

Tigurini, in qua primò exponuntur causæ,
cur Jacobi Andree manus & lingua, instar Is-
maelis, sit contra omnes. Deinde diluuntur
falsæ criminationes, quas in postremis suis
scriptis aduersus D. Io. Iacobum Gryneum,
partim in Marcum Beumlerum, partim in

D. Huldricum Zuinglium, partim de-
nique in inclitam Rempub. Tigu-

rinam, sine fronte & men-
te, confinxit.

PSALM. CXIX.

*Veniant mihi misericordia tua Ieho-
ua: salus tua secundum sermonem tuum.
Ut respondeam probro me afficienti ver-
bum: quia confido verbo tuo.*

TIGVRI APVD CHRISTOPH.

FROSC. M.D.LXXXV.

A B O L O G Y

AND THE HISTORY OF THE

SLAVE TRADE

IN THE WEST INDIES

AND THE

AFRICAN CONTINENT

IN THE

WEST INDIES

AND THE

AFRICAN CONTINENT

IN THE

WEST INDIES

BY

WILLIAM LUTHER

OF THE UNIVERSITY OF

YALE

IN

NEW-YORK

AND

ALBANY

REVERENDIS

ET CLARISSIMIS VIRIS, EC-
CLESIAE SCHOLAEQUE, IN
incolita vrbe Tigurina, Antistitibus, Domi-
nis, Patronis, ac Præceptoribus suis in Chri-
sto Iesu sibi plurimum amandis, salu-
tem, pacem, & gratiam à Deo pa-
tre luminum, precatur.

VOTIESCVNQVE, cla-
rissimi Viri, Patroni ac Præ-
ceptores plurimum reuerendi,
de statu & conditione, qua Ec-
clesia nostra post restitutam

Euangelij doctrinam vsa est & etiamnum
hodie vtitur, cogito: toties in memoriam re-
deo præclari & experientia omnium tempo-
rum comprobati dicti, quod extat apud Eu-
ripidem:

ὡς ἔστιν χάρις ἰδὲ εἶν τὰ κτήνη τὰ ἰσθλά,
ἀλλ' ἔστι περὶ τὸ γέρας.

Nam etiam si magna & multa beneficia
à Deo accepit: tamen ea quoque suis diffi-

EPISTOLA

cultatibus, quibus quodammodo temperan-
 tur, non carent. Domi quidem alta semper
 fuit pax, summa concordia, constans in do-
 ctina consensus, mutuus docentium & di-
 scentium minimeq; fucatus amor, alacre ver-
 bum Dei promouendi studium. Magna pro-
 fectò bona liberalitate Dei admirabili con-
 cessa. Intuemini enim non solum vicinas
 Respub. sed etiam animis vestris lustrate to-
 tum terrarum orbem: atque modò enumera-
 ta bona nemini, ita vt nobis, euenisse cogno-
 scetis. Quò autem præclariora illa sunt, &
 quo paucioribus obtingunt, eò ardentius
 Deus nobis orandus & exorandus est, vt
 nobis illa, tanquam salutaria halcyonia, diu-
 turna & constantia esse velit: nobisq; sum-
 mis viribus enitendum, vt ne vllò modo à
 nobis violentur, sed sarta tecta q; potius con-
 seruentur. Hoc autem proculdubio conse-
 quemur, si, maiorum nostrorum vestigijs in-
 sistendo, maioris fecerimus publicum quam
 priuatum commodum: si glorie potius Dei,
 quam nostræ honori consulere & seruire stu-
 duerimus: si maiores natu, nobis iunioribus
 pietate

DEDICATORIA.

pietate, sobrietate, modestia, constantia, studio, industria, vigilantia praeluxerint, atque ad omne virtutum genus quasi faces prætulert: si denique nos iuniores egregias illas Patrum & Præceptorum virtutes, quæ hæctenus, absit assentationis suspicio, hæud obscure emicuerunt, exprimere & consequi sedulo laborauerimus. Nam hæc sunt illa seminaria, hæc sunt fundamenta & fulcra, quibus res florentes propagantur, confirmantur, aulescunt & stabiliantur.

Ad hæc verò studia excitabimur & prouehemur omnes, si cogitauerimus ista, quibus liberalissimo Dei munere fruimur bona, suas quoque habere difficultates, neque extra omnem teli iactum, ut est in veteri prouerbio, posita esse: sed à pluribus oppugnari, quàm vulgus existimare possit: atque idcirco nobis circumspectè agendum esse. Nam quotidie audimus non solum nos, sed etiam maiores nostros, heroes illos nunquam satis laudatos, per quos Deus veram Euangelij lucem nobis reddidit, ab homi-

EPISTOLA

nibus inquietis intolerabilibus conuicijs onerari, grauissimorum errorum accusari, falsorum criminum insimulari, diris & iniquis anathematismis feriri, omnium haereticorum post homines natos pessimos nocentissimosq; proclamari & ubiq; proscribi. Neque verò hæc à Pontificijs solùm, quos scimus à nobis capitali *καὶ ἀδύνατον* odio dissidere, sed etiam & quidem multò magis & immodestius ab ijs, qui iugum Pontificium abiecerunt, & vnà nobiscum de Euangelio & vno Christo mediatore glorianzur, perpetrantur: ita ut ab illis non magis, quam ab his nobis metuendum & cauendum sit. Hæc hæc sunt illa, Patres & Praeceptores reuerendi, quæ nos ad studium pacis, mutui amoris exuscitare debent: hæc sunt, quæ nos diligentiam & operas coniungendas inuitare debent: hæc denique sunt, quæ nos ad domesticas inimicitias, ad clandestina odia, ad priuatas similtates, si quaedam inter nos existant, deponendas & extinguendas impellere merito debent: si qui dem nobis ipsi, si quidem
con-

DEDICATORIA.

*conscientiæ nostrorum auditorum, siquidem
 patria, siquidem gloriæ Dei consultum vo-
 lumus. Nam nullam aliam ob causam
 Deus, prudentissimus Pater, nos externis
 illis malis urgeri & premi sinit, quàm ut
 socordiam & soporem ex animis nostris eij-
 ciat, & studium boni publici tuendi in nobis
 accendat, ut operas nostras coniungamus,
 easq; in externos hostes propulsandos con-
 uertamus. Et certè ut nullum optatius, nul-
 lum præstantius, nullum denique iucundius
 bonum hominibus obtingit in hac vita,
 quàm fratrum simul habitantium constans
 concordia & mutuus minimeq; fucatus a-
 mor; ita nulla res est & esse debet, quæ il-
 lius tanti tamq; necessarij boni vinculum
 arctius constringat, fidelius contineat, for-
 tius corroboret, quàm externorum hostium
 violentia, iniuria, & impetus. Huiusce rei
 cum aliæ vrbes & Respub. multæ, cum ve-
 rò florentissimum illud Romanorum Impe-
 rium luculentissima documenta nobis dede-
 runt. Nam dum ab externis hostibus infesta*

E P I S T O L A

rentur & exercerentur Romani, constans
 inter eos colebatur concordia, coniunctissi-
 mē & amantissimē viuebant, operas mu-
 tuas sibi assidue præstabant, consilia commu-
 nicabant, se mutuo tolerabant; atque hac ra-
 tione eorum res augebantur & incrementa
 sumebant. At vero, externis hostibus deu-
 ctis, rebus omnibus terra mariq; pacatis &
 in tuto collocatis, in propria ruebant visce-
 ra, ciuilia & intestina bella, que nunquam
 non tristissimas calamitates portendunt,
 mouebant, de dominatu hostiliter dimica-
 bant. Quibus etiam rebus & moribus effe-
 ctum est, ut potentissimum illud Imperium,
 quod dum ciues concordēs erant, inuictum
 putabatur, & omnibus instar Gorgonis,
 terrorem incutiebat, non solum labefa-
 ctaretur, sed planè defloresceret funditus-
 que periret. Vbi verò externis etiam hosti-
 bus ingruentibus animi Antistiticum ambi-
 tione turgentes, ad seorsum insanientes, si-
 multate laborantes distrabuntur & discor-
 dant, ibi, ibi inquam certissima & tristissi-
 ma

DEDICATORIA.

ma ira diuina & πανοληθειας mox subsequatur indicia sese ostendunt. Atq; hæc ita esse primùm Atheniensium Respub. tempore Demosthenis & Philippi, postea verò Iudeorum, post Christum in cælum sublatum, luculentissimè demonstrarunt. Quæ cum maiores nostri, Huldricum Zuinglium puto, Leonem Iudæ, Henrichum Bullingeru, Ottonem Uerdmullerum, Conradum Pellicanum, Theodorum Bibliandrum, Iohannem Vuolfium, Petrum Martyrem, Iosiam Simlerum, & vestrum quoq; nonnullos, quos Deus hæctenus superstites esse voluit, considerarent, nulli rei sibi tam accuratè studendū iudicarent, quàm mutuo amori, quàm paci & concordia domesticæ: nihilq; sibi tam præcauendum existimarunt, quàm causas contentionum & dissidiorum emulationumq; intestinarum. Intelligebant enim homines alta quadam mente præditi, se nulla alia ratione molem negotiorū & periculorum quæ ab externis hostibus parabantur, sustinere ac propulsare posse. Quàm verò egregiè & laudabiliter suum illum laudabilem finem, quem

EPISTOLA

sibi proponerant omnes, consecuti sunt, non
 solum nos nouimus & cum magna voluptate
 recordamur: sed etiam exteri homines saepe
 penumero mihi narrare & in memoriam re-
 uocare solent. *Utinam* utinam Deus, in cuius
 manu omnia sunt & cuius nutu omnia
 reguntur, nobis omnibus eam mentem donet,
 ut posthabitis omnibus offensionibus, depo-
 sitis similitudinibus, neglectis proprijs commo-
 di ad mutuum amorem conseruandum, ad
 publicam cōcordiam sanciondam, ad operas
 strenuè coniungendas, ut antea semper, sic
 in posterum quoque, conspiremus: quandoqui-
 dem intelligimus aduersarios non modò non
 mitescere, sed indies magis magisque exaspera-
 ri. Ad hunc modum si haec mala, quibus Deus
 nos exercet, usurpauerimus, rectissime de no-
 bis dici poterit, quod alicubi Plurarchus gra-
 uiter, prudenter, elegantique simili docuit
 καθάπερ τῆς μελίτταε φέρεται μέλι το σπι-
 μύτατον καὶ ξηρότατον ὁ θυμὸς: οὐτως οἱ
 φρόνημοι ἀπὸ τῆς δυσχερεῖς ἀπὸν παραγμῶ-
 των πολλάκις οὐκ εἰσὶν καὶ χρήσιμον αὐτοῖς
 λαμβάνουσι, Id est, *Quemadmodum* apes
 dulciss

DEDICATORIA.

dulcia mella è thymo amarissimo & siccis-
 simo conficiunt: sic & cordati homines è dif-
 ficillimis rebus saepenumero magnum com-
 modum & fructum capiunt. Quod autem,
 quaso vos omnes, maius commodum ex im-
 portunis aduersariorum nostrorum clamo-
 ribus ad nos redeat, quàm animorum nostra-
 rum coniunctio & mutuus amor? qui quan-
 tum possit, ex ijs quæ hæctenus diximus, co-
 gnoscitur. Et certè in vita humana ita cau-
 tè & prouidè omnino nobis necessarioq; agen-
 dū est: siquidē benè beateq; viuere volumus.
 Etenim Ἡ ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ut idē
 Plutar. venustissimè scripsit, καθαρόν ἐστί
 καὶ ἀμιγῆς, ἀλλ' ὡς περ ἐν μουσικῇ βαρεῖς
 φθόγγοι καὶ ὄξεις: ἐν δὲ γραμματικῇ φω-
 νήεντα καὶ ἄφωνα γράμματα. Μουσικὸς δὲ
 καὶ γραμματικὸς, ἐχὼ θάτερα δυσχεραί-
 νων, καὶ ἰσοφύων, ἀλλ' ὁ εἶσι χρήσασθαι
 καὶ μιγῦναι πρὸς τὸ οἰκείον ὅπως ἀμύθη-
 οῦται καὶ ἧς πραγμάτων, Id est, In rebus
 humanis nihil purum & sincerū. Sed quem
 admodum in Musica graues sunt soni & a-
 cuti: in Grammatica verò literæ vocales &

EPISTOLA

muta. Musicus verò & Grammaticus, non
 qui alterutra egrè fert aut fugit, sed qui o-
 mnia tractare & vtiliter temperare potest.
 Idem vsuuenit in rebus humanis. Nam ibi
 res læta & tristes perpetuò temperantur: pru-
 dens ergò est, qui vtrasq; in suum cōmodum
 conuertere nouit. Talem autem Paulum
 fuisse ex Epist. ad Philip. ca. 4. intelligitur.
 Nam ego didici, inquit, in quibus sum, ijs i-
 psis esse contentus. Noui autem deprimi, no-
 ui etiam abundare seu extolli: vbiq; & in o-
 mnibus iniuriatus sum, & ad saturitatem &
 ad esuritionem, tum ad abundantiam, tum
 ad inopiam.

Cum verò me nō fugiat, vos omnes sum-
 mo studio, posthabitis omnibus impedimen-
 tis, ad hanc metam, de qua dixi, contendere:
 nō possū intermittere, quin hanc meam A-
 pologiam aduersus immoderatos Iacobi An-
 dreæ sarcasmos, & iniquas criminationes,
 quas in vltimis suis scriptis aduersus D. Io.
 Iacobū Gryneum, non solum in me, alum-
 num & discipulum vestrum, sed etiam in Ec-
 clesiarum nostrarū Reformatorem constan-
 tissimum

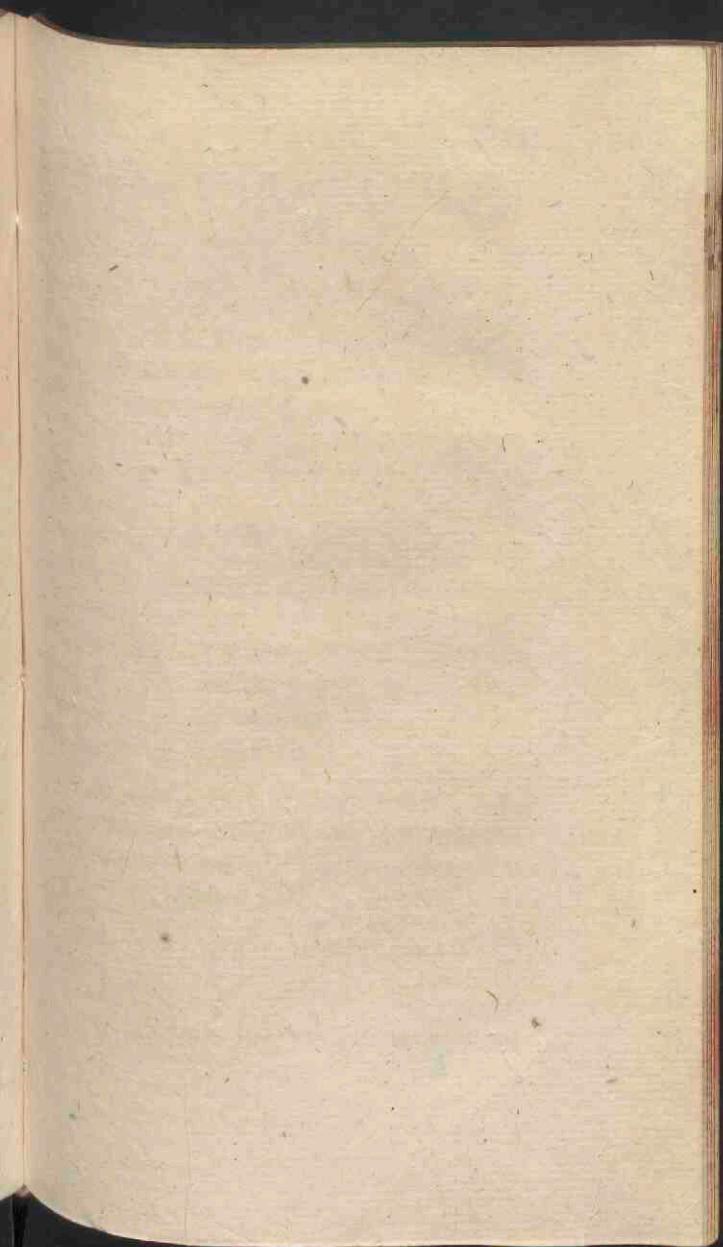
DEDICATORIA.

tissimum, D. Huldricum Zuinglium, nec
 solum in illum, sed etiam in totam nostram
 Ecclesiam & Rempub. impotenter euomit,
 in clarissimo vestro omnibusq; pijs iucundis-
 simo nomine apparere curarem. Id verò vt
 eò libentius & audacius facerem, duæ quoq;
 aliæ causse accesserunt. Nam primò hanc
 causam, quam tuendam suscepi, vobis vnà
 mecum communem esse neminem vestrum
 dubitare, nedum inficiari arbitror. Agitur
 namq; hoc loco non mea solum fama, quam
 ab Andrea, homine ad calumniandum nato,
 arrodi haud agrè fero, sed multò magis do-
 ctrinæ, quam ex verbo Dei profitemur veri-
 tas, Ecclesie Patriæq; nostræ existimatio.
 Quam hic homo non solum extenuat, sed e-
 tiam passim in suis scriptis hostiliter inua-
 dit, atq; toti mundo inuisam suspectamq; red-
 dere conatur. Deinde vestræ egregiæ erga
 me voluntatis & studij tot iam tantaq; con-
 stant documenta, vt ingratitude nota mi-
 hi necessario subeunda foret, nisi tandem a-
 liquando grati mei erga vos omnes animi spe-
 cimen aliquod ederẽ. Etenim nõ solum domi
 apud vos dum vixi, me quam optime in sti-

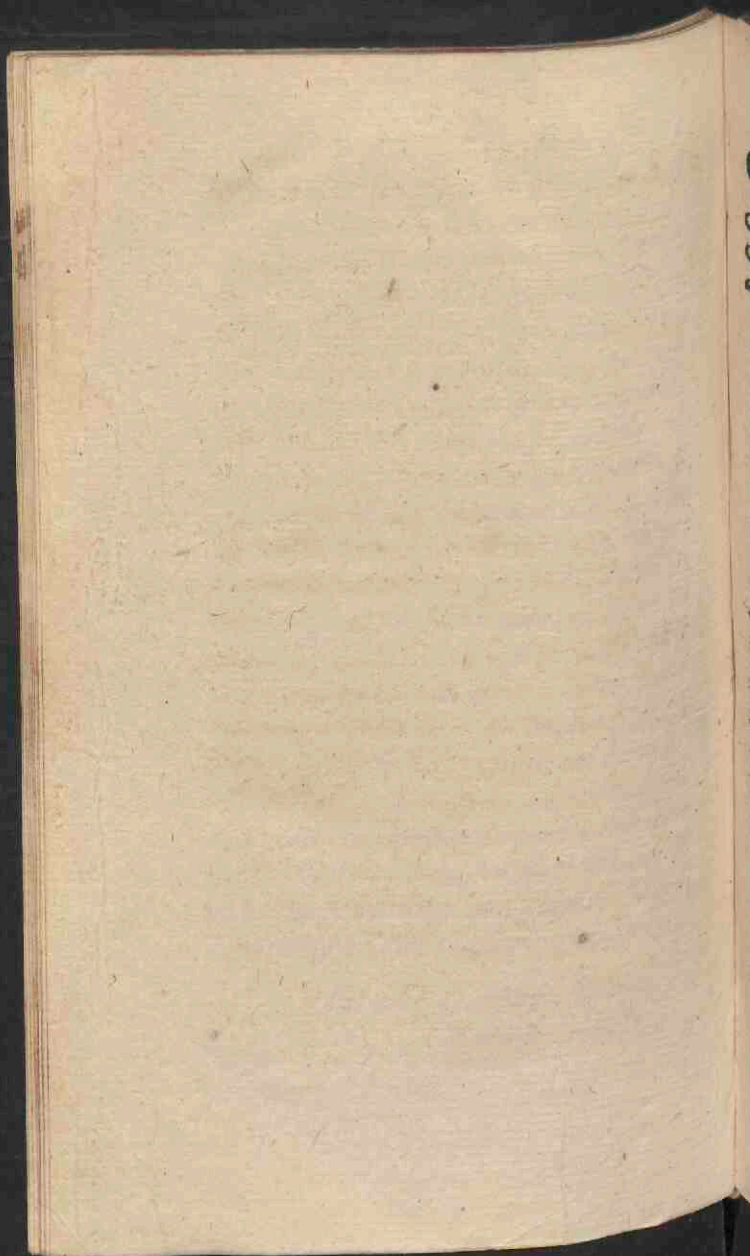
EPISTOLA

cui curauistis: sed postea quoq; vnanimi cō-
 sensu grauisimoq; iudicio, exieras quoq; Aca-
 demias. primò Tubingensem, postea Basiliē-
 sem, nunc verò Heidelbergensem, non secus
 ac si in meam salutem conspirassetis omnes,
 mihi inuisendas frequentandasq; duxistis:
 ita tamen vt mei absentis non minorom cu-
 ram & rationem, quàm presentis habeatis.
 Itaq; accipite vestrorū in me meritum &
 beneficiorū ἀντίδωρον: exiguum quidem illud
 καὶ μὲν ἀπὸ ἀντιπρόσπου: mea tamē in vos
 singulos obseruantiae & gratitudinis testimo-
 nium: atq; meorum studiorum eam, quam ha-
 etenus suscipite curam: idq; vt faciatis maio-
 rem in modum rogo & obsecro. Deus pater
 omnium bonorum det nobis omnibus, vt mi-
 litemus bonam militiam, seruemus fidem &
 bonam conscientiam, cursum cōsummemus,
 ac tandem consequamur coronam, quā red-
 det Dominus in illo die, omnibus qui expecti-
 uerunt illustrem illius illum aduentū. Data
 Heidelbergæ Cal. Feb. Anni 1585.

Vestrarum D. D. obseruantissimus
 Marcus Beumlerus

CONTRA D. IACOBI ANDREAE SCRIPTA,

QUIBVS DISPUTATIONEM
de Eucharistia in Academia Heidelbergensi habita-
bitam, praeside D. Ioanne Iacobo Gryneo
criminatur, Marci Beumleri
Apologia.

C A P V T I.

Exponuntur in hoc Capite aliquot casus, quibus Iacobus Andreas compulsus, optimo cuique aequum maledicit.

POSTEA QUAM bina Iacobii Andreae scripta, quae aduersus orthodoxam, modestam, pioque studio institutam Disputationem, de Eucharistia Heidelbergensem iracundè confecit, legi, ac meo modulo ponderavi: animum meum valè affici animaduerti.

Nam primò non partum animo meo capiebam dolorem, cum viderem hominè istum, qui hodie in Ecclesijs reformatis primas ad se deferri atque sibi concedi flagitat, eò contumaciae & impudentiae procelisisse, ut neque pudoris, neque modestiae, neque pacis & tranquillitatis,

M. BEVMLERI

tis publicæ, neq; veritatis illustrandæ vllam rationem habere, aut vlllo studio duci, facile à quouis deprehendatur.

Proinde in hisce suis iracundis scriptis, cum veritatem nullo modo obscurare, nedum expugnare possit (in quod tamen summa animi contentione incumbit) non solùm in ipsum auctorem, cuius candor, pietas, & eruditio à pluribus, quàm fortasse velit Andreas, commendatur, virus acerbitatis suæ effundit, eumq; multorum falsorum criminum insinuat: sed etiam in alios bonos quoslibet, qui partim ante multos ab hinc annos ex hac mortali vita in cœlestem patriam commigrarunt, partim verò Ecclesiæ Reip; pub. vsui ornamentoq; sunt, atq; dum vitæ huius vsura ipsis concedetur, erunt, instar Herculis furentis incitato cursu, ferrus, debacchatur, & varijs conuictijs inuehitur.

Etenim Beatissimæ memoriæ Friderichum tertium, comitem Palatinum, &c. Zuin-
glium, Oecolampadium, Caluinum, Marty-
rem, Bullingerum, Melanctonem, Erastum,
cæterosq; eorum in verbo Dei propagando, in
Ecclesia instauranda, in Papatu demoliendo,
in bonis literis reparandis fidelissimos socios,
& columina, è sepulchris eruere, de cœlo de-
turbare suisq; conuictijs in ima tartara præci-
pitare conatur.

Deinde verò superstites Dei seruos, mul-
tis &

tis & magnis Dei donis ornatos, qui egregia
 sua virtute, & eruditione Jacobi Andreae lumi-
 nibus minime luminosis plurimum obstruunt,
 grauius conuictis insequitur, iniquis contu-
 melijs lacerat, falsis criminibus tanquam lapi-
 dibus Simej, obruere, homo iracundus conten-
 dit. Cuiusmodi sunt Illustrissimus Princeps Io-
 hannes Casimirus, Electoralis Palatinatus,
 volente Deo, inuito Andrea, Administrator
 æquissimus, alter nostræ ætatis Iosias, Eccle-
 siæ Dei nutricius, quod vehementer vrit An-
 dream, constantissimus & prudentissimus, Fri-
 dericus Ehemius Cancellarius eius celsitudi-
 nis magnificus Fridericus Vuidebramus, Chri-
 stophorus Bezelius, Caspar Cruziger, Theo-
 dorus Beza, Lambertus Danæus, Iacobus Gry-
 næus, Daniel Tossanus, & alij qui se ad pedes
 Nouæ Dæi Vbiquitatis, quam nuper Iacobus
 Andreae à suis antecessoribus conceptam, è ni-
 do infeliciter exclusit, abijcere, eamq; exoscula-
 ri recusant. Neq; verò crudelis Andreae ani-
 mus, istis commemoratis placari, aut sedari
 potest: sed insuper (immane facinus) classicum
 canit, atq; controuersiam non amplius amica
 collatione sententiarum, sed potentia Princi-
 pum atq; adeo armis disceptandam, aduersa-
 riorumq; dogma reprimendum esse, haud ob-
 scure innuit, & præ se fert. Nam non satis ha-
 bet toti mundo probasse, se ipso Paracione ma-
 ledicentior em esse: sed etiam vult de se dici.

M. BEVMLERI

— Quo non prestantior alter,
Aere cetero viros Martemq; accendere canit.

Item illud:

— Κάπι τὰ δὲ ἀνίσταται
Ἀνὴρ, ἀθυρόζλωσθε, ἰσχυῶν θεόσε,
Θορύβω τὲ πισινός, καὶ μαθεὶ παρρησίας
Πιθανὸς ἐτ' αὐτὸς δεῖ βαλεῖν κακῶ πνίον

Id est,

Sub ista surgit quispiam vir, cuius os
Carebat ostio, valens audacia,
Turba obsequens et imperite audacie:
Qui orationis posset eloquentia
Malo vel ipso principes inuoluere.

Hæc, hæc, inquam, sunt, quæ mihi in scri-
ptis Jacobi Andreæ dolorem attulerunt, & quæ
omnibus pijs mentibus serio lugenda deplorandaq; esse non sine grauisima causa mihi iu-
dicare videor. Id quod omnes pijs, quibus tri-
stis illa Iosephi contritio serio dolet, libenter
vnâ mecum fatebuntur, si prius mecum causas,
vnde proficiscuntur, & finem ad quem tanquã
ad scopum propositũ, tendunt, recognouerint.
Nam rem quamlibet nosse, est in cognitionem
causarum eius peruenire. Causæ verò quibus
Andreas tanquam furijs exagitatus γυμνῶ καὶ
φαλῆ ἀπὸ τοῦ κεφαλῆ, id est impudica impudici-
tia & ἀχαλινῶ σώματι effrenato ore in opti-
mum quencq; grassatur, sex potissimum, ne o-
mnes præcisè conlecter, percenseri posse vi-
dentur.

Prima

Prima est contemptus verbi Dei, qui in ipsum Deum redundat, & ex quo tanquam putidissimo fonte, omnia flagitia promanant. Si enim Iacobus Andreas verbum Dei in pretio alicui habendum & observandum existimaret, neutiquam tam temerè, tam immani audacia, tam importuno scelere in seruos Dei, tam viuos quàm mortuos, tot tantisque donis auctos & ornatos, linguam suam iracundam stringeret, nec ore suo effregi, & in sublimi posito, tanquam inflato plenoque folle, ἡδὴ κακίας ἢ σὺ κοφαιτίας πρέσι, Cœcias & calumnias spiraret: neque temerè garriendo, duriter loquendo, sese thraconicè iactitādo tantas tēpestates concitaret. Quando quidē non ignorat Deum fraudentæ & audaci linguæ grauissimè succensere: nec solum succensere, sed etiam grauissimas pœnas comminari: nec solum comminari, sed etiam quotidie irrogare, sæpenumero irrogasse, & in posterum irrogaturum esse. Cum tamen, quod ego sat scio, atque his meis oculis vidi, non semel, maiorem temporis partem in equili quàm in Musæo consumat, & accuratori studio equos alat, quàm sacras literas tractet & euoluat, id quod etiam ex Scriptis eius colligitur, quæ equisonis potius leuitatem, quàm Theologi grauitatem redolent, suggeram ei trium istorum, quorum modo memini testimonia & exempla ex sacrarum literarum thesauro deprompta.

M. BEVMLERI

De indignatione igitur & odio Dei in peruersantem & fraudulentam linguam luculentius & grauis locus extat Prouerb. 7. ver. 16. 17. 18. 19. quam totius Ecclesiæ & publici commodi causa etiam atq; etiam secum perpendere & apud animum suum deponere peruelim.

Sex sunt (ait sapientia) quæ odit Iehoua, imò septem sunt abominanda eius animæ.

Oculos sublimes, linguam mendacem, & manus effundentes sanguinem innocentem.

Cor quod molitur cogitationes iniquas, festinantes pedes, vt currant ad malum.

Qui loquitur mendacia, testem mendacem & immittentem iurgia inter fratres.

Pœnarum grauissimarum catalogum si requirat Andreas, inspiciat Psalm. 109. 11. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. Nam ibi plusquam sexdecim genera, & illa quidem haud leuia enumerantur: quæ Iacobus nullo modo effugere poterit, nisi κατὰ καιρὸν maturè & seria penitentia sibi ab ista κακὸν θείας insania temperet, atque elleboro sumpto ad mentem redeat: quod vt tandem facere possit, ita me Deus bene amet ἀδίαλεπτος, continenter & ex animo precor:

Præfice super eum (inquit Psalter prophetas) impium, & aduersarius stet à dextris eius:

Dum iudicatur ipse, exeat improbus & preces eius vertantur in peccatum:

Sint

Sint dies eius pauci: præfecturam eius accipiat alter.

Sint filij eius pupilli: & vxor eius vidua.

Et vagando vagentur filij eius & mendicent: & quærant è locis suis vastatis,

Illa queat fornicator quæcumq; sunt illi: & diripiant extranei laborem eius.

Non sit ei prorogans beneficentiam: & non sit qui misereatur pupillorum eius.

Sit posteritas eius in exitium: in generatione altera deleatur nomen ipsorum:

In memoriam veniat iniquitas patrum eius coram Iehoua, & scelus matris eius non deleatur.

Sint coram Iehoua semper: & deleat è terra memoriam ipsorum.

Exempla pœnarum si desideret Andreas, in memoriam sibi reuocet, si modo iracundia & melancholia monastica permittat, quàm tristes exitus habuerint, & quàm ingrata sui memoriam reliquerint Simej filius Gera, 1. Reg, 2. Achitophel 2. Sam. cap. 17. Haman. Ester. 7. Accusatores Danielis. Dan. 7 Duo senes iudices qui Susannam falso adulteriæ ream agebant Daniel 13.

Commemorabile quoq; est & posteritatis memoria dignum, quod Plutarchus de calumniatoribus Socratis eorumq; pœna literis prodidit his verbis: Τὸς γὰρ σὺν ἑκατὸν κακίας ἐληλυθό-

M. BEVMLERI

τας, οὕτως ἐμίσησαν οἱ πολῖται καὶ ἀπέ-
 σείρησαν, ὡς μήτε πῦρ αὖθεν, μήτε ὑπο-
 κρινεῖσθαι πονηροῦ ἀνομιῶν, μήτε λουεῖσθαι
 νικῶν κοινῶν εἰν ὕδατος, ἀλλ' ἀναγκάζειν ἐκ
 κείνου ἐκχεῖν τὰς ὄδραχύτας, ὡς μεμνησθε-
 μένων. Hoc est, Eos igitur qui Socratem
 suis calumnijs oppresserunt, tanquam ad ex-
 tremam malitiam profligatos tanto odio habu-
 erunt ciues atque ita abhorrerunt ab eis,
 ut neque ignem accenderent, neque interro-
 gantibus responderent, neque eiusdem aquæ
 cum ijs in balneo participes esse vellent, sed pa-
 rachytas eam effundere cogerent tanquam
 contaminatam.

Hæc omnia cum Iacobus Andreas suscipere
 deq̄ ferat, sine omni religione negligat, nihil
 que ad se pertinere putet, quotus quisq̄ est, ni-
 si quis ipse quoque hellebori potu indigeat,
 qui animum inducere possit, aliquam saltem
 timoris Dei eiusq̄ iudiciorum in ipsis animo
 residere, ac nō penitus extinctam esse. Interea
 tamen non est, quod animi securus sibi persua-
 deat, se extra omnem teli iactum positum esse
 atq̄ impunitum fore. Deus enim ἐκ δ' ἰκον ὅμα
 μα ἔχων, καὶ πάντα ἰδὼν, καὶ πάντα νοή-
 σας, semper eodem modo excandescit pecca-
 tis atq̄ aduersus ea iudicia sua iusta constanter
 exercet. Et si vero pœnitentiam nostram expe-
 ctans

A P O L O G I A . 5

Etans & expetens pœnam differt, non tamen
 eam auferre putandus est. Quisq; igitur ἐὼς
 ἐπὶ καιρῶς dum tempus est, Dei iram à se de-
 clinare studeat: ne seram pœnitentiam agens
 experiat id quod prouerbio dicitur: Παθὼν
 ὁ νῆπιος ἔγνω, Stultus accepto damno sapit.
 Altera causa est conscientia vulnerata & ani-
 mus nullo loco subsistens, sed suspicionibus,
 metu, odio perpetuo fluctuans. Nam conscien-
 tia læsa & animi multorum facinorum sibi
 conscij ea est consuetudo & natura vt non sol-
 um seipsum continenter excruciet & à seipso
 pœnas διατελούντως repetat: sed etiam vt sæ-
 penumero instar rabidi & furiosi canis extra
 se suumq; domicilium, tanquam squalidissi-
 mum tristissimumq; carcerem euagatus, ἀφε-
 ῖως sine discrimine obuios quosq; inuadat, ar-
 rodat, cœlum mari misceat, horribilesq; tempe-
 states excitet. Animus quandoquidem æger
 semper errat, nec vnquam quiete vlla frui
 potest.

Atq; hæc reuera ita esse testantur plurima
 tam sacrarum quam exotericarum literarum
 exempla: quæ recte διανοητικὸς λόγος appellan-
 tur. Sic enim Cain, conscientia eius læsa & a-
 nimo de suo statu deturbato, non solum seip-
 sum torfit & tristibus cogitationibus exedit:
 sed etiam, vt sibi videlicet medicinam afferret,

M. BEV MLERI

impetum in immerentem Abelem fecit atque per summū scelus vitæ lucisq; huius vsura priuauit. Sic Saul animo eius è sua potestate egreffo atq; multorum nefandorum facinorum conscientia ad insaniam redacto, non solum instar crudelissimi tortoris seipsum miris modis fatigauit: sed etiam innocentem Dauidem & omnes qui ei bene volebant & benigne faciebant inexplebili odio, importuno scelere, & immani furore debacchatus fuit: nec quicquid de eo remisit, donec suo se gladio in fuga miserimè trucidaret. Sic Dionysius Tyrannus conscientia angore & fraudum scelerumq; cruciatu impulsus & transuersum actus, optimū quenque vinculis, verberibus, supplicioq; excruciatum necandū curauit: existimans se conscientia stimulos hac ratione sedaturum esse. Sic Nero, monstrum post homines natos crudelissimum scelerum, maleficiorumq; suorum quæ plurima & grauissima commisit, acerbissima recordatione tortus, & conscientia solitudinibus exagitatus non solum seipsum excarnificauit, atq; sibi violentas exitialesq; manus atulit: sed etiam ob leuissimam quamq; orram suspicionem, in optimum quenq; exquisitis & inauditis supplicijs vsus fuit.

Sed quid opus est plura? Animi eorum quorum conscientia inexpiabilibus flagitijs inquinata & polluta est, non solum solitudinibus quæ à Deo supplicij causa importantur, dies noctesq;

A P O L O G I A.

noctesq; exeduntur, sed etiam immani rabie & caeca audacia in obuios quosuis feruntur. Id quod Isaias Capite 57. egregia similitudine commonstrauit, ad hunc modum: Impij sunt veluti mare impulsum: nam quiescere non potest, propelluntq; aquæ eius (non secus ac Andreas conuicia & calumnias) cœnum & lutū.

Causas autem tanti mali, si scire desideras, in promptu esse sine negotio animaduertes. Nam cum ij, quorum conscientia aliquo morbo laborat & coquitur sibiipsis non parcant, sed acutissimis curarum stimulis sese pungant & macerent: quomodo quæso alijs parcerent? quomodo benigniores in alios quam in seipos essent? Quando quidem verum est illud verbum, quod vulgò dici solet: Omnes sibi melius malle quam alteri.

Deinde cum animus æger & conscientia mala in perpetuo metu sit: atq; nunquam non sibi pœnas vel impendere, vel celeri pede appropinquare imaginetur: cui hoc mirum videatur, si vel istas à se declinare, atq; in alios, quos odit & à quibus se lædi putat deriuare, vel quam plurimos secum in exitium trahere conetur? Nam dolor & ægritudo non nihil videtur leuari, si quam plurimos habeat eiusdem miseræ socios. Perpersio enim (inquit ille) cæterorum facit, vt ea quæ acciderint multò minora, quam quanta sunt existimata videantur.

M. BEVMLERI

Præterea cum conscientia mala semper at
deat ira & stomacho, quo nihil recte fieri, ni-
hil considerare potest, cui mirum videatur, si
omni conatu iræ & stomacho ultionis & vin-
dictæ cupido, satisfacere annitatur. Ως γὰρ ὁ
λογισμὸς (prudenter inquit Plutarchus) τὰ
δικαία πράττει καὶ μετρία τὴν ὀργὴν, καὶ
τὸ θυμὸν ἐκποδῶν θέμενος: ἄτα καὶ ὁ θυ-
μὸς τὰ δεινὰ πράττει τὰς φρένας μετρού-
σας. Hoc est, Vi enim ratio iusta agit & mode-
rata, ira & furore procul seposito: ita furor &
iracundia iniqua agit, mente è suo loco trans-
lata.

Tertia causa & illa omnium gravissima est,
causæ, quam Andreas propugnandam susce-
pit, desperatio. Cum enim animo suo & con-
scientia intelligat suos errores, cuiusmodi sunt
visibilis & localis corporis Christi sangui-
nisque eius in pane & vino, invisibilis & illoca-
lis inclusio: eiusdem in foedissima canū & por-
corum ora ingestio: eiusdem non modo in o-
mnibus locis obscænis, sed etiam in ipsis tar-
taris & diabolis existencia: omnium proprio-
rum Deitatis in humanitatem transfusio: arti-
culorum fidei manifesta violentaque deprava-
tio, nec stare nec defendi nec vlllo amplius co-
lore regi posse: ipsis omisis, aut saltem levi
brachio tractatis, indignari, tumultuari, ipsas
personas incessere, a duersarios diris conuictis
in odium

in odium & inuidiam vocare conatur.

Sed istæ hæreticorum machinæ sunt, inquit Hieronymus Apolog. 3. aduersus Ruf. vt conuicti de perfidia ad maledicta se conferant. Item vt idem ibidem inquit, Cui respondere non possunt, caput auferunt. Item omnia causa in superflua criminum obiectione versantur, vt idem ibidem testatur. Atque hæc ita se habere, omnibus temporibus & locis experientia, locupletissima certissimaq; testis, docuit. Quot enim quæso & quantos conuictorum cumulos in orthodoxos primitiua Ecclesiæ, quæ statim post victoriam à Christo paratam & ætatum triumphum illustri & locali ascensione in cælum exiit, doctores, *μαχοι* hæretici omnibus armis alijs spoliati congesserunt? quot & quanta crimina in Christianos inquit homines, constantissimo omnium iudicio grauissimorum errorum conuicti confinxerunt? Tot profecto, quot si enumerare vellem, tempus me potius quam materia deficeret.

At vero *σφοδρὸν φάρμακον* est, & hominis astuti inuentū, cum videat errores suos omnium rectè sentientium conscientia ita constrictos teneri, vt nullo amplius artificio paliari, nullo colore fucari possint, ijs relictis, aut extremo quod aiunt, digito, tentatis, ne scilicet vi cætus, ne errasse videatur, ne Deo gloria dare, ne Ecclesiæ paci consulere necesse habeat.

M. BEVMLERI

continuo γυμνῆ κεφαλῆ & perfricta fronte
in ipsas personas qui suis conatibus obesse &
officere videntur, linguam stringere, conuictis
insequi, & si deformare non possit, tamen eos
aliquo modo suspectos reddere, ἢ ἴσῃ inuidiam
apud imperitos conflare,

Nam ita inter homines comparatū esse non
ignorant isti tenebriones, vt plerunq; de do-
ctrina ex vita & moribus eorum, qui illā pro-
fitentur, iudicium faciant. Ita Pharisei & ca-
teri, qui tum in Iudæa erant, seductores, vt
Christi miracula extenuarent, eiusq; doctri-
næ fidem derogare possent, eius personam,
(nam doctrinam erroris arguere & conuince-
re non poterant) aggressi, dæmonium habere,
lucronem esse, cum peccatoribus colludere vo-
ciferabantur.

Sed quid opus est plura? Non est σαφέστε-
ρον τεκμήριον, non ἀσφαλέστερον σημεῖον,
non verior nota animi erroris conuicti quàm
si, rationibus omisis, conuictis pugnet.

Interea tamen in mentem venire deberet, i-
stis ceciarum et sycophantiarum spiratoribus,
eius quod dicitur in Psalmis: Isti maledicunt,
tu vero Domine benedicis. Item illius, quod
veteri prouerbio dici consuevit meminisse de-
berent: εἰκὴ ἠερακλεῖ, frustra Herculi. Nam
nihil promouent, sed oleum & operam per-
dunt, qui viris magnis & excellentibus virtu-
tibus

tibus præditis maledicunt: quippe cū eorū virtutes apud bonos in maiori pretio sint, quā ut eos Claudiana ista tonitrua eleuare possint.

Atq; profecto verissimum est illud, quod quidam prudenter dixit: τὸ ψευδὲς ὄνειδος ἢ περὶ αὐτῶν τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται, Falsum & fictum probrum, non ultra aures penetrat; hoc est, ab auribus quidem percipitur, sed ab animo respuitur, atque simul atque prolatum fuerit, instar fumi euanescit. Etenim ut ignis, quod verè scribit Cicero, in aquam coniectus continuò restinguitur & refrigeratur: sic referuens falsum crimen in purissimam & castissimam vitam collatum statim concidit & extinguitur. Ut enim obscuratur & offunditur luce solis lumen lucernæ: sic commentitia crimina splendore virtutis obscurètur & obruantur, & intereant necesse est.

Quapropter pij omnes aduersus venenata obrectatorum spicula tanquam præsentissimum & validissimum ἀντίδοτον semper sibi ob oculos mentis proponant, aureū illud Hieronymi dictum, quod est in epistola ad Celantiam: Beatus est, inquit, qui tam sanctè, tanque grauer vitam suam disposuit, ut de eo sinistri aliquid ne fingi quidem possit, dum aduersus obrectatorum libidinem pugnat meriti magnitudo, nec fingere quisquam ausus est. Excipio tua pace Hieronyme, omniumque bonorum venia la-

M. BEVMLERI

roborem Andream) quod à nullo putat esse credendum. Quod si id assequi difficile atque arduum nimis est, saltem adhibeamus, hanc virtutem nostram diligentiam, ne malæ mentes, occasionem inueniant detrahendi. Ne ex nobis scintilla procedat, per quam aduersus nos sinistra famæ flamma conflagret. Si autem nobis diligenter atque sollicitè omnia ad honestatem promouentibus, cunctisq; actibus nostris timorem Dei preferentibus illi nihilominus insaniunt, consoletur nos conscientia nostra, quæ tum maximè tuta est, maximè secunda est, cum ne occasionem quidem malè de se sentiendi dedit. Nos modo id agamus, vt malè de nobis nemo loqui absq; mendacio possit. Sed redeo ad expositionem quintæ causæ.

Causa quarta est superbia ex *ἰουυχία*, seu prospero rerum statu, omnium rerum abundantia, nimio otio & voluptate, qua fruitur Andreas & quam sibi perpetuam fore confidit, nata. Nam quia hæcenus eum fortuna tanquam filium in sinu mollior & delicatè fouit, neque vllas rerum aduersarum tempestates subiuit, neq; vnquam crucem Christi portauit, atque ex humili tenuiq; & obscura conditione ad altissimos apud suos honorum gradus, tanquam à scalamo ad tribunal ascendit: nunc omnes miseras & afflictiones aliorum abluione obruens, atque voluptatibus ebrius tam immodestè *πρόπιος μὲν εἶπε δ' ἰκκν* instar pomposi Maximi

ximi quosuis inuadit, afflictis insultat, atq; vor-
 laprarum suarum virus tam copiose euomit.
 Neq; etiam ijs Rebuspub. parcit, quarum vir-
 tute, liberalitate. & ope is cum suis socijs ex
 summis angustijs & rebus desperatis ad tantā
 felicitatem, qua nunc liberaliter fruuntur, per-
 uenit. Sed hoc perpetuo ferē fieri solet, vt ij
 qui vel ē tenui & abiecta fabricorū fortuna ad
 magnos honores ascenderunt, aut res despera-
 tas recuperarunt, non solum incommodis mo-
 ribus fiant, cæterorum miseriæ insultent, om-
 nes præ se contemnant: sed etiam eos quorum
 auxilio sua bona consequuti sunt, omni genere
 iniuriarum afficiant. Cuius rei nobis in An-
 drea & fratribus eius exemplum tristissimum
 proponitur.

Interea tamen cogitare deberent isti fortu-
 naz filij, quos secundus & florens rerum status
 adeo insolentes reddit, suam istam, cui tanto pe-
 re confidunt, matrem fortunam lubricam &
 mutabilem esse: adeo vt nemo sapiens & sanus
 ei tutō inniti possit. Ο γδ κύκλος ἀνθρώπι-
 νων πραγμάτων περιφερόμενος, οὐκ ἐπι-
 τὰς αὐτῶν ἀεὶ εὐτυχεῖν. Circulus rerum hu-
 manarum circumuolutus nō sinit eisdem sem-
 per bona esse fortuna. Ach quanto miseriōres
 sunt nōstra ætate Christiani ethnicis, qui sibi
 in secunda fortuna, in rerum terrestrium copia
 tantum præsidij collocatum existimant: præter

M. BEVMLERI

tim cum verbum Dei id tam seuerè prohibeat.
 Ne confidatis in iniuria: neq; in rapina: nec fia-
 tis vani: diuitiè si proueniant ne apponatis cor
 Psal. 62. v. 10. Verissimum autem est & in his-
 ce hominibus elucet, quod alibi Cicero mo-
 nuit: Non solum ipsa fortuna cæca est, sed eti-
 am eos plerunq; efficit cæcos, quos complexa
 est. Illi enim efferruntur ferè fastidio & coniu-
 macia: nec quicquam insipienti fortunato in-
 tolerabilius fieri potest. Atq; hoc quidem vi-
 dere licet, eos qui antea commodis fuerunt in-
 murari, imperio, potestate, prosperis rebus im-
 gère nouis.

Interim tamen pñ, qui ista vident & perfe-
 runt, non est quod alij aduersus alios ingemi-
 scant: non est quod declinent pedes eorum aut
 gressus effundantur. Nā iudex est præ foribus.
 Qui quidem aliquando iusto suo iudicio con-
 cedit impijs & superbis vt vtuant in prosperi-
 tate: vt non sint constrictiones ad mortem ip-
 sorum: vt firmum sit robur ipsorum: vt in mole-
 stijs hominum non sint: vt cum hominibus non
 flagellentur: vt tanquam torques circumdet
 eos superbia, & operiat eos tanquam amictus
 violentia: vt promineant præ pinguedine oc-
 culi eorum: vt superent cogitationes cordis:
 vt diffuant & loquantur malitiosè: vt iniu-
 am è sublimi loquantur: vt ponant in cælo os
 suum: vt lingua eorum perambulet terram.
 At

At verò repente è vestigio, ipsis nihil tale nec per febrim, nec per somnium cogitantibus, sed Pax, pax eà, clamitantibus, sicut gramen excinduntur: & sicut herba virens marcescunt. Adhuc paululum, & non extrahit sceleratus: & attendens ad locum eius, & non extrahit.

Quinta causa est immanis & inexplebilis Andreae crudelitas, & odium insatiabile: quo ostendit se à modestia Christiana recedere: nec solum recedere à illa, sed etiam ferissimas & trucissimas belluas immanitate superare. Id quod paucis & evidentibus argumentis demonstrabo. Nam primò Ecclesiastici septimo aperte dicitur: Ne insultes mortuo, etiam inimicissimo tuo, sed memento omnibus moriendum esse. Laudatur etiam ac merito laudatur mitissimè Theotimi Scythopoleos Episcopi ingenium & factū, à quo longissimo abest Andreas intervallo. Cum enim, ut tradunt historia Ecclesiastica in Synodo nonnulli, Andreas similes, ipsi authores essent, ut Origenem Adamantium iam defunctum anathemati subiceret, grauisimè respondit: Quanquam alienissimus sum ab erroribus eius, nolo tamen ἀναθεματίζειν τον παλαι καλῶς τεθνηκότα, damnare iam pridem bene mortuum. Ab his cum diuersa Andreas sentiat, & loquatur & scribat, quis ambigat eam Christiani hominis modestiā, quā tantopere nobis commendant S. Literę, omnino ex animo suo amisisse?

M. BEVMLERI

Non enim ei satis est viuos Dei seruos grauis-
simis contumelijs afficere, sed etiam mortuis
condemmandis, atq; ad tribunal Dei, instar le-
uissimi apparitoris, pertrahēdis sese oblectat,
atq; rædium quod ex solitudine Bebenhusiana
capit, alleuare conatur.

Deinde etiam Barbaræ gentes, quæ à cultu
& humanitate longius abfuisse videntur, odiū
suum atq; liuorem in viuos tantum exercue-
runt, cum morientibus verò extingui censue-
runt. Hinc nata sunt illa πολυτρόλλατα quæ
etiam hodie vera esse crederentur, nisi ὑπερ-
φυσικῆ & monstrosa Jacobi Andreæ eiusque
gregalium exempla repugnarent.

Pascitur in viuis liuor, post fata quiescit:

Tum suus ex merito, quæq; tuetur honos. Item:
Scripta placent à morte quidē : quia ledere viuos

liuor, & inuiso carpere dente solet. Item

Vrit enim fulgore suo qui prægrauat artes
infra se positas, extinctus amabitur idem.

Ita Cicero in Oratione contra Salustium mor-
tuos dicit omni odio & inuidia carere. Quæ
propter si Ouidius, si Cicero, si cæteri Ethnici
in quibus vt mica quidem charitatis Christia-
næ fuit, ab Orco reuocarentur, superastq; eua-
derent ad auras, & Jacobum Andream magnā
doctrinam, magnam humilitatem, admirabi-
lem charitatem præ se ferentem : tot egregijs
viris, qui iam fato suo concesserunt, insultare
& male-

& maledicere viderent, rei indignitate commoueri in hanc vocem, quæ est apud Euripidem procul dubio erumperent: Παῦε παῦ ᾧ δ' ἐσσοτα, νεκρὸς γδ' ὄντας ἔλοιδ' ἄρει, *Compeſce, compeſce os illud effrenatū, mortuis enim conuittatus est. Cum igitur quæ natura ipsa miſeros & cæcos ethnicos docuit, videlicet mortuos non contumelia sed honore afficiendos, non odio sed amore prosequendos esse, Andreas Cancellarius nullis humanitatis cancellis circumdatus, tam impudenter violet, & ex eo laudem quærat: quotusquisq; per Deum immortalẽ animum inducere possit, hominem non solū luce verbi Dei, sed omni humanitate & naturali lumine priuatū nō esse? quippe cum nulla humanitatis scintilla, tristissima verò fax immanis crudelitatis in eo eluceat.*

Postremò rerum physicarum studiosi tradunt etiam leones & vrsos, feras immanissimas, quibus natura grauisimum odium aduersus hominum genus indidit, & quæ sanguine carnetq; humana pascuntur. eiectis cadaveribus parcere, neq; etiam ea fame diuturna pressis dilaniare. Quo certè natura nos docuit, nefas esse in mortuos contumeliosè grassari. Neque verò quisquam sibi persuaderi patietur ex officina ferraria prodire aliquem humana forma posse, qui immanitate ipsas bestias vincat, nisi qui scripta Andreæ legerit, eiusq; mores cognitos & perspectos habeat.

M. BEVMLERI

Ceterū hoc loco reuocat mihi insigniter in-
 signis Iac Andreę crudelitas in memoriam tri-
 tum illud prouerbiū: Coruus ab aquila relictis
 cadaueribus vescitur. Itē illud: Aut vultur aut
 coruus: Nā corui & vultures, aues pariter ra-
 paces et imbelles, omnibusq; hominibus exose
 cadaueribus putridis & fœtidis ab aquilis ge-
 nerosis aibus relictis pascuntur, si credimus
 rerū physicarum peritis. Ita hic ecclesię Corax
 & reipub. Vulturius, nō solū mortuorū cadaue-
 ribus, sed etiā spermologi instar eorum cineri-
 bus animū suū iracundū pascit, atq; odiū insanū
 explere satia req; conatur. Hoc verō ipso dege-
 nerem suū & timidū animū omibus sapientiu-
 bus probat Andreas. qui mauult cū absentibus
 quā presentibus pugnare: quandoquidē facile
 est vincere absentes, atq; adeo nō repugnātes.
 Si enim gloriosi milites loco sibi cauere possūt
 & post principia esse: si itē gallus gallinacens
 in proprio sterquilinio crocirare tutius esse no-
 uit: si quoq; timidi lepores mortuo insultāt leo-
 ni, vt vetera habēt prouerbia: quis miretur tan-
 tum theologū nō iisdē artibus vti sibiq; cauere
 posse. Sic enim superioribus annis absentē Bul-
 lingerū atrocibus iniurijs lacepsit, & comitē
 oppugnauit: cum verō Tigurū veniret, vna D.
 Bulling. & Gualtheri concione tanquā lepus
 dormiens tympano terrefactus, sese omni ab-
 iecta mora, inde proripuit, neq; ministrorū Ec-
 clesię colloquiū sustinere ausus fuit. Ante bien-
 nium verō cum Tubingæ, in sua videlicet aula
 magnificē disputasset, atq; omnes aduersarios,

si ipsi credimus, prostrauisset, tandē in hæc verba erupit: O vtinam, vtinam, inquā, Beza, Danaus, & Turini hic coram adessent, atq; mecum de controuersis articulis colloquerentur. Quantum verò desiderium ferij cum nostris colloqui teneat istum, nouum Vbiquitatis antea erroneum, nunc monachum, non est difficile conijcere ijs, quibus eius ingenium, mores, cōsilia, dicta & facta nota perspectaq; sunt.

Sed venio ad sextam & vltimam modestie & humanitatis Iacobandricæ causam, e qua superiores omnes promanant, & in cuius cōplexu cōtinentur. Illa autem est extrema & deplorata eius malitia. Nam hominū ad malitiā profligatorum propria nota & certissimum signum est, inimicitias cum optimo quoq; habere & ἀδελφάκτως exercere. Atq; hoc non modo sacræ literæ, sed etiam exotericorū scripta quæ sanctus hic monachus Bihenhustianus pro sua sanctitate tam non attingere, quàm olim Pharisei panem illotis manibus tractare, aut die festo in prætorium ingredi nullo modo audebant) luculentissimè testantur. Cuius rei Plutarchum grauissimum testem producā, cuius hæc sunt verba in commentario *Περὶ μισθίας καὶ φθόνου: ὕπερβαλὴν τῆς φανλοσύνης, τὸ πῶς κρατίστοις ἐχθρὸν εἶναι.* Omnem nequitiam excedit, inimicum esse optimis viris. Hanc verò suā verissimā sententiā Plutarchus testimonio & exemplo illustrat atq; demonstrat:

M. BEVMLERI

κὶ τῆ Θερόσιτι τὴν μὲν τῆ σώματος κακίαν
πολυμερῶς κὶ περιωδευμένως ἐξεμόρφω-
σε; τὴν δὲ τῆ ἦθους μοχθηρίαν σιωπομῶτα
τα, καὶ δι' ἐνός ἔφερασεν.

Εχθιστος δ' ἀχιλλῆϊ μάλις, ἦν ἢ δ' ὀδυσ-
ση. Id est. Quapropter etiam Homerus
multis modis multisq; verbis corporis vitium
quo laborat Therfites, expressit: ingenij vero
malitiam brevissime & numero complexus
est, hoc modo:

Summè erat exosus Pelidæ, exosus Vlyssi.
Et Demosthenes summam Aeschinis improbi-
tatem atq; malitiam amplificare volens. Θεῶν
καὶ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἐχθρόν; Dei homi-
numq; bonorum, hostem appellat. Arque his
egregie respondent, multa præclara dicta Psal-
morum quibus impij ab eo potissimum descri-
buntur, & impietatis conuincuntur, quod hu-
miles corde despiciant, quod afflictis insultent,
quod fidelibus Dei servis retia tendant, hoc est
insidias struant, & clandestina cruentaq; con-
silia aduersus eos capiant: quod in innocentes
linguam suam dolosam instar gladij acuant.
Solet etiam sacra scriptura impiorum homi-
num malitiam deploratam nobis proponere
& describere odio in bonos Deoq; charos ho-
mines. Sic Caini malitia & Esauj improbitas
nobis à sacra scriptura in odio aduersus fra-
tres pios

res pios conspicienda proponitur. Huius autem rei causam si quæras in promptu est. Nam odium & inimicitia, quæ suscipiuntur & exercentur in bonos, Dei amantes, præclaris donis ornatos, in ipsum Deum omnis boni authorem redundant. Nec fieri potest, ut quis Deum diligat, qui Dei seruos & eximia organa gloriæ eius odio Iacobandream prosequitur.

Habes optime lector, causas præcipuas breuiter adumbratas, quibus Andreas abreptus, tam temerè & impotenti animo spicula lingue suæ venenatæ non in libidinem, non in auaritiã (qua claustra nouorum Ubiquitatis monachorum infamia sunt) non in impietatem & flagitia: sed in eos, qui aduersus huius noui siue Præpositi siue Prioris edictum credunt, doceant, & confitentur, sacratissimam Christi carnem & preciosissimum eius sanguinem, non oris, sed animæ, non ventris sed mentis, non canum & porcorum, sed electorum piorumq; cibum & potum esse, contorquet, & ceu fulmina brutus fulminaster emittit. Has verò causas non ideo exposui, ut Iacobum Andream ad mentem reuocarem (scio enim hunc podicem, ut cum veteribus loquar, louonem ita superasse, ut nemo amplius velit caput eius nitro lauare, quàm litus arare) sed ut omnibus pijs, qui maiori veritatis studio, quàm Andreas, ducuntur, ostenderem, qua fide, qua conscientia quibus artibus, quo denique Cælo controuersiam

M. BEVMLERI

longè grauissimam, ad quam sopiendam omnes p̄ meritò omne studiū conferre debent, tractet & componere studeat. Deinde vt hominis istius miseri & miserandi exemplo & merita & piam iuuentutem admonerem, ne odio, inuidiæ, auaritiæ, ambitioni, otio, obire standi studio nimium indulgeant: sed maturè anticipant, & quantum in se est ex animis eiciant. Nam ista vitia vbi penitus in animo insederint, radicesq; egerint, difficillimè euelluntur; nec solum melancholiam pariunt, & in solitudines claustraq; detrudunt, sed etiã in imatartara, nisi eximantur, præcipitant. Prius illud Andreae tristissimum exemplum nos docet: posterius Saulis, Iudæ, Herodis aliorumque tragici funestiq; exitus testantur.

Porro si quis fines quos Iacobus sibi proponens in optimū quencq; grassatur, spectet, tres potissimum, mea quidem sententia, occurrent.

Primus est, vt doctos piosq; homines, qui in Ecclesijs & scholis vtiliter laborant, populum fideliter docendo, piam iuuentutem assidue erudiendo & exercendo malæ eius causæ ne uos incidant, fraudes detegant, errores confutant, atq; miseram Vbiquitatem ex hominum animis in solitudinem amandant: qua melancholici eius fabri quocq; delectantur, à suis saluiferis studijs abstrahat, ad secum conuicijs certandum, hoc est, ad otium, tempus, dona Dei abuten-

abutenda & perdenda traducat. Hat enim ratione animaduertit, homo alioquin ad technas fabricandas non infelix, eos in p̄s suis, totiꝫ Christiano orbi vtilibus studijs & conatibus plurimum impediri aut certè tardari posse. Atque vel hinc videri potest, quàm nefarij sint diaboli conatus, quibus Dei gloriæ Ecclesiæq; saluti obesse & officere conatur. Cum enim spiritus sagax odoretur Andream sibi ipsi à publicis exercitijs & muneribus immunitatem dedisse, atq; vitam monasticam Bibenhufij vouisse, (iam enim placet ei illud, ab omnibus prudentibus improbatum: *λαθε βιωσας*. Item illud, *τον εὐθυμειν μελλοντα, μήτε πολλά θεάσσειν, μήτε ἰδίην, μήτε κοινῆ*. Item illud: *ὅτι εὐὸςι ζῆν κατ' ὀπίκουρον*) alia ratione eius opera abuti tentat. Itaq; Jacobi Andree nimio otio (quod puluinar diaboli dicitur) abundantis, & nimio cibo (qui homines in bestias conuertit) indulgentis, linguam acuit & inflamat, (lingua enim maledica à gehenna inflammatur, Jacobi 3. vers. 6.) hacq; ratione fideles Dei seruos, qui strenuam operam in vinea Domini nauant, eumq; tanquam immanem aprum ab ea quàm longissimè arcent, remorari conatur. Quare prudenter pieq; faciunt, qui quantum in se est, & quantum gloriæ Dei nihil detrahitur, itius fulminastri inutilis, fulmina bruta & quouis folio Bibenhufiano leuiora contemnunt, neque se hac ratio-

M. BEVMLERI

ne à sua statione, quam Deus assignavit, exemplo Andree, auocari patiuntur. Satius est enim in luce versari eos, atque ijs qui in luce sunt lucemque amant, inferuire, quam cum lucifugis et solitarijs criminationibus certare, quocertè nihilo plus agerent, quam vt cum insano insanirent, oleumque & operam perderent. Præsertim cum Deus eorum auditoribus eam gratiam largiatur, vt etiam horis succisuis isti ordini resistent, eiusque errores quos in solitudine parturiunt, in lucem protrahant.

Alter finis est vt sua atroci & canina maledicentia viros modestos, & quibus suam famam sarram tectamque à calumnijs conseruare merito cordi est, etiam à defensione veritatis publica deterreat: atque is hac ratione trophæum *ἀντισπῶντι καὶ ἀναμῶντι* sine sudore & sanguine statuat, triumphumque agat. Nam quemadmodum pudica & honesta matrona cum infami scorto, quod omnem frontem faciemque perfricuit, non facile in arenam descendit, atque iurgiz exercet: ita quoque mulri boni viri, quibus nihil optatius esset, quam placidè de controuersis articulis conferre, difficulter se eò adducunt, vt cum ore isto impudenti, quod iam pridem pudorem cum pudicitia amisit, quod nihil aliud quam seipsum scabere, alios verò criminari potest, congregiantur. Maluat enim dummodo gloriæ Dei, & veritati nihil dedeat, imitari illud Catonis, qui maledico
cui-

quidam dicebat: Impar mihi est tecum certamen: tibi enim maledicere & malè audire in promptu est: mihi verò malè audire insolitū, maledicere autem insuaue. Malunt de consilio philosophi hunc suum hostem ἀμύνεσθαι vlcisci καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ γινόμενοι honestè & benè viuendo. Malunt hoc iracundum os vindicare, (vtralibi pulchrè monet Plutarchus: ἀνδρες ὄντες, καὶ σωφρονεῖτες, καὶ ἀληθεύοντες, καὶ χρώμενοι φιλοανθρώπως, καὶ δικαίως τοῖς ἐπιτυχάνουσι: ἢ λοιδορεῖντες κύναιδον, ἢ μαλακὸν, ἢ ἀκόλαστον, ἢ βομαλόχον, ἢ ἐνελεύθερον, hoc est, viros bonos se præstando, temperanter, sobriè, pieq̄ viuendo, veritatem loquendo, humanè & iustè ad se adeuntes tractando: quàm eum per contumeliam appellando Cynædum, effæminatam, intemperantem, scurram, sordidum, & seruilem. Sciunt enim primò illa Andream vrere, & eius criminationes confutare: hæc verò quia iam primè omnes modestiæ fines transfuit, atque omnia pudoris repagula perfregit, usq̄ deq̄ ferre & flocci pendere. Deinde verò non ignorant, ita esse voluntatem Dei, vt benè agendo, quasi capistro frænent amentium hominum ignorantiam: Petri 2. vers. 15. Malunt denique eiusdem Apostoli consilio morem gerentes, in se qui vestigia Christi, & conuictijs affecti, non

M. BEUMLERI

vicissim conuiciati, malis affecti, non minari,
sed committere vindictam ei qui iuste iudicat
quàm cum Andrea otio & tempore abutentes,
velut histriones in palæstra puluere, ita conui-
cijs sese oblinentes & denigrantes cerrat.
Quo certè nihil plus agerent, quàm vt cum in-
fano insanirent, & Andree solitudinem, qui hi
sese lusibus pascitur, leuiarent.

Quapropter hoc probè sciat, sibiq; persua-
deat Andreas, neminem ex nostris amplius vl-
lum verbum responsurum ad falsa eius crimi-
na & conuicia. Quippe cum omnes, quibus ne-
gotium aliquod cum eo est aut fuit, crebro de
eo dicere soleant, quod de Demosthene Aeschii
tes in iudicio grauitè dixit: *σιμπρέπλεγμα
αἰθρώπῳ γόντι καὶ πονηρῷ ὅς ἐδ' ἂν ἀκῶν
ἀληθές ἐδ' ἐν εἴποι*, Negotium mihi est cum
homine insigniter impostore, qui ne insciens
quidem veri quicquam possit dicere. Ridicu-
lus igitur pianè esset, qui sibi crimina, quæ in-
fert homo, quem dudum omnis fides apud om-
nes sanos defecit, diluenda putaret: siquidem
sua sponte in fumum abeant. Multo igitur pru-
dentius agunt, qui Andree conuicianti respon-
debunt id, quod olim Socrates se conuicijs in-
cessanti respondisse fertur: *καλῶς γ' ἔλεγεαι
ἐκ ἐμοῦ θεοῦ*, Benedicere non didicisti.

Hoc autè verè & rectè illi dici posse omnes,
credo, mecum fatebuntur, qui hæctenus eius
consilia

consilia obseruarunt, instituta notarunt & scri-
pta legerunt. Nam illi optimè norunt Andre-
am nullum vnquam consilium cepisse, nihil in-
struuisse, nullum scriptum edidisse, quod non
in honorum virorum ignominiam dirigere-
tur, quod non turbas daret, quod non conuitia
anhelaret. Itaque quandiu non fuit, quem igno-
minia aliqua notaret, quem contumelia affi-
ceret, & conuictis infectaretur, tam diu otio
torpuit & genio indulsit. Nec vlli vnquam vel
prophetæ vel Apostolo, vel alij alicui authori
explicando vacare potuit. At quorsum attin-
et plura dicere de re manifesta? Iacobus An-
dreas quoties eum defecit materia certam ali-
quam personam exagrandi, & mucronem sue
iracundiæ exercendi: toties quouis lapide ma-
gis natus fuit.

Quoties igitur cum eius, tum aliorum eius-
dem farinae hominum scripta inspicio, toties in
memoriam redeo eius, quod memoriæ pro-
didit: Lactant. lib. 1. De falsa religione cap. 21.
his verbis. Apud Lindum, quod est oppidum
Rhodi, Herculis sacra sunt, quorum à cæte-
ris longè diuersus est ritus, siquidem non *eu-*
omnia (vt Græci appellant) sed maledictis
& execratione celebrantur: eaq; pro violatis
habent, si quando inter solennes ritus vel im-
prudenti alicui exciderit bonum verbum. Hoc
item faciunt omnes quotquot Vbiquitati no-
mina sua dederūt, quotquot ei genua flectunt,

M. BEVMLERI

quotquot sacra faciunt. Nam alij hæretici qui sibi novas doctrinas finxerunt, vt plurimum argumentis ea confirmare videri voluerunt: at verò qui hanc Pandoram defendendam ac facris colendam susceperunt, vt plurimum conuicijs, criminationibus, calumnijs, infaustis imprecationibus pugnant, ac suis brutis fulminibus *λαρυγγίζοντες* cælum territant ac instar Neadum terram, postes, columnasq; rumpere conantur. Adeò quidem vt facilius balenas, in aëre volitantes & Delphinum in syltis currere videas, quam *ὄσσημιαν* aut vllam humanitatis & modestiæ Christianæ significationem in Vbiquitarianorū scriptis deprehendas. Adeò *αγρέττες*, adeò *δ' ὄσσημιαν λέγοντας ἢ, ἀεὶ τούτας τὸ τῆς ἕξει & μῆλον*, Vbiquitas.

Tertius finis, quem propositum habet Andreae, est, vt apud suos auditores, suspecta reddat, & ex manibus eruditæ iuuentutis extorqueat. Nam primò vehementer meruit, ne si nostrorum scripta legat, et diligenter euoluat, suas fraudes animaduertat: crassos errores deprehendat: calumnias videat: atq; posterioribus curis, quæ meliores sapientioresq; esse consueuerunt, locum relinquat. Id quod nostra ætate prospiciente Deo, repugnante Andrea, sæpenumero factum esse, & adhuc fieri, multorum literis, sermonibus, quærelis, etiam ad Be-

ad Bebenhusianos afferri nullum est dubium. Nō igitur maiori astutia sibi suęq; solitarię Vbi-
 quitati cauere potest Andreas, quam si eru-
 dita iuuenturi persuadeat, vt sibi à scriptis,
 quibus Vbiquitas expugnatur, cane penus &
 angue caueant. Deinde verò hac ratione suis
 quoque fraterculis, quos nuper, à se afflictis
 & perturbatis, Germaniæ Academijs præfe-
 cit, multis doctis viris in exilium eiectis, con-
 sulere, eorumq; honori studere conatur. Nam
 constat plerosque ex ijs D. Ioannis Caluini,
 Philippi Melanctonis, Rodolphi Gualtheri,
 Theodori Beza & aliorum nostrorum scri-
 ptis adeo familiariter vti atque adeo delecta-
 ri, vt integras quoque prælectiones ex ijs de-
 scribere suisq; auditoribus proponere minimè
 dubitent: memores procul dubio grauissimi di-
 cti Senecæ: Quod ab alijs benedictum est, no-
 strum est. Cæterum hoc quoq; loco quispiam
 haud immerito miretur Vbiquitatis mirabilis
 effectus. Nam in eius scholis nostri homines
 maxima ex parte (si videlicet conuitia exci-
 pias) profrentur & condemnantur, in eius Ec-
 clesijs nostri doctores simul concionantur &
 infinitis conuitijs deformantur: in eius Mu-
 sæis nostri sedem & domicilium habent, stu-
 diose asseruantur, chari gratiq; hospites sunt:
 foris verò & in publico vel prohibentur, vel
 exulare iubentur, vel stentoreis clamoribus in
 odium inuidiamq; adducuntur.

M. BEVMLERI

Ex his autem quæ hæcenus dicta demon-
 strataq; sunt, si mentium nostrarum oculos al-
 tius erigamus, facile intelligemus in Iacobo
 Andrea cæterisque eius gregalibus, nouis nouis
 Ubiquitatis monachis, impleri, quod Paulus
 2. Timoth. 3. cap. euenturum postremis tem-
 poribus prædixit: videlicet homines fore
 φιλάυτες sui amantes, φιλαργύρους aua-
 ros, ἀλάζονας gloriosos, ὑπερήφανους super-
 bos, βλασφήμους maledicos, ἀχαρίστους ingra-
 tos, ἀνοσίχθους impuros, ἀσώργους charitatis
 expertes, ἀπρόνοους inscios fœderis, διεβό-
 λους calumniatores, ἀκρατεῖς intemperantes,
 ἀνημέρους immites, ἀφιλαγάθους minimè a-
 mantes bonorum, ὀροπέτεῖς præcipites, τρυ-
 φυωμένους in flatu, φιληδόνους μάλλον ἢ
 φιλοθεούς, voluptatum amantes potius, quàm
 amantes Dei, ἔχοντας μορφὴν εὐσεβείας ha-
 bentes formam pietatis, τὴν δὲ δυνάμιν αὐ-
 τῆς ἠρημνύουσιν, vim autem eius abnegantes.
 Hæc hæc inquam sunt, quæ in scriptis, confi-
 lijs, dictis & factis tam Andrea quàm eius so-
 ciorum luce meridiana clarius elucet: ita vt
 ouum ouo non tam simile sit, quàm ij
 istis hominibus, quos Paulus
 hoc loco describit.

CAP.

C A P V T II.

Quo calumnia, quibus Iacobus Andreas Marcum Beumlerū, in postremis suis scriptis aduersus D. Grynæū in omnium odiū & cōtemptum adducere studuit, firmis & euidentibus rationibus diluuntur.

HAEC tenus itaq; Deo bene iuuante, qua potuimus modestia, breuitate & perspicuitate exposuimus ea, quæ p̄is mentibus merito dolorem afferunt: quia vident Ecclesias Resq; publicas ex ijs non exiguum detrimentū capere: Verbi Dei cursum mirum in modū impediri: Antichristi regnum augeri & stabiliri: animos tam Principum quam subditorum magis magisq; exacerbari: causæ disceptationem: veritatisq; inquisitionem omitti: personarū verò certarum criminationes cumulari. Nūc verò paucis exponā gaudium quod ex scriptis Andreae ceppi. Annumerat me magnis illis viris, quorum virtutes tanto studio mihi imitandas iudico: quanto ab Andreae vitijs mihi cauendū existimo: exprobrat mihi stultitiam, ignorantiam, vanitatem, ineptias, quas alijs doctissimis viris obiectat, a quorū eruditione is tam lōgè abest, quā Vbiq; a maiestate humanitatis Christi: canit de me epinecia, agit inanem triumphum, statuit trophæa, quod & ante multos annos & nūc etiam hodie de multis eruditissimis viris fecit: cum quibus tamen si ceteret Andreas, rectè dixeris: Asinus contra Leonem.

M. BEVMLERI

Hæc sunt quæ mihi gaudium & voluptatem attulerunt. Quid enim quæso præclarius? quid homini adolescenti obtingere posset optatius, quam in numerum tot tantorumque virorum reponi? quæ maior laus esse possit, quam ipsæ esse odio, quibus sunt boni omnes? Quid denique honestius, quam ipsæ contumelijs affici, quibus afficiuntur, non fures, non latrones, non scelerati homines: sed tot tantaque Rerum pub. & Ecclesiarum lumina.

Scribit alicubi Plutarchus Phocionem iniquis præiudicijs damnatum, & iam iam ad supplicium ducendum, cuidam, quod unâ moriendum esset *ὀδύνη μὲν ἴση καὶ δυσχερὲς τὸν* lamentanti & ægrè ferenti, animo excelsio & iniuncto dixisse: *ὄν ἀγαπᾷς ἀποθνήσκων μὲ τὰ φοβίον* & Annon gaudio & voluptati est cum Phocione, viro videlicet optimo, morrem oppetere? Quod si Ethnici, futurorum præmiorum ignari, pulchrum, honestumque duxerunt, eandem subire fortunam cum viris & pietate & meritis insignibus: quid quæso nobis Christianis gratius usu venire debeat, quam cum Dei seruis, in quos Deus tot tantaque dona, certissima evidentiissimaque sua erga ipsos benevolentiae documēta, contulit, à mundi huius & tenebrarum filijs vexari, falsis criminibus deformari, atrocibus iniurijs affici, dirisque deuoueri?

Monet

Monet deniq; idem Plurarchus, *Dei ὕψους*, res secundas et animi dolorem, qui ex ijs hauritur, plurimum leuari posse, si in vitam aliorum, eorumq; magnorum virorum, intueamur, & consideremus, num quid tale ipsis quoque acciderit. Hac ipsa medicina vsus dolorē, quem Andreas suis conuicijs facere conatur, non solum minuo, sed etiam penitus exhaurio: nec solum exhaurio, sed etiam in gaudium conuerto. Si enim mēdacijs & iniquis Andree præiudicijs deformer, video idem eximijs Dei seruis, pijs Regibus, Prophetis Apostolis & omnibus sanctis vsu venisse, atq; summæ laudis & gloriæ fuisse. Si verò homo stultus & ineptus ab hoc Theologo delicato appeller, non video, cur magnopere doleam: ac non potius summè gaudeā, mihiq; gratuler: videns & sentiens Dominum meum Iesum Christū velle me & sibi & dilectis suis Apostolis *συμμορφον* conformem fieri. Nam ipse quoq; à suis insani re & dæmonium habere proclamabatur. Apostoli verò non solum pro stultis, sed etiam pro *καθάρμοισι* & *δειψήμοισι* habiti fuerunt. Atque hoc planè modo Christus suos consolatus est Matth. 5. Beati estis cum conuiciari fuerint vobis & persecuti fuerint, & dixerint quiduis mali aduersus vos, mentientes propter me. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra multa est in cœlis: ita enim persecuti fuerunt

M. BEVMLERI

Prophetas, qui fuerunt ante vos.

Esti verò, quoad me attinet, Iacobo Andree ne verbo quidem respondere ab initio statui, quippe cum probè scirem bonos viros eius calumnijs nō moueri amplius: ac tantū abesse, vt mihi suis conuictijs apud ipsos inuidiam confarrit, aut eorum de me expectationem imminuerit, aut suspicionē aliquam malam illis de me mouerit: vt me potius summè illis commenda uerit & gratiam eorum auxerit. Nam vt bonis uiris placere, sic malis displicere, summa laus est. Vnde Antisthenes, à malis laudatus, gemen do dixisse fertur: ἀγαθὴν μὴ κακὸν εἰργασ-
μαι: Mereo ne quid mali cōmiserim. Attamen de consilio & sententia multorum grauissimo rum viroꝝ priorem istam sententiā mutauit, atq; Andree calumnijs, quas non paucas in me confinxit, diluere constitui: vt ij, qui Andream ater an albus sit ignorant, eum ex hisce paucis, tanquā leonē ex vnguibꝝ cognoscere queant.

Fert autem animus crimina falsa, quibus ad uersum me pugnat vnus syllogismi spacio & centro includere: nam id ad breuitatē aptius, ad refutationem facilius: lectori ad intelligen dum & iudicandū prouidentius erit. Cum igitur D. Ioannes Iacobus Grynaeus, præceptor meus, pietatis, eruditionis & modestiæ nominis toto orbe clarus, in Synopsi orationis quā habuit, cum finis disputationi Heidelbergæ per Octiduum haberi imponendus esset, inter cæ-
tera

tera scribit, Theologos, puta D. Boquinū, D. Zanchium, & D. Vrsinum, ceterosq; eorū collegas, qui ante septennium præter suum meritum Heydelberga ab Andree socijs electi fuerunt, ne vnus quidem horulæ colloquium etiam suppliciter petentes impetrare potuissent: idq; Andreas confutandum suscepisset, sic argumentatur in sua admonitione de Synopsi pag. 3. multis prosyllogismis è Confutatione disputationis (per antiphrasin sic dictam) pag. 365. & 366. assumptis.

P R O P O S I T I O.

Quicumq; in Academia Tubingensi magna humanitate & admiratione per integrū diem hominem ineptum & stultum omnibus locis et temporibus, de rebus grauissimis, quas neque didicit neque intelligit disputantem, ab omnibus in schola Tubingensi pro stulto et inepto habitum, ac sub e mentito suo nomine scriptum aduersus Andree disputationem de Adoratione carnis Christi edi passum, magno cum auditorum rædio & admiratione, non solū audiuit, sed etiā publicè confudit: nec solum confudit sed etiā eò redegit angustiarum vt nihil amplius aduersus disputationē asserre possit, atq; se publicè à suis Tigurinis dissentite profiteretur: de eo neutiquā potest dici, quod Theologos Heydelbergenses, D. Boquinum, Zanchium & Vrsinum, ante septennium Heydelbergæ non audiuerit.

M. BEVMLERI

ASSUMPTIO.

Atego Iacobus Andreas olim dignissimus
 Academiae Tubingensis Cancellarius, Præpo-
 situs venerabilissimus, Theologiæ professor ce-
 leberrimus: nunc Eremita Bibenhusianus san-
 ctissimus, claustris eius carne ferina, delicatis
 piscibus, generosis vinis affluentis Prior equi-
 finus, Palatinatus Electoralis mea opinione
 et potentia cōtutor illustris, summa cū humanita-
 te, vt soleo, & patientia cum omnium tēdio & ad-
 miratione, siue silentij impositione, & quidē in
 tēgrū diē, omnibus ante & post meridiē horis,
 in confessu celeberrimo omnium professorum et
 totius studiosæ iuuentutis, Marcum Beumle-
 rum hominem stultum & ineptum, omnibus lo-
 cis & temporibus de rebus grauissimis, quas
 neq; didicit, neq; intelligit disputare præsumen-
 tem (vt ego loquor) ab omnibus, quotquot me-
 am Magnificentiam, dignitatem, celebritatem,
 sanctitatem & si quæ alia mihi summo, reueren-
 tur pro stulto & inepto habitum, ac sub emen-
 tito nomine, vt instar hædere assurgere posset,
 scriptum breue aduersus meam disputationem
 de carnis Christi adoratione edi passum: non
 solum audiui, sed etiam confudi, atq; in tantas
 angustias redégi, vt non modò nihil amplius
 aduersus disputationem afferre posset, atque
 etiam se ad suos perscripturum publicè testa-
 retur, nec solum testaretur, sed etiam se cum
 suis Tigurinis minimè sentire profiteretur.

Ergo

Ergo de me atque meis dici minimè potest, quod ante septennium Theologos Heydelbergenses sese audiri petentes, non audiuerimus: id quod mihi Herculeo argumento demonstrandum sumpsi.

P R O P O S I T I O N I S
examen.

Quid quæso est, optime Lector, Orestis infantiam insanire, si hoc non est? quid est toti mundo illudere, si hoc non est? quid frontem totamq; faciem perfricare, si hoc non est? Quid ægri animi, omni sano rectoq; iudicio destituti, ab iracundia transuersum acti iudicium est, si in hac propositione non euidentissimum est? Nam præter sophisma *παρὰ τὸ μὴ ἐπόμενον*, id est, scopas dissolutas, triplex fallacia, ab ignorantatione Elenchi, hoc est, τρία *σαφέςατα τεκμήρια* apertissima documenta insanix, impudentiæ, animi ægri & errore vagantis sese nobis offerunt. Ad eò quidem, ut de propositione hac qua Andreas D. Grynæi verbis respondet, recte dicere possimus, quod olim inæpti cuiusdam ineptum & extra chorum saltans responsum prouerbio locū dedit *Αμφοτέρωθεν, οἱ δ' ἀπηνήεντο σκάφας*, Falces petebam: illi vero negabant ligones.

Nam primo noster hic Cancellarius vagatur extra cancellos loci, quos sibi circumdare de-

M. BEUMLERI

bebat. Nam doctor Grynæus ait nostros Heydelbergæ non fuisse auditos. Hoc vero Cancellarius, insicere volens *εὐστοχῶς* responderet: Marcum Beumlerum Tubingæ auditum esse. Ex hoc responso, in gratiam iuventutis & laudem Andreae, integrum syllogismū formabo: ut quilibet anima duertat, qui vir sit Andreas.

Ergo Iacobus Andreas, quæ mea est in ecclesia autoritas, in disputando acumē & prudentiā, verè affirmo, & omnibus simpliciter credendū præcipio, de eo qui auditur Tubingæ, falso dici, quod nō etiā audiatur simul Heydelbergæ.

Atqui coram facie mea Augustissima comparuit Marcus Beumlerus, homo si cum mecum conferas nullius eruditionis, atq; à mea dignitate auditus fuit.

Ergo ex antecedētibus, etiā ipso Echo, quod Bebenhusij inter fauces montium resonat, teste *ἀναντιρρήτως* concludo, falso de nobis dici, quod theologos Heydelb. non audiuerimus. Id quod mihi luculentissimè et artificiosissimè si modo logicis probatur, demonstrandū fuit.

Equidem metuo Andrea, ne tui Tubingenfes, quos alioquin metu, atq; propterea odio (*ὄν γε δεδιόασιν, τῶν ἐμισέων πεφύκασιν*) quem enim metuunt oderunt) tibi subiecisti, tam longè in hoc *ἄλογῳ* tuo & *ἀσυλλογιστῶ* syllogismo à te dissentiant, quandiu tu nūc ab officio tuo abfuisi, *καὶ πόδ' αὖ ἀλλοτρίων ἐβή*

pedē in alieno posuisti. Nisi fortasse huic malo succurras, atq; cōmunicatione quadam, Heydelbergā Tubingā, et contra Tubingā Heydelbergā esse, atq; quicquid verē de Heydelbergā enuntiatur, idē etiam de Tubinga, & cōtrā enunciari posse & debere, sed inusitata, quę in metaphysica tua logica tradiunt, prædicatione ipsis persuaseris: aut etiā tua autoritate credendum mandaueris, propriaq; manu subscribendum coegeris: & hac ratione eorum rationem in tui obsequium captiuam duxeris.

Neq; hoc tibi factu ἀμύχανον difficile erit, si modo nō cedes malis, sed contra audentior sis. Nā si hactenus ipsis ita imponere potuisti et oculos mentis perstringere, vt te affirmante tota vero S. scriptura reclamante, crederent, & adhuc velint nolint, credant: cœlū esse in inferno, & infernū esse in cœlo: cœlū & infernū non esse loca circumscripta, sed vbiq; diffusa: ita vt qui sit in cœlo, idē etiā sit in inferno & contra: multo minori, crede mihi, negotio eos adduces vt credant Heydelbergā Tubingā esse, & contra: itē qui sit Heydelbergæ eundē esse Tubingā & contra: itē quicquid fiat Heydelbergæ idē fieri Tubingæ, et cōtra. Quando quidē non ignoras ex logica tua metaphysica, quā ante aliquos annos Lipsiæ, Philippi Melanch. logica explosa, in plaustro fœni, quod opportunē cedes in quibus eras, præteruehebatur, magisteraliter depinxisti, magis pugnare cœlum & infernum, quam Tubingam & Heydelbergā.

M. BEVMLERI

Quod si igitur à simili (quod argumenti genus tibi plurimum arridet atq; feliciter succedit) in hunc modum ex superioribus argumentaue-
ris, eosque simplicissimam & ab omni ratio-
ne remotissimam fidem adiungere cogeres?

Quemadmodum cœlum se habet ad infer-
num: sic se habet Heidelbergæ ad Tubingam.
Hanc propositionem probabis alio appposito
& erudito simili, quod superiori hyeme, cum
Tubingæ disputares de Adoratione carnis
Christi, affabre fabricasti, & quam suauissimo
risu totius Auditorij exceptum sancitumq; me-
ministi. Quemadmodū se habent duo pali ter-
ræ infixi: sic se habent duæ naturæ in Christi per-
sona. Postea verò ubi videris eos suauissimè
& effusissimè ridere, tibiq; annuere subsumes.

At cœlum est in inferno, & contra: ubi cœ-
lum ibi infernum, & contra: qui in cœlo idem
etiam in inferno, & contra: quæ geruntur in
cœlo, eadem etiam in inferno, & contra. Quod
si hoc loco excipient sacram scripturam cœ-
lum & infernum longissimo interuallo distin-
guere: de utroq; tanquam de certo definitioq;
loco pronunciare: cœlum solis fidelibus, infer-
num verò reprobis & diabolis tribuere: tu eos
putrido ariete, quo me Tubingæ prostrauisti,
si testi in propria causa fides habenda est, ocy-
us prosternes, respondendo, Spiritum sanctū
in ijs locis, nobiscum balbutire. Si autem hac
non processerit, alia tentandum erit via, ma &
Brentij

Brenthj authoritas manifestæ scripturæ oppo-
nenda, ijsq; tanquam Gorgone obiecta, os ob-
turandum. Sic omnibus qui à te pendent, tua
inuitata logica tandem persuadebis terram
volare, & nihil intra esse oleam, nil extra in nu-
ce duri.

His ita confectis, reliquum est, vt conclu-
das. Ergo quæcunq; fiunt Tubingæ ea rectè
fieri dicuntur Heidelbergæ: ac per consequens
D. Grynæum magnificè mendaci j conuici:
rursusq; omnibus & singulis probaui, Sueui-
cam Africam, suo more, nouum monstrum pe-
perisse. Et hoc est primum Iacobandricæ eru-
ditionis documentum.

Alter error ignorationis Elenchi ab An-
drea Præposito cõmittitur, quod non sibi pro-
ponit tempus, de quo sermo est. Scribit D. Gry-
næus & quidem vere scribit, ante septennium
neminem Theologorum qui Heydelberga ex-
puli fuerunt, colloqui j liberi copiam impetra-
re potuisse, quam nunc Illustrissimus princeps
Ioannes Casimirus Iacobi socijs vltro fecit,
Andreas ita vt decet Vbiquitatis Pontificem
heroicè respondet: Falsum dicere D. Grynæu:
quia ante biennium eius respondens auditus
fuerit. Faciam hoc loco quod in Heydelber-
geni disputatione sæpe fuit opus & in gra-
tiam Andree, eo hisce scopis integrum syllo-
gismum, si modo fieri potest, colligam, ad hunc
modum:

M. BEVMLERI

Quicumque ante biennium audiuit respon-
dentem Grynæi, eundem ante septennium ne-
cesse est audiuisse Theologos Heydelber-
genes.

Atqui ego Andreas Præpositus, omni-
bus Germaniæ Ecclesijs præponendus, an-
te biennium audiui Tubingæ respondentem
Grynæi.

Ergo necesse est me ante septennium Theo-
logos Heydelbergenses audiuisse: ac per con-
sequens demonstraui D. Grynæum falsa scri-
bere, me contra verum affirmare, sed ὑπερβου-
σικῶς valde.

Væ tibi tuoque syllogismo Andrea: Forra-
sis tui Tubingenses qui hæctenus prudentes ee
videntes à te miserè inducti fuerunt, atq; mag-
nam de tua eruditione & disputandi faculta-
te opinionem conceperunt, iam te agnoscere
incipient, spem quam de te habuerunt se fru-
stratam esse sentient, talemq; se Cancellarium
talem præpositum, talem theologiæ profesio-
rem, talem Priorem Bebenhusianum se nactos
esse dolebunt. Imò quod grauissimum est, te
non solum in pædagogium, quo non ita pridè
Ioannem Sturmium omnium sanorum iudicio
vndiquaq; doctissimum, & D. Ioannem Iaco-
bum Grynæum, omnium bonorum sententia
Theologum præstantissimum, magna tui cum
ignominia, ablegasti, puerorumq; ferula sub-
iecasti, ablegandum iudicabunt, sed etiam non
minores

minores tuas esse in disputando ineptias & ἀμβολογίας, quàm meas esse iudicarunt, ut tunc in libro postremo verarum Lucianicarum narrationum scribis, iudicabunt.

Etsi verò hæc tibi impendere vides Andrea: attamen animo ne fraugaris. Nam ego tibi aliqua ratione succurrere posse videor: de tua enim maiestate facta testatq; conseruanda sapius fortasse cogito, quàm tibi maiestas Christi cordi est: Tu modo cultura patientem accomodes aures.

Persuasisti iam dudum ijs, qui te adorant, aliquot propria Deitatis, in quo potissimum numeras vbiuitatem (quæ certè tuæ maiestati cuius acerrimus propugnator es, plurimum profuit) in humanam Christi Domini naturam transfusa esse. Quid si igitur eisdem persuadeas, non dissimili arificio, eandem naturam humanam esse infinitam tempore, ut ei omnes res tam futuræ quam præteritæ præsentis sint? Neq; fortassis ad id euincendum rationes deerunt: si modo prius solidis argumentis, id quod hæctenus à te non vsq; adeo bene factum esse plurimi existimant, probaueris omnipræsentiam, omnipotentiam, & omniscientiam humanitati Christi realiter communicari, & communicata eam non destruere, sed ornare.

Hæc ubi effeceris (efficies autem οὐκ ἀνεπι non sine puluere) sine negotio probabis

M. BEVMLERI

te, vt ante septennium Theologos Heydelber
gæ audiendos & me Tubingæ ante biennium
auditum vno eodemq; loco, vno eodemq; tem
pore audiuisse: item septennium & biennium
Tubingam & Heydelbergam vnum idemq;
plane esse credant. Nam postquam in templo
Vbiquitatis sedere cœpisti, tuorumq; ratione
in tui obsequium captiuam duxisti, tuis præce
pisti vt crederent omnes homines cum filio
Dei personaliter vniri. Ex hoc igitur falsissi
mo fundamento apud ipsos valde apodicticè,
hoc est veritati contrariè, tuæ autem maiestati
conuenienter argumentaberis.

Quemadmodum in persona Christi Deitas
se habet ad suam humanitatem; sic se habet ad
omnes homines.

Hoc paradoxum probabis oraculis Brentij
cuius maiestatem cum tua coniunctam hæcte
nus acerrimè propugnasti, qui Recognitionis
pag. 40 sic scribit: Discrimen Christi & Petri
in eo statuendum est, quòd filius Dei etsi sua ef
fentia impleat Petrum sicut & hominem Chri
stum, non tamen communicat omnes suas pro
prietates, sed tantum nonnullas. Item pag. 63.
Discrimen inter Christum & alios homines
non constat propriè inhabitatione filij Dei in
filio hominis, sed communicatione propria
Dei ornat. Ne autem testimonio vnus filio
derogari possit, coniunges tuum cum priorè:
& nomi

& ne minarim citabis illa verba ista, quæ habentur in Apologia ad Theses Ingolstadianas pag 37. Inter inhabitationem Petri in sanctis & in Christo hoc vnum est discrimen, quod sanctis distribuit sua dona dimensa, Christo autem immensa. Item si videtur etiam illa pagina 38. Christus homo hoc habet cum omnibus hominibus commune, quod cum eo personaliter Deus fuit vnitus.

His ita peractis subsumes: Atqui filius Dei suæ humanitati omnia sua propria essentialia realiter & verè communicat. Hanc assumptionem manifestè falsam atq; suo authori contradicentem, probabis testimonio Brentij modo citato. Sin verò simplici & vbiq; fide Brentij authoritati acquiescere nolint, & sacramentorum literarum testimonia à te proferri flagitant, quibus te planè destitui non ignoras, obijcies illis veluti Gorgonem horribilè horum ministrorum Ecclesiarum, Ludimagistrorum & Aedituorum, qui libro concordia, quæ ἀντιπαράστασις vocitatis, nomina sua dederūt. Nam proculdubio octo millibus ministrorum plus fidei habendum esse censebunt, quàm paucis Prophetis, & Apostolis, præsertim cum vulgò te, qui istius subscriptorum manipuli coryphæus es, pro norma doctrinæ habeant.

Posthæc animo Jacob Andrico conclude: Ergo eadem omnibus hominibus communicat.

M. BEVMLERI

At verò quæ tua est religio; dices, hæc videntur absurda, impia & in Ecclesia Christi inaudita, dictu audituque horrenda. Sunt equidem fateor, mi Andrea, talia quæ è tuis iurumque gregalium dogmatibus sequuntur, & quæ non diutius, vereor; impune ferentis. Quam verò hæc ita sint, attamen tibi etiam atque etiam cogitandum esse non negabis: Cogimur multa malè interpretari, qui vñ rectè nolunt intelligere. Quod tibi vsu venturum esse ante quindecim annos magnus Philosophus prædixit, nisi maturè Vbiquitatis tuæ patrociniū abijcias. Sed serò sapiunt Phryges. Si enim Helenam illā maturè restituissem reposcenti Merielao multis sese calamitatibus, quibus perfuncti sunt liberassent: Sic tu quoque si ante decennium & amplius tuam istam Vbiquitariam Helenam, tibi quidem tuisq; villis fructuosam Ecclesiæ verò Dei funestam reliquisses, non certè necesse haberes nunc tot opinionum monstra fingere.

Cæterum cum factum infectum fieri nequeat, neq; tu peccata amplius agnoscere possis, præsta te eum virum, qui nobis à teneris vnguiculis cognitus es, atq; quotidie, vt videlicet rem tuam sicut hæctenus facias, vt tuam maiestatem tueare, errores erroribus cumulare, dolū ex dolo neccere, atq; ex quouis lapide montrosū ignem elicere conare quamuis ego euentū, qui proculdubio tristissimus erit, nolim præstare.

Neque

Neque causa est, cur rei nouitas, insolentia, & impietas tantoperè commoueat, & languorem, cuius solitudo causa esse perhibetur, affectat: quippe cum ante paucos annos omnibus hominibus æquè inauditum, insolitum, impium, ab omni ratione et veritate alienū visum fuerit, figmentū tuum de corporis Christi Vbi quitate: de cælo & inferno neq; loco desinendo, neq; à se distinguendo: de assensione Christi in spectrum commutanda. Imò quàm quæso putas ab eo omnes rectè sentientes abhorre, quod tu & Brentius affirmaris, omnes homines cū filio Dei personaliter vniri: omnes res à filio Dei ὑποστατικῶς seu substantialiter sustentari: vnionem personalem nihil aliud esse, quàm omnium proprietatum Deitatis in carnem realem transfusionem: sanctos proprietates Dei essentielles accipere? Aequè, crede mihi, sacrilegum est dicere, non solum homines sed etiam omnes creaturas cum Deo personaliter vniri, Deum aliquot essentielles proprietates sanctis communicare, id est, dimidios Deos facere: quā omnes in eos transfundere, id est, totos Deos facere.

Neq; verò, quantum ego iudico, cui quàm tuorum aliquid noui fingere videberis: quando omnes, quotquot te familiariter norunt, tuis istis moribus assueuerunt.

Sed redeo ad tertium Paralogismum. Grynaeus inquit Theologos Heidelbergenses non

M. BEUMLERI

fuisse auditos. Tu verò paulò imprudentius
(quod tamen tua pace Clarissime D. Doctor
dixerim) regeris: At tuus respondens à me au-
ditus est. Atq; inde per incogitantiam (nam a-
liquando iracundo quodam zelo & ardore
linguam tuam mentem præcurrere aiunt) ar-
gumentaris.

Si Iacobus Andreas audivit Marcum Beum
Ierum: tum enim verò sequetur Grynæum fal-
sò scribere Theologos Heydelberga efficien-
dos, non auditos fuisse.

Hoc conexum, quia vides non magis co-
hærere, quam lutum cū ferro, opus habet pro-
batione. Eam verò desumes ex centone, quem
auxilio tuorum sociorum aduersus orthodo-
xum consensum non vsq; adeò feliciter con-
fici. Nam ibi inter cætera affirmas, locum illum
Pauli 1. Corinth. 10. Vnus panis vnum corpus
multi sumus, non ad internam & spiritualem
vniõnem, qua fideles in Christo capite vnum
evadunt, & quò omnes orthodoxi, quorquor
in Ecclesia Dei floruerunt, referunt, referendū:
sed de externa quadam & prorsus inaudita v-
nionem, qua fideles cum infidelibus, aduersus
manifestum Pauli locum 2. Corinth. 6. versu
14. 15. & 16. extra Christum vnum sunt cor-
pus, interpretaris.

Ex hoc facile conficies (nam ex absurdo
nil nisi absurdum) quod in vno homine fiat, i-
dem etiam fieri in cæteris omnibus.

His

His ita constitutis audaciter subsumes: At ego Marcum Beumlerum audiui.

Ergo falso scribit Grynæus theologos Heydelbergenses non esse auditos.

Sed nolo in ista tua maiori propositione, in qua nihil sanum, nihil sacrum, etiamsi ex æde sacra Bebenhusiana profecta sit, reperitur, diuinus immorari.

A S S U M P T I

examen.

Me igitur ad assumptum tuum quam longis sinibus sumptum accingo, in quo mihi paucis verbis multa grauiorū conuitia dixisti, atque omnes iracundiæ tuæ hastas vibraſti.

Antequam verò omnes partes eius refutandas in manus sumam, studiosam iuuentutem in tui gratiam de aliquibus capitibus admonebo.

Primo habet hic studiosa iuuentus sordidi & seruilis minimèq; generosi animi indicium & exemplum. Nā Andreas instar *σπερμολόγῃ* anxie omnia conquirat, & etiam vanissimas falsæ gloriæ umbras consectatur. Neq; satis habet de alijs magnis viris, cum quibus, ut iudicant sapientes, nullo modo conferri & quorum eruditionem neuiquam æquare potest, magnificè & thraſonicè triumphare: sed insuper etiam ex me, cui tamen omnia detrahit, &

M. BEVMLERI

quem omnium hominum, si fortassis ipsum excipias, ineptissimum esse proclamat, triumphum agere, victor currui suo Saxonicum imponi, insigni laurea coronatus, in Capitolium Bibenhusianum inuehi gequit. Ad deo sordido & abiecto animo est hæc infama laurus, ut etiam in mustaceo laureolam quærat.

Tu verò Iacobe Andrea Cancellarie & Præpositi dignissimè, satinè sanus es qui ex victoria, quam *ἀναμων* sine sanguine *ἀνδρῶν* sine sudore, tu talis tantusq; Cancellarius, tam insignis Theologus, tam venerandus Præpositus, tam celebris scholarum & Ecclesiarum reformator, tam sanctus Eremita, tot tantisque honorarijs, præclaris tuæ virtutis præmijs, ornatus, de homine admodum adolescente & inepto, tuo iudicio, reportasti, aliquid ad insignes tuas laudes, quibus cælum tangere tibi videris, accedere posse speraueris? Noli quæso ex re tam exigua, ex adolescente tam inepto tam magnificè triumphare, sed cogita potius eum demum esse verum & iustum triumphum, si benemeritis de Republica & Ecclesia, omnium bonorum consensu testimonium tribuitur: non si quis suo iudicio triumphet, aut etiam ea gloriæ insignia aucupetur, quæ leuissimè mi quis

mi quique aspernantur.

Deinde exemplum nobis subministrat Andreas, hominis tum arrogantis & περιαιτολογέντος seipsum laudantis, tum etiam ἀδολέαχῃ loquacis. Nam primo (quod alibi Pfaller impijs tribuit) temerè garrat, loquitur durrer, iactitat sese insolenter: ut videlicet etiam de se omnium sermone vsurpetur: ἐπήνεστα ἑμαυτὸν, ὡς περ ἀσυδέμας, Laudau me ut histrio Astydamas. Atq; hac in parte se non tantum ὑπερφισικὸν & ἀνιφρυσικὸν Theologum, sed etiam ἠθικὸν esse ostendit. Nam ὡς περ ἀ τροφοῖς ἀποροῦντες, ἐξ αὐτῆ τῆ σῶματος ἀιαγκάζονται παρὰ φύσιν τρέφεισθαι, καὶ τοῦτο τῆ λιμῆ τέλος ἐστίν. οὕτως οἱ πεινῶντες ἐπαίνων, ἀ μὴ τύχωσιν ἰταίρον ἐπαινούντων, αὐτοὶ τῆ φιλοδοξία παρ' αὐτῶν ἀρκεῖν βούλεσθαι καὶ σπεισφerein δοκοῦτες ἀσχημονοῦσι, hoc est: Quemadmodum enim cibo destituti ex ipso corpore coguntur se præter naturam alere, atque hic famis finis est: ita qui laudes esuriunt, si non socios nanciscuntur laudatores, ipsi gloriæ cupiditate ducti ex se ipsis aliquid sufficere & conferre volentes indecorè se gerunt, inquit Plutarchus.

M. BEUMLERI

Deniq; à monachorum & Eremitarum sanctitate affectata abhorret plurimum, suas laudes, suos triumphos, sua ingenia facta, sesquipedalibus verbis commemorare. Militum gloriosorum, & voluptatibus diffluentium sunt isti mores & ineptie, ut pugnas narrent, & catrices suas ostentent. Nam hi viuunt in uic mundo: vos autem sanctuli, interdum huius mundi peruersi in gratiam ubiuitatis uestræ, vitam monasticam fouetis. Si verò sine laudibus vitam acerbam putas Andrea, cogita tecum præceptum illud Solomonis Prouerb. 27. Laudet te alienus & non os tuum: extraneus & non labia tua.

Deinde Andreas hac sua iactantia nobis suppeditat exemplum hominis garruli & loquacis. Nam homines isti, quemadmodum docet Plurarchus in libro de garrulitate: *ἔπεικῶς δὲ καὶ τοῖς περὶ δικὰς εὐτυχήσασιν, ἢ παρ' ἡγεμόσι καὶ βασιλεῦσι ἀπεροδοκίτως εὐημερήσασιν, ὥτ περ ἰσομήματι προσπίπτει καὶ παρακολουθεῖ τὸ μείνῃσαι καὶ διηγείσθαι πολλάκις, δὲ τέρπον εἰσῆλθον, προσήχθησαν, ἠγωνίσαντο, διελέχθησαν, ἐξήλεξαν ἀντὶ δικους πινὰς ἢ κατηγόρους, ἐπηνέθησαν.* Id est. Hoc plane etiam iis, qui in iudicijs fuerunt fortunati, aut apud principes regesq; præter expectationem feliciter egere

egere, quasi morbus quidam accidit & comi-
tatur, ut sæpè commemorent, quomodo incel-
serint, ad ducti sint, cerraauerint, disputa-
uerint aduersarios quosdam aut accusato-
res, laudari sint.

Interea tamen cum Andreas Ubiquitatis
sacerdos interdum etiam soleat κητοφορεῖν
hederam gestare, atq; ubiquitatis suæ sacris
peractis in ea gaudere, suosq; oblectare lepi-
dis sermonibus, caueat moneo ne semper suas
ἐφημερίαις et κατορθώματα sua præclara fa-
cinora ipse cōmemoret Nam ἀνδ' εἰς τὸ πρῶ-
γμα καὶ λυπηρὸν ἅπασιν, καὶ λόγῳ ἄλλῳ
οὐδ' εἰς ἐπαχθῆς οὐδ' ἐβερύς, ὡς ὁ τῶν ἐαυ-
τῶν ἐπαυνοῦντων. Insuavis res & molesta om-
nibus & oratio alia nulla, tam exosa & difficil-
lis, quam eorum qui seipsos laudant, inquit
Plutarchus. Sed hæc mitto.

P R I M A C A L V M N I A

Primo Iacobus me appellat hominē stultum
& ineptum: in quo cum velit mihi ægre face-
re, suas ipsius laudes, quas in me deformando
studiosè aucupatur, non parum minuit: victo-
riam de me reportatam, qua, quantopere des-
lectatur, mirum in modum extenuat, trium-
phum, quem tam magnificè ostentat, nō trium-

M. BEVMLERI

phum, sed umbram tantum triumphi esse declarat.

Deinde verò dum me alijs deridendum propinare studeo, non attendit Bibenhusianus superintendens, se suam impietatem & leuitatem omnibus inspiciendam & deplorandam proponere, atque in Dei offensam incitato cursu sese præcipitare. Quisquis dixerit fratri suo fatue, reus erigetur hennæ ignis; Matthæi quinto Capite versu 22.

Præterea dum Andreas obuios quosuis, qui ineffabilia eius dogmata, quæ in solitudine cudit, non approbant, stultitiæ insimulat: ut ipse de suo Bibenhusano tripode solus sapiens proclametur, suo se instar soricis syluestris prodit indicio, atque se sapientem esse, etiamsi omnibus persuaserit, ut habet prouerbium, tamen nemini persuaserit. Verissimum enim est illud Solomonis Ecclesiasticis 10. versu 3. Nam etiam per viam, quam stultus ambulat cor eius deficit, & dicit de omnibus stultus est.

At verò cum sacra scriptura nos iubeat bonum pro malo reddere, en Andrea sapientissimè, age pantachusæ vates tibi salutare præceptum dabo, & maximè necessarium, quod iperò etiam gloriæ & maiestatis

statis otijq; tui aucupium , Ubiquitatem non
 improbatum esse : licet etiam a pud exo-
 tericos , a quorum scriptis Varuniano odio
 dissidet , reperiatur. Αναπαίδ ότον ειπης
 επιτεινε το φιλομαθεις εν σεαυτω και φι-
 λοποιον : και απλη και ακολασον εξαλει-
 φει της ψυχης , επι λανθανον οβρι φιληδο-
 νιας ιχνος . εδ εν γδ αιχιον βλασφημιας
 παλινδραμησης , εδ ε λυπηροτερον . αλλ
 εοικε και το τω φωτος ανακλωμενον μαλ-
 λον ενοχλειντας ατθενεις ορασης , και τω
 ψυχων οι προς αυτης αναφερομενοι τες
 ψυχοντας υπο της αληθειας . Quæ vi tu quo
 que sine difficultate legas, latinè sic conuerto.
 Si alium ineptum nominaueris, excita in te di-
 scendi studium & laboris amorem : si verò
 luxuriosum & intemperantem (quales prohi-
 dolor noua nouorum monachorum claustra
 intra paucos annos multos pepererunt) ab-
 stergè si aliquod vestigium amoris volupta-
 tum in animo tuo lateat. Nam nihil turpius
 est quam conuictum in ipsum auctorem recur-
 tens nihil etiam molestius. Sed quemadmo-
 dum luminis percussus maiori dolore afficit
 imbecillum visum: sic criminationes quæ in i-
 plos criminatores retorquentur à veritate ma-
 ximum inurunt dolorem.

M. BEVMLERI

Quapropter Andrea cum in promptu tibi sit & viu, vnumquens qui à te dissentit, & tuã maiestatem non intelligit, stultum, stolidum, ineptum, sceleratum & impium appellare: caue sis ne idem ab alijs optimo iure audire possis: neq; ego, ita Deus bonus benè me amet, vltimum vnquam doctum virum, etiam ex Tubingensibus, Tubingæ dum vixi, audiui, qui Iacobi Andreae eruditionem, doctrinam, diligentiam, modestiam vel commendarit, vel alijs imitandam & affectandam proposuerit. Eloquentiam verbalem, vt Brennius iunior loquitur, Andreae concedebant omnes, πολυλογίαν & ἀσολοχίαν pauci detrahebant: audaciã, immo destiam, impudentiam, maledicentiam multi improbabant: arrogantiam, superbiam, auaritiã plurtimi deplorabant: eloquentiam realem, vt idè Brènius loquitur, sapientiã, modestiam, humilitatẽ qui prædicaret nemo occurrebat. Desine igitur Andrea tantisper alijs stultitiam, ineptias, ignorantiam, impietatem obiectare, donec tuam eruditionem, sapientiam, pietatem, mis probaueris, & harum virtutum non seruale, sed liberum, non metu exortum, sed voluntarium testimonium ab ijsdem consecutus fueris.

Ad me autem quod attinet, etsi nihil mihi arr ego, & quantum mihi desit intelligo, libenterq; agnosco, tamen mihi multum profecisse videor, si tua conuitia perinde feram, ac si quis

quis bonus mihi diceret:

ὦ ξείνε

ἵπτεῖ οὐτε κακῶ ὄντ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας
 οὐλὲ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ νῦν τοι ὄλβια

δοῖεν

Hospes, non mihi tu malus, insipiensq; videris:

Vive vale letus, ubi Dii dent prospera multa.

Sin verò hac quoq; ratione te emollire & mitigare non potuerò, teq; tuæ eruditionis & prudentiæ documenta (quæ sunt conuivari, insultuari, lites mouere, falsa crimina confingere aduersus bonos magnos centones sarcire) dare non cessare videro: me quoq; multum profecisse existimabo, si nihil durius dicam quàm ἐγυαίνειν τὴν ψυχὴν, id est rogem Deum, vt sic mens sana in corpore sano.

SECUNDA CALVMNIA

Altera calumnia est, quod ais me omnibus locis & omnibus temporibus de rebus grauisissimis, quas neq; didicerim, neq; intelligam, disputare, vt tibi loqui placuit, presumere.

Primo quidē, mi Andrea, facile parior mihi à te omnem eruditionem detrahi, atq; eo nomine, tuis quoq; mulierculis & gynecæis ludendum propinari. Interim tamen, quæ tua

M. BEVMLERI

est modestia, moderatè feres, si nec ego, tota
 Tubinga iudice, te pro erudito & docto viro
 habeam: ac mihi verè persuadeam, te me indo-
 ctum, nullarum rerum intelligentem appella-
 lando, de vna fidelia duos parietes dealbare:
 tua quoque vineta cedere: & me tuo inge-
 nio iudicare: quippe cum tuæ eruditionis
 non multo maiora, quàm mex extent testifi-
 monia.

In hoc verò omnes quotquot de ingenijs
 & profectu eorum iudicare possunt, me plus
 quàm te profecisse existimant: quod ego, *ὡς
 εμαυτον*, intelligam vora mihi quotidie faci-
 endum esse & Deum optimum maximum exor-
 randum, vt mihi sua gratia & spiritu adsit, me-
 que suas vias & statuta doceat. Cum tu è con-
 tra cælum tua opinione & *κενοδοξία* tan-
 gens, nihil amplius tibi, quantum ad doctri-
 nam & eruditionem, prorsus deesse arbitre-
 ris. Deinde quoque diuino auxilio implora-
 to animaduertans, nihil mihi tam opus neces-
 sariumque esse, quam vt dies noctesque in
 Sacrarum literarum, linguarum, bonarum
 artium studio, omni animi contentione in-
 cumbam. Tu verò illa studia vel contem-
 ptiano indigna iudicans, vel in ijs *θεος αἰχμῶν
 ταν τρηαὶ καὶ νεκλέας σήλα*, id est, ad ex-
 tremos

tremos limites & Herculis columnas, vixit
pace Pindari verbis vixat pervenisse ratus, om-
ni exercitio nuncium misisti.

Ceterum dem tibi, quod vehementer
affectas, te in omnibus esse omnia octo:
tamen dicam tibi illud vetus: πολυμα-
θητων ου κενωτερον αλλο. Non al-
liud magis inane, quam plurima scire. Sed de
his satis.

Me vero ais omni loco & tempore dispu-
tare de rebus quas neque didicerim neque in-
telligam. Graue profecto crimen, & dignum
quod ab otioso ubiquitatis sacerdote re-
prehendatur. Primum autem Andrea li-
ceat mihi ex te quaerere, virum cerebri sa-
tis habueris, quam ista scriberes, & an
apud te fueris, quum istud mihi crimini-
dandum censes? An alienum quæso est,
ab officio ingenui adolescentis, ubicunque
sefe obtulerit occasio, de rebus serijs, gra-
vibus, & obscuris liberè libenterque con-
ferre? Nisi tu malis bona ingenia de re-
bus ludicris & leuibus (quod te inter pocu-
la sæpe facere, amici tui sæpe mihi dixe-
runt) colloquendo, tempore & otio aburi.
Ego autem præ me fero, me ubique loco-
rum, & omni tempore, & ab omnibus qui
aliquid boni didicerunt, tam audiendo,

M. BEVMLERI

quam disputando discere promptū paratūq;
esse. Atq; persuasum habeo, vt tu mihi hoc cri-
mini esse oportere opinaris: sic apud omnes ho-
nos laudi & gloria fore.

Porro addis me disputare, de rebus quas
neq; didicerim, neq; intelligam. Piaculum hoc
quoque profecto magnum est, & non indi-
gnum quod ab Vbiquitatio Theologo corri-
gatur. Scilicet omnium omnino disputatio-
num non finis est rerum, quas vel ignoramus
vel non rectē intelligimus, vel etiam de quib;
dubitamus, perfecta cognitio Nisi Andre-
as hoc quoque nouum & insolitum suis pers-
suadere velit: prius videlicet res perfecta scien-
tia comprehendendas esse: ac tum demum au-
diendo, disputando, exercendo tractandas.
Hæc profecto Andrea tantum abest, vt erudi-
tis tuam eruditionem probent, vt potius te quo-
que communem sensum amisisse aperte decla-
rent: quippe cum non minus à rei natura ve-
ritateq; abhorreant, quam tua Vbiquitas à ve-
ro circumscriptoq; corpore Christi.

Verum hoc quoque loco miror Andrea,
si frontis aliquid & conscientia in te residuum
fuit, cum ista scriberes. An nescius es, aut rerū
Tubing. tuorumq; decretorum, postquā resoli-
tadini mandasti, tam oblitus, vt nō memineris
te Pontificem istius Academiae ter Maximum
sedulo cauisse, et omnibus interdixisse priuatis
disputationibus? ne scilicet virus Caluianū
(sic enim

(sic enim vobis veritatis doctrinam appellare lubet) teneris iuuentutis animis instillarentur: adeò imbecillæ vestræ ubiquitati timetis. Anrogo, ex memoria tua discessit, postquam Bibenhusium concessisti, omnes eos, quorquor contra vestra dogmata disputarunt continuo ad vos delatos, sui delicti rationem reddere coactos, grauiter obiurgatos, tacere iussos esse? Scis autem Marcum Beumlerum ad vos non modo non accersitum vnquam, sed ne verbo quidem à quoquam de hac re compellatum fuisse. Neque verò quisquam tam rerum rudis & ignarus est, qui suspicetur Marco Beumlero plus licentia, quam cæteris apud vos fuisse.

Quod autem aliquoties domi tuæ dereligionem contuli, id scis non mea sponte, sed te inuitante & per alios sollicitante factum esse id, quod nunc reprehendis, iure ne an iniuria iudicent ij, qui sine affectibus iudicare possunt.

In publica verò disputatione, omnes quorquor ei interfuerunt, norunt, me inuitum & recusantem tuis obtestationibus difficulter eò fuisse pertractum, vt tecum, quem hominem gloriosum esse, & saepe antea triumphasse victoria nondum constituta, aut etiam desperata sciebam, colloquerer. Sed mi Andrea, suscipe ad punctum temporis,

M. BEUMLERI

si potes, hominis sani cogitationem, atque
 in teipsum descende, tuum ingenium, tuos
 mores, tuamque eruditionem perpende: &
 reperies me tuo ingenio iudicari, teque eo-
 dem crimine, cuius me insimulas, optimo iu-
 re condemnari posse. Nam primò inter o-
 mnes constat, te sapientimero & multis in lo-
 cis inter pocula spumantia nostros homines,
 si videlicet in tuo territorio fuerunt, & quos
 non usque adeò exercitados nouisti, ad dispu-
 tandum de personâ Christi & Cœna Domini
 eâ importunè & temerè prouocasse. Dein-
 de quid libri tui postremi aliud complectun-
 tur, quàm quomodo nunc in acidulis cum
 Tigurino ministro: nunc in aliquo oppido
 cum viro Zuuingliano: nunc montis Pelis-
 gardi cum Daniele Tossano: nunc Vuit-
 tenbergæ cum multis hostibus: nunc Tu-
 bingæ cum Marco Beumlero: nunc cum a-
 lijs, alijs in locis disputaueris, viceris, aut
 ad absurda extrema redègeris. Sed neque
 animus neque otium est omnia tua conui-
 tia retorquere: satis esse videtur demon-
 strasse, te non amplius turpe ducere a-
 lijs vitio vertere ea, quæ tibi
 ipsi gloriæ laudisq;
 esse vis.

TERTIA

TERTIA CALVMNIA

Ais me fuisse auditum cum omnium tæ-
 dio. Assentior tibi Andrea. Sed causa huius
 tædij non certè in me, sed in te fuit. Nam
 primò nosti mihi non licuisse toto isto die mul-
 ta loqui, sed necesse habuisse tuas longas con-
 ciones audire, quas interdum ferè ultra horam
 producebas. Nosti deinde me sapenimèro, si
 tu declamirando defatigatus verba facere ces-
 sares, meum argumentum repetiisse, atq; rogas-
 se ut breuiter & roundè responderes, omittis
 digressionibus, tergiversationibus, anfracti-
 bus, sicut ego mea argumenta breuiter, syllogi-
 sticè & dilucidè proponam. Nosti deniq; quid
 responderis, videlicet hoc minimè fieri posse,
 quippe cum non mei causa solùm actis, sed ti-
 bi ratio habenda sit ceterorum auditorum, quæ
 longiore rerum explicatione erudiendi sint.
 Nosti insuper tuorum eam esse prudentiam &
 modestiam, ut facillè intelligere poterint,
 mihi homini adolescenti veniam dandam
 esse, eiamsi aliquid præter decorum fe-
 cissem.

Χρὴ γὼ συγγνώμην ἔχειν
 ἕως ὅσ' ἡβης, σπλαγχνὸν ἔμπονόν φέρων,
 μάταια βάζει. Id est. Par est enim ignoscere,
 si quis iuuentili temeritate cōtinuacior, minus

M. BEVMLERI

apta dixerit, inquit Euripides in Hyppolyto.
 Quod si ergo illos audiendi tædium
 & satietas cæpit, noli quæso culpam in me
 conferre, sed tuis potius indignare: quod te
 dignissimum suum Cancellarium non maio-
 ri studio & voluptate audiuerunt, quam ut
 sibi tædium & languorem oboriri pateren-
 tur. Idque eò magis, quod te non fugit, me
 non semel petiisse, tuis intollerabilibus conui-
 tijs, quibus nunc dominum Bullingerum, nunc
 D. Betzam, nunc D. Danæum, Caluinum,
 Philippum Melanchronem, Zuuinglium ar-
 rodebas commotum, ut mihi omnino tacere li-
 ceret, & alij qui conuiijs delectarerent, locus
 disputandi daretur. Ibi tu per Dei gloriam me
 obrestabaris ut colloquium continuarem: sa-
 tius enim esse dicebas me, qui sim exercitatus
 argumenta afferre, neminem esse cui res ista
 non sit grata futura.

Primo Andrea si tantæ meæ fuerunt inepti-
 tiæ in disputando, si omnibus stultus & ine-
 ptus visus fui: quid opus erat tanta obrestatio-
 ne cū sacrosancto nomine diuino coniuncta?
 an non satis erat mihi illudere, atq; patientia
 torij auditorij aburi? quid necessum fuit sacro-
 sanctum Dei nomen in scenam illam produ-
 cere? vindicabit, noli dubitare, Deus suam
 gloriam & sacrosanctum suū nomē: per quod
 uisissimas confirmaturum, sine omni religione
 peijurare.

Deinde

Deinde Andrea an non te puduit alijs doctis viris disputandi tempus præripere, idem homini qui omnibus tædio esset tribuere, atque in re tam ardua & Dei gloriam concernente, instar histrionis, scurriliter, ut quidam ex tuis loquitur, ludere?

Sed fortassis non satis vobis fuit ante paucos annos, præclara Dei organa, & magna Ecclesiæ lumina, Philippum Melancthonem & Ioannem Calvinum, vtrumque in Domino piè placidèque defunctum, cum Stugdardiæ Bacchanalia celebrarentur, in scena introducere, miserè depingere, ac tandem igni tradere: quod triste spectaculum ad omni humanitate & Christiana charitate remotum, animi leuis & crudelis indicium, multi boni viri magno cum dolore spectarunt. Tu verò Andrea cum tuis socijs, qui huiusmodi fabulis deliciarum vestrarum condimentis pascimini, paulò post, nisi seriam pœnitentiam agatis, fabula fietis: neque dubium est vlli pio, quin extremum & emortuale fatum, vos ad tantam libidinem exercendam vrgeat.

M. BEVMLERI

QVARTA CALVMNIA

Ais quoque te me ita confudisse, vt nihil amplius aduersus disputationem tuam afferre poterim. Si Doctor Andrea longas orationes texere, si nihil ad argumentum respondere, si variè tumultuari, si dilato guttore clamare, si grauia bonis viris conuicia dicere, si interrogantem ridere, confundere & vincere est: do tibi largiorq; te me athleticè confudisse, atq; magnificè vicisse. Imò, vt liberalior in te sim, proclamo & pronuncio te victorem omnium orthodoxorum quotquot hactenus aduersus te pro veritate pugnarunt: in quo omnes ad vnum, quod ego fat scio, mihi astipulabuntur. Tu verò pie Lector, vt victoriam quam Andreas arrogantè sibi vendicat, aestimare possis, tria tantum argumenta, quæ in illa disputatione à me allata fuerunt, hoc loco reperam, et quomodo Andreas ea confuderit, bona fide exponam.

PRIMUM ARGVMENTVM contra realem idiomatum communicationem.

Si vnum proprium essenziale Deitatis realiter non potest communicari, nec vllò modo competere humanitati Christi: sequitur nulla omnino

omnino communicari aut realiter competere.

Rationes duas afferebam 1. Quia propria Dei essentialia nihil aliud sunt, quam ipsa Dei essentia: ac propterea à se mutuo tam non possunt separari citra sui perniciem: quam ipsa essentia Dei, quæ est ἀπλῆς καὶ ἀμερεῖς id est, simplicissima, ab omni compositione alienissima, & in nullas partes diuidua.

2. Quia omnium priorum essentialium vna eademque est definitio, vna eademque natura, vna eademque ratio, quoad communicationem: Nam omnia eodem modo ἀκοινωήτως ἔχουσι, in communicabiliter se habent.

His substituebam: At verò aliquot propria essentialia nec communicantur, nec competunt realiter humanitati Christi, vt sunt æternitas, infinitas &c.

Ergò nulla omnino propria essentialia Deitatis realiter, humanitati communicantur aut competunt.

Ad hoc argumentum cum Andreas nihil haberet quod responderet (vt nec hodie habet quod respondeat solidè) sola negatione connexi, tam firmis rationibus à me roborati, sine vlla ratione allata, me, si Logicis placet confudit. Nam primo concedebat, & adhuc, nisi nouum monstrum,

M. BEVMLERI

vt solet parturiant, libenter concedit, humani-
tatem Christi non esse ab aeterno, ac prop-
terea non infinitam. Itaque vt modo dixi,
valdè insolenter & cum omnium Docto-
rum admiratione, negare cœpit, non necesse
esse vt, cui vnum proprium essenziale com-
municetur, eidem cœtera omnia aut nulla
omnino communicentur. Arque tandem cum
se in omnes partes vertisset nullumque la-
pidem pro obrinendo hoc suo paradoxo non
mouisset, ac me liberius instare firmasque
rationes reposcere animaduertisset: tandem
ad M. Georgium Lieblerum prouocauit, at-
que vt ipse de axiomate, quod ego vrge-
bam, Iacobus verò Andreas oppugnabar,
pronuntiaret, etiam atque etiam contendit.
In quo primò, vt verum fatear, Andream leui-
tatem, ne quid grauius dicam, mirabar: qui
cum philosophos & Phycos, à professione
Theologiæ & à defensione veritatis valde in-
solenter, remoueat, iam sui ipsius oblitus, M.
Lieblero, hanc sententiam, in schola Theo-
logica, dijudicandam proponeret.

Deinde hoc quoque mihi non minus mi-
rum fuit, quod Andreas M. Liebleri sen-
tentiam, de hoc ipso axiomate probè cogni-
tam haberet, tamen eam in publico loco rursus
expereret. Nam non multò ante discipulus
quidam eius, Magister bonarum artium crean-
dus,

dus, disputationem philosophicam de vnione
 personali & communicatione Idiomatum, con-
 scripserat, & consentiente & approbante Lie-
 blero imprimendam curauerat: in qua hoc axi-
 oma multis rationibus ab ipso M. Lieblero
 approbatis confirmabatur. Ne verò pia iuuen-
 tus rectè in doctrina illa erudiretur, Andreas
 suæ Vbiquitati cauere volens, eam disputatio-
 nem supprimendam curauit: atq; tam Lieble-
 ro, quàm eius discipulo multas molestias crea-
 uit. Itaq; cum tam ego quàm Andreas de sen-
 tentia Liebleri non dubitaremus & ne ei de
 nouo pericula crearentur, aut ne contra con-
 scientiam pronunciare cogereretur: vt ego eius
 sententiam non admodum desiderabam, sic i-
 pse eam interponere tergiuersabatur. His ego,
 vt gloriatur Andreas, confusus, iussus sum al-
 iud argumentum proponere. Et hoc est pri-
 mum Jacob Andricæ victoriæ testimonium.

A L T E R V M A R G V M E N T V M
*aduersus realem Idiomatum
 communicationem.*

Quemadmodum in persona Christi, in
 qua duæ naturæ saluæ & incolumes manent,
 se habet propria essentialia humanitatis ad di-
 uinitatem, respectu videlicet communicatio-
 nis: sic se habent propria deitatis essentialia ad

M. BEVMLERI

humanitatem. Hanc propositionem fulciebam
 testimonijs Sacrae scripturae, in qua propria
 Deitatis nō magis tribuuntur humanitati Chri-
 sti quā propria humanitatis tribuuntur Dei-
 tati. Sic Christus non magis dicitur fuisse ante
 Abrahamum Ioan. 8. ver. 58. Quā post Ioan-
 nem venisse Ioan. 1. ver. 27. & 30. sic Christus
 à Ioanne Baptizatus non magis dicitur filius
 Dei. Matth. 3. ver. ultimo quā glorię Domi-
 nus crucifixus. 1. Cor. 2. ver. 18. His addebam
 perpetuum & constans primitivæ Ecclesiae tes-
 timonium, quod Damascenus libro 2. de Or-
 thodoxa fide Cap. 4. numero complexus est:
 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς, ὅπερ ὅτι τὸ σωματώ-
 εον, καὶ θεὸς καὶ ἀνθρώπος λέγεται, καὶ
 κτιστὸς καὶ ἀκτιστὸς, καὶ παῖθτος, καὶ ἀπα-
 θής. Καὶ ὅταν εἴη ἐν τῶν ἑξ ἡμερῶν, υἱὸς θεοῦ
 καὶ θεὸς ὀνομάζεται, δέχεται τὰ σωμα-
 φησικῆς φύσεως ἰδιώματα, ἴτοι τῆς σαρκὸς,
 θεὸς παῖθτος ὀνομάζεται, καὶ κύ-
 ρει τῆς διόξεως ἐσαυραμῆθ, ἢ καθ' ὃ
 θεὸς, ἀλλὰ καθ' ὃ καὶ ἀνθρώπος ὁ αὐτὸς.
 καὶ ὅταν ἀνθρώπος καὶ υἱὸς ἀνθρώπου ὀνο-
 μάται, δέχεται τὰ τῆς θείας ἰσσίας ἰδιώ-
 ματα ἢ ἀυχίματα, παθλιον παρμῶνιον,
 καὶ ἀνθρώπος, ἀλλὰ καθ' ὃ θεὸς ὢν παρμῶ-
 νιον, γέγονεν ἐπ' ἑχατῶν παθλιον. καὶ
 ἕτος

Ἐπὶς ἔστιν ὁ ῥόπος τῆς ἀνθρώπου, ἐκατέ-
 ρας φύσεως ἀνθρώπου τῆ ἑτέρας τὰ ἴδια
 ἔχει τὴν τῆς ὑπόστασεως ταυτότητα, καὶ
 τὴν εἰς ἀλλήλα ἀντὶ ἀνθρώπων. καθὰ
 τοῦτο διὰ μέγα ἐπεὶ πρὸς χριστῶν, ἔστι
 ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπι τῆς γῆς ὠφθη, καὶ τοῖς ἀν-
 θρώποις συνηνέει, καὶ ὁ ἀνθρώπος οὐ-
 τὸς ἀκτιστός ἐστι καὶ ἀπαθής, καὶ ἀείρον
 ἦτο, hoc est, Etenim Christus, qui est virum-
 que simul, & Deus & homo dicitur, & crea-
 tus & increatus, & passibilis & impassibilis.
 Atque cum ex vna parte filius Dei & Deus no-
 minatur, recipit consubstantialis naturæ pro-
 pria, id est, carnis: Deus enim passibilis nomi-
 natur & Dominus gloriæ crucifixus, non se-
 cundum quod Deus, sed secundum quod homo
 ipse est. Et cum homo & filius hominis nomi-
 natur, recipit diuinæ essentiæ idiomata & glo-
 riam, puer ante sæculum & homo principio ca-
 rens, non secundum quod puer & homo, sed se-
 cundum quod Deus ante sæcula existens, fa-
 ctus est, postremis temporibus puer. Et hic est
 modus ἀνθρώπου, id est alterne attributio-
 nis, cum utraq; natura, mutuo tribuit alteri na-
 turæ propria propter personæ identitatem, &
 ipsarum in se mutuo immanationem. Secundum
 hoc dicere possumus de Christo, hic Deus no-
 ster in terra conspectus est, & cum hominibus

M. BEVMLERI

conuersatus est: & hic homo increatus est, & impassibilis & incircumscriptus.

His ita peractis subsamebam: Atqui propria humanitatis essentialia, non realiter tribuuntur Deitati. Blasphemum enim esset, dicere Deitatem in sua substantia esse natam, crucifixam, passam, mortuam, sepultam, resuscitam, ad cœlos elatam.

Ergo propria Deitatis essentialia non realiter tribuuntur & competunt humanitati.

Propositionem meam sacrarum literarum testimonijs & catholicæ Ecclesiæ consensu confirmatam oppugnare cepit Andreas, qua conscientia & pietate, videat ipse, Diuinitatis, inquit, ea est perfectio, vt nihil ei potuerit accidere ab infirmitate humanitatis. Nam si quid accidisset ei, necessario sequeretur, non fuisse Deitatem. At verò humanitas multa potuit accipere à Deitate. Et hæc sunt prima indicia victoriæ Iacob Andricæ, quam in secundo hoc conflictu obtinuit, si verum est quod scribit. Ego autem animaduertens Andream tam mihi, quam alijs fucum facere æquiuocatione vocabuli, cœpi reponere me nec ignorare, nec negare, humanitatem Christi plurima, maxima, & nobis incomprehensibilia dona accepisse à diuinitate: summam videlicet illam dignitatem, vt sit humanitas filij Dei propria: societatem officij mediatoris inter Deum & homines, capitis Ecclesiæ, gubernatoris & iudicis to

cis, totius mundi, societatem honoris & adorationis vnus cum $\lambda\omicron\gamma\omega$. Nobis verò certamen esse, non de donis, quæ Christus in immenſum locupletius, quàm omnes homines & angeli accepit, sed de essentialibus proprietatibus, cuiusmodi sunt, esse ab æterno, esse in finitum loco, tempore, potentia, & si quæ sunt similia: de his inquam quæri, an aliter humanitati Christi, quàm propria humanitatis diuinitati communicentur.

Quod verò Cancellarius addat diuinam naturam esse perfectiorem, quàm vt aliquid ab humanitate realiter accipere poterit: id contra me non esse. Nam humanitatem, quatenus videlicet humanitas, in sua natura & essentia consideratur, non minus perfectam esse, quàm diuinitatem. Vtramque enim ita perfectam esse, vt proprietates saluas retineat, nihilq; suæ perfectioni contrarium, & immediatè cum ea pugnans recipiat. Vt Deitas in se nõ recipit τὸ παθητὸν καὶ περίγραπτον, id est, vt pati & loco circumſcribi possit. Nã si hæc etiam quatenus humanitatem in sua persona gestat, realiter in se reciperet: Deitas esse desineret. Ita quoque humanitas æternitatem & infinitatem & omnipræsentiam in se realiter non recipit, quia his non minus destrueretur, quàm diuinitas illis. Itaque in Andreae responsione nihil aliud agi quàm peti principiũ. Ac proinde si ex istis phrasibus quas Sacra

M. BEVMLERI

Scriptura & Ecclesia vsurpat & agnoscit, Homo est Omnipotens, omnipræsens, colligat: Ergo humanitas Christi est realiter Omnipotens & omnipræsens: Eodem modo me colligere posse ex hisce, Deus est natus, passus, mortuus, Ergo diuinitas est passa, mortua.

Ibi tum cum Andreas mirè se instar anguilæ torqueret, & pro obtinenda victoria vehementer laboraret: nec tamen quicquam solidi afferret, ac λόγους neruis & thoris destitutos texeret: nec scilicet solus veteranus tyronem vinceret, ac sine Theseo tam opima spolia deportaret: surgit quidam ex discipulis eius (quæ ait Andreas in disputatione Heydelbergenfi, adeo Doctorem Grynæum confudisse, vt etiã Illust. Principi Iohanni Casimiro, admirationi fuerit) ac misero magistro suo opè ferens, cepit exclamare: dignissimè D. Cancellarie, est magnùm sophisina in opponentis argumento. Ibi certè fateor, me non parum animo perculsum fuisse. Nã intelligebam non solum totum Auditorium, exceptis paucis, qui Vbiquitati genua non flexerunt, à me alienum esse: sed etiam mihi adolescenti cum tribus robustissimis hostibus, hastas suas in me vibrantibus, congrèdi necesse habere. Primus erat Andreas, qui se omnium hominum doctissimum putat: Alter eius respondens, qui diu ministrario Ecclesiæ functus erat, & Iacobum acuminè disputandi, doctrinãque superare, indicaba-

dicabatur: Tertius erat his nouus Magister, qui si ea præstitit, quæ triumphator Andreas ei tribuit, non dubium est, quin multis modis, eruditione Andream excellat. Neque hunc umorem mihi crimini esse oportere existimo. Cum enim ne Hercules quidem contra duos: quomodo ego adolescens contra tres istos Hercules?

Sed tamen audiamus fulmen illud, quod hic, venia à Cancellario dignissimo impetrata, in me magno clamore contorsit. Arguentur, inquit, falso à prædicato ad inesse. Nam multa etiam prædicatur in philosophia, quæ tamen non insunt. Sic Deus dicitur passus: non tamen inde sequitur, diuinitatem realiter esse passam in sua essentia: quia diuinitas non est subiectum passionis.

Hoc utrumque fulmen, quo me prædicatus ille Magister, non secus ac Doctorem Grynaum in disputatione Heidelbergensi, penitus prostrauisse arbitrabatur, cum repente è vestigio in ipsam auctorem, ad hunc modum retorsisset: Eodem modo ego contendo, vos philosophari, cum scribitis & docetis, humanitatem esse omnipotentem & omnipræsentem, quia Christus homo, est omnipotens & Omnipræsens: Andreas animaduertens suum illum Telemachum non vsq; adeo feliciter pugnasse, neque telum quod in me mitteret superfluum

M. BEVMLERI

videret, pugnam continuo dirimit, ac nos ista priuatim transigere iubet, meque aliud argumentum, si velim, afferre hortatur. Et hoc est alterum victoriæ Jacob Andricæ testimonium.

Non possum hoc loco silentio præterire me cum viderem Andrea eiusq; succenturiato res hoc modo mecum agere, in hæc verba eruisse: si tu Iacobe Andrea vel vno Sacræ scripturæ testimonio tuas istas prædicationes, Humanitas Christi est Omnipotens, Omnipræsens, omnisciens probare & confirmare poteris: tum ego pedibus manibusq; in tuam sententiam ibo. Ibi Andreas aquam sibi hæere sensit. Ne tamen sibi dissimilis esset, prouulit locum ex Ioannis 1. Epistola, sanguis Christi emundat nos à peccatis. Ergo sacra scriptura aperte dicit humanitatem Christi esse Omnipotentem & Omnipræsentem. Sed nolo omnes Andricæ nugas persequi.

TERTIVM ARGVMENTVM,
aduersus glossam Iacob Andricam in
verbis Cœnæ.

ADuersus glossam Adreanâ qua scriptum in verbis Cœnæ, hoc est corpus meum, in has formulas loquendi conuertendo, in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi, tam acurate retinet & tuetur: in hunc modum argumentum

mentabar ex eius hypotesi.

Quæ ratio est resoluendi, explicandi & intelligendi prædicationem de pane in Sacramento cœnæ: eadem planè est de vino.

Huius propositionis ratio afferebatur ex eo: quod vtrinq; prædicatio esset Sacramentalis, & vtrinq; Sacramentaliter intelligenda.

Atqui Andreas retinendo Scriptum in verbis cœnæ, propositionem illam, Panis est corpus Christi, adhunc modum resoluendam & intelligendam esse docet, in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi.

Ergo illa propositio poculum est nouum Testamentum, ita resoluenda & intelligenda erit, in poculo, sub poculo, cum poculo est nouum Testamentum.

Propositionem cum Andreas negare non posset nec auderet: quippe cum extra omnem controuersiam sit, eandem esse prædicandi rationem de poculo, quæ est de pane Eucharistico: cepit, ne scilicet victus teneri videretur, atq; omnibus suam eruditionem probaret, inaudium paradoxum, quod ab experientia Vniuersali, à rerum natura & veritate abhorret, comminisci & propugnare: scilicet ad vniouem diplomatis Testamenti, & rei legatæ, ad Testamenti veritatem faciendam, omnino requiri, vt Testamentum & res legata semper in vno eodèq; loco sint sita, seu vt res legata sit in & sub Testamento. Secus enim si fiat, Testa

H. BÉVMLERI

mentum violari & inane fieri. Tandem verò cum videret me istis φλυαρίαις & nugis quas ipse pro gemmis habendas esse censebat, nec moueri, nec pati mihi imponi: sed gravissimis aliquot rationibus, earum ἀτοπων demonstrare: miser iste homo, qui tum quoque triumphabat, si eius os, si frontem, si impudentiam spectes, quasi furore percitus, sese ad Iuriscultos clarissimos convertit, atque ab his hanc questionem in Schola Theologica agendam dijudicari, suamque novam & inauditam opinionem confirmari, ex iuris prudentia cupit.

In quo rursus Andreas, si modo ea verè & constanter sentit & credit, quæ nuper in sua Admonitione Germanica aduersus Doctorem Christophorum Herdesianum valde insolenter scripsit, istis assentitur, sui ingenij duo clarissima specimina edidit.

Nam primò noluit, etsi id vehementer se cupere simularet, clarissimos Iuriscultos suam sententiam interponere: sed hoc sibi persuasit, fore, ut illi, ratione in obsequium Iacob Andreanum captiuata, simplici fide & cupido assensu eius sententiam approbarent, nisi fortasse voluerit eos repente è vestigio non secus ac Vza 2 Samuel. 6. à Deo puniri. Id quod ex Apostrophe eius ad Iuriconsultos in breui Germanica Admonitione pagina 12. 13. colligitur. Nam ibi inter cætera ad hunc modum scribit: Dilecti Calviniani Iuriconsulti arbitri
mini

mini ne Deum vos diutius toleraturum esse, ac non potius Christum de dextra Dei aliquando probaturum, quod etiam causa vestra, quod tamen non est, bona esset, eam tamen sine vobis, quorum illa vocatio non est, tueri possit, ac non necesse habeat eiusmodi sociorum opera uti, quos discipuli eius & Apostolus Petrus inter fures, latrones, & maleficos numeravit. An oblitus est 2. Samuel. literis proditum esse, Uzam filium Abinadab, qui cum boues a via deflecterent, accurrens, arcam Dei manu tenebat, ab ira Dei accensa, continuo occisum fuisse propter temeritatem suam.

Agnoscis proculdubio Andrea verba tua, ex quibus bona fide, hanc sententiam, deduco. Jurisconsulti etiam si bonam causam in religione tueantur, a Deo punientur non secus ac Uza, & pro furibus latronibus ac maleficis a Petro et Apostolis habentur. Tu vero Andrea ex hac propositione, quam non ratio sed iracundia, non humilitas & modestia, sed arrogantia & superbia extorsit, nolens volens subsumes.

Atqui ante biennium, Andrea petente & invitante, Jurisconsulti Tubingenses, suam sententiam de Testamento, in Schola Theologica explicarunt & dijudicarunt.

Hoc ubi feceris tuo oraculo concludes. Ergo illi Jurisconsulti non secus ac Uza a Deo puniendi, pro furibus, latronibus & maleficis sunt habendi.

M. BEVMLERI

Atq; hæc te de ipsis sensisse & nunc sentire ante annum omnibus Tubingensibus probasti. Nam cum videres Deum tuæ crudelitati non indulgere, & vulnus illud quod Clarissimus Iuriconsultus Ioannes Hochmannus tibi in Disputatione infligit, non modo alta mente repositum maneret, sed etiam indies recrudesceret, eum ipsum, cum coram tua magnificentia Medicinæ laudes extolleret, magna tui cum ignominia & omnium admiratione, oratione eius interpellata, Vza videlicet zelo percitus, blasphemum & impium nominasti. Atq; in isto actu solenni multa alia admisisti, quod tuam modestiam, humilitatem, charitatem, pacis tranquillitatisq; studium parum commendant. Quæ tamen cum toti mundo pateant, & à multis bonis deplorentur, nolo in ijs recensendis diutius commorari. Sed habes primum ingenij tui candidi indicium.

Deinde verò tu ipsius iudicio te causam morbidam, putridam, ruinosam, malam, inutilem (tot enim epithetis tibi in breui Admonitione tua uti libuit) fouere ac defendere, ac per te demonstrasti, id quod hoc syllogismo & tua hypothesi extracto euincam.

Eos demum Theologos malam causam tueri necesse est, qui Doctores, iuris & medicinæ, Galenum, Bartholum & Baldum implo rant, atq; eos tanquam procuratores & aduocatos conducunt.

Hanc

Hanc Propositionem probo testimonio Iacobi Andreae omni exceptione materiæ cuius Admonitione pag. 13. & 14. desumpta est. Vbi hæc eius verba leguntur: Oporteret verò illam morbidam, putridam, ruinosam, malam, inutilem esse causam, ad quam conseruandam conseruatores Zuingliani non sufficiunt, sed necesse habent Doctores medicinæ & iuris ciuilibis, Bartholum & Baldum inuocare, & eos tanquam procuratores & aduocatos conducere.

His substitues etiam præter uoluntatem tuam: Atqui Iacobus Andreas, in Theologica disputatione Tubingensi, de Testamento Christi Iuriconsultos, omnibus alijs præsidijs destitutus, in consilium adhibuit, eorumq; opem implorauit, & suffragium emendicare studuit.

Ergo uolens nolens ex superioribus concludet Andreas, suam causam esse morbidam, putridam, ruinosam, malam et inutilem, quam defendendam in gratiam Euthychianæ Ubiunitatis suscepit. Sed non liber plura ingenij Iacob Andrici in hoc facto documenta exponere: hoc tantum ideo addidi postulari ab omnibus, ut ab ijs sese abstineant maxime uitijs, in quibus alterum reprehenderunt: Atq; non modo accusatorem, sed ne obiurgatorem quidem ferendum esse eum, qui, quod in altero uitium reprehendit, in eo ipse deprehenditur.

Nunc igitur audiamus quomodo consub-

M. BEVMLERI

stantiationem Andreæ sacramentariam Iuris
 consulti confirmarint. Inter cæteros surgebat
 ad pronuntiandum Doctor Ioannes Hochman
 nus, Iuris Canonici professor, atq; manifestè &
 libere nouam & inauditam Iacobi Andreæ de
 Testamento sententiam à Iure Ciuili abhorre
 re penitusq; ignorari citatis locis comproba
 uit: quippe cum Testamenti virtus non in eo
 consistat & perspiciatur, vt in vno & eodem lo
 co cum re legata collocetur & cõiungatur: sed
 in eo potius, vt Testamenti virtute & adiuven
 to, testimoniõq; de re legata certi siamus, atq;
 suo tempore percipiamus. Huic sententiæ cæ
 teri Iurisconsulti omnes subscripserunt. Ibi tum
 Andreas, cum videret sibi aquam hætere, seq;
 omnibus armis extortis cõstrictum teneri: ad
 veterem illum suũ & sæpius coctum cocysinũ
 vltimumq; Cresphygeton cõfugit, tragice ex
 clamando, longe alia ratio est, in hoc testamen
 to: videlicet supernaturalis, ineffabilis, & pla
 ne diuina. Scilicet Andreæ supernaturalis illa
 petitiõ principij multo pluris est facienda quã
 cæterorum hominum grauissima verissimãq;
 iudicia, & longo vsu comprobata.

Ceterum hoc quoq; loco, optime Lector se
 se ostendit Andreæ arrogantia & leuitas. Nam
 quid atque nebat quæso prouocare ad Iurisconsul
 tos, quid opus erat eorũ sententiam experere, si
 ei reclamare sine ratione liceret? Scilicet hic
 Andreas sibi persuaserat, se omniũ rationem,
 in sui

in sui obsequium captiuam duxisse, atq; sua simplici fide omnium mentes ita obtupescisse, ut etiam contra omnem veritatem, contra rerum naturam, contra omnium sapientium iudicia, contra boni viri officium et conscientiam in gratiam Vbiuitatis Iacob Andricæ Iuris civilis scientiam adulterarent & corrumpent. Vel etiam si hoc pro sua modestia sperare non fuit ausus, voluit certe non solum Marci Beumleri ineptias, sed etiam doctissimorum Iuriconsultorum omnibus planas facere, ut scilicet solus Andreas Vbiuitatis beneficio sapiens haberetur. Nec solum voluit de Marco Beumlero triumphum agere, sed etiam de Iuriconsultis trophæum erigere: ut scilicet huic triumpo eo maior dignitas & auctoritas conciliaretur. Et hoc est tertium & ultimum Iacob Andricæ victoriæ testimonium.

Exposui hæc bona fide qua potui breuitate & perspicuitate, præcipua capita, quæ in disputatione Tubingensi, quam verarum narrationum libro suo postremo infarcire placuit Andricæ, accidere. Me autem nihil à vero alienum scripsisse norunt omnes, qui ei disputationi interfuerunt, ad quorum conscientias prouocare minimè dubito. Sed omnium optimè nouit Deus *καρδιογνώστης*, cordium & renum scrutator, omnis mendacii & fraudis seuerissimus iustissimusq; vindex: quem gaudeo aliquando inter me & Andream iudicem sessurum esse. Te autem Andrea Ior-

M. BEUMLERI

tor, ut si me ista argumenta, quæ hoc loco breviter repeti non proposuisset, aut te aliter quam ego commemorarum satisfecisse scias, id firmioribus argumentis, quàm sunt ista quatuor, quæ hoc loco attigisti, commonstres.

QVINTA CALVMNIA.

Primo ais me ita confusum fuisse, ut nihil amplius aduersus tuas hypothesas afferre poterim.

Mirarer hoc loco, An Irea, te ista scribere: nisi iam dudum multis modis toti mundo probas, te nullius rei vquam paduisse: vnde, siue Gregorius de Valentia siue alius Papista verissimè scripsisse videtur: inter dona quibus Andreas se ornatum esse videri vult, haud minimum esse hoc, quod in tota sua vita, etiam in manifestissima fraude deprehensus, nunquam erubuerit. Idem verò etiam hoc loco luce meridiana clarius sese ostendere, ex ijs quæ subiungam facillè cognoscetur.

Scribis ipse me integrum diem, omnibus ante & post meridiem horis à te auditum fuisse. Quomodo igitur exacto die, cum finis disputationi necessariò imponendus esset, aut vnde colligis me nihil amplius aduersus tuas hypothesas afferre potuisse: cum reipso teste, non inopia argumentorum meorum, aut veritas tuarum hypothesaron, sed diei hora finem disputationi attulerit: nisi fortassis volueris tuas conciones in multam quoque noctem producere:

cere: quod tamen te cogitare nemo suspicabatur Nunc, puto, animaduertis te hoc loco præ nimia iracundia, nimiaq; victoriæ cupiditate lapsum esse Paralogismo à non causa vt causa, quando non ego, sed dies disputationem diremit.

Si cui hoc ad fidem Jacob Andricam cognoscendam non sufficit, hoc quoq; paucis accipiat. Cum ergò primo die disputare cessatum esset, Iacobus Andreas mihi copiam potestatemq; fecit, sequenti quoq; die, si quid desiderarem, interrogandi. Quapropter cum de forma Dei & forma serui, ex loco Pauli ad Philip pens 2. cap. cuidam responderet, & formam Dei, formamq; serui de accidentalibus, quas ipse confinxit, formis interpretaretur, hoc argumentum proposui.

Qui fuit in forma Dei, & æqualis Deo, is sese exinaniuit & formam serui accepit.

Atqui filius Dei in forma Dei fuit, & est æqualis Deo.

Ergo filius Dei seipsum exinaniuit & formam serui, id est humanitatem accepit: quod docent Chrysostomus: Augustinus sermone secundo de Natali Domini: Theodoretus Dialog. 1. Basiliius lib. 1. contra Eunomium.

Sed assumptum meum, in quo cardo disputationis vertebaratur, tam firmis argumentis demonstrabam, quæ Andreas in æternum rumpantur vt illa Vbiquitari, infirmare non pote

M. BEVMLERI

fit. 1. A connexis: quia Paulo hoc loco pro-
 positum est ostendere, quis fuerit Iesus Chri-
 stus ante incarnationis mysterium. 2. A testi-
 monio Cyrilli thesauri 10. Cap. 2. Vbi dicitur
 Christum in forma Dei fuisse ab eterno. 3. A No-
 tatione vocabuli *μορφή*, quod idē significat
 quod essentia Dei seu Deitas. 4. A testimonio
 Basilij Magni lib. 4. contra Eunomium Ca. 1. in
 forma Dei esse, est in essentia Dei esse. Non e-
 nim aliud forma, aliud essentia Dei, ne sit com-
 positus. 5. A testimonio Damasceni, qui libro
 4. Orthodoxæ fidei scribit, in forma Dei esse
 prædicari de Christo, ante incarnationem, &
 significare τοῦ ὁμοίου τοῦ πατρὸς
 id est, consubstantialitatem cum patre. 6. A tes-
 timonio Ambrosij, qui libro 6. Epistola 41.
 scribit: Aduersus Photinum hæc nobis senten-
 tia est: aduersus autem Apollinarem legitima
 circumscriptio, vt confiteamur sicut in Dei for-
 ma, nihil ei defuit diuinæ naturæ & plenitudi-
 nis: sic in illa forma hominis quo imperfectus
 homo iudicaretur. 7. A vi vocabuli æqualis
 Deo: quod Cyrillus hoc modo interpretatur:
 quomodo ergo alienæ substantiæ est, cui æqua-
 lis est? Nam quæ naturaliter æqualia sunt, eius-
 dem penitus substantiæ sunt.

Ad hoc argumentum cum Andreas ne *ἔδ*
 quidem responderet, quim Nestorianum es-
 se, quicumque sentiat Deitatem sese ex mani-
 uis &

uisse & formam serui accepisse: ego verò rationem tanti criminis reposcerem: tandē quod norunt omnes, mihi satis fecit, meque nihil amplius aduersus suas theses afferre posse. bella & astuta *δοκλιμασις* demonstrauit: Ita sum, inquit, defatigatus (nam assueuisse labori tam videbatur, quam nuper in disputatione Heydelbergensi magnis lacertis discipulus eius qui publicè & grauius, quum ei oralis manducatio defendenda esset, conquirebatur se publica concione ita defatigatum esse, ut vix spirare possit) ut non possim tibi respondere amplius: tu verò si veritatis studium tibi curæ est, veni hisce diebus ad me & priuatim conferemus de vera loci Pauli sententia. Ex his candide Lector liberè iudica utrum Marcus Beumlerus ad oppugnationem Thesium nihil amplius afferre, utrum verò Andreas planè si conuitia excipias, nihil respondere omnino poterit. Et hoc est primum fundamentum quo nititur victoria Iacob Andrica.

Alterum Argumentum, quo triumphus Iacob Andricus sancitur, deductum est ex mea, quam confinxit Andreas confessione. Nam ait in confutatione, me publicè dixisse: Quod omnia sim perscripserurus ad Tigurinos. Et in Admonitione, quo est ingenio feraci, addit: me professum esse publicè, quod minime sentia cū Tigurinis: si tam prophana doctrinā

M. BEVMLERI

profiteantur quæ in Thesisibus Iacob Andricis
& disputatione publica damnata fuerit. Vici-
sti profecto Andrea & magnificè vicisti: ac
propterea triumphum à tuis tibi decernendū
claustrumq; Bibenhusianum dono dandum
censeo. Fateor & ingenue fateor me virumq;
dixisse: & vt tibi plus largiar, en adhuc eodem
sum animo, quo tum fui, cum tibi ista dicerem.
Nam primo tuas responsiones triumphantes,
quas ad obiecta mea argumenta dedisti non
solum ad Tigurinos scribendas, sed toti mun-
do hoc publico scripto patefaciendas censeo:
vt omnes intelligant, quibus artibus, tuam ve-
biquitatem propugnes, & quàm audacter de
rebus vanis & falsis gloriari soleas.

Deinde verò non inficior, sed coram Deo
& toto mundo fateor, me non solum à Tiguri-
nis sed etiam ab omnibus Helueticis, Gallicis,
Anglicis, Germanicis ecclesijs, quas toto pe-
ctore veneror, dissentire, si ea doceant, quæ tu
nugas gerrasq; fabricās, ipsis affingis brutisq;
anathematismis ferire consueuisti. Ab Arrii
namq; impietate, à Nestorij delirio & alijs bla-
sphemjs, quas tu nostris nunquam non falso
affingis, tam longè absum abhorreoq;: quàm
longè te à veritatis tramite deflectere & vere-
cunditæ fines transire video: quoties istas ca-
lumnias aduersus nostros euomis: Multum ve-
rò falleris Andrea, si existimas me, nisi ab ijs
iam dudum explosis, quotidieq; explodendis
hæresibus

hæresibus toto animo dissentiam, statim tuam Ubiquitatem, quæ orthodoxos in Eutychnos commurat, aut realem idiomatum communicationem, quæ Arrii furoribus arma subministrat, quæ Nestorium, Marionem, Monothelitas, Monophysitas, Theopaschitas, ab Orco reuocat: aut conubstantiationem, quæ elevationem Papisticam & adorationem sacramenti Idololatricam confirmat, probaturum esse. Scio enim Dei gratia ita fugiendum esse, ne præter casam. Scio etiam sententia sapientum improvidum esse eum, qui *καπνον φούρου, εις πυρ βάλει αυτον*, fumū fugiens in ignem se conijcit.

Cæterum hoc ipso loco te tui similem esse, operæ pretium me facturum arbitror, si pio Lectori ostendero. Nam hoc quidem loco, ne scio quo casu vero falsum misces: scilicet existimas, omne tulisse punctum, non qui utile dulci, sed qui vero falsum miscuit. Falsum igitur est, quod memoria lapsus per fallaciã compositionis ea coniungis & confundis, quæ merito disiungenda & distinguenda erant. Nam neminem Tubingensium, qui disputationi interfuerunt, ex me auduisse sat scio, quod non sentiam cum Tigurinis, si vera sint crimina, quorum tu eos insimulas. Itaque omnes, quotquot mentiri turpe ducunt, mirabuntur, te tam temerè in publicas literas referre, quicquid in buccam venerit, & vinosa iracundia

M. BEUMLERI

dictauerit, præsertim cum ea tot auribus & oculis
 laus testibus refutari possint. Neque verò du-
 bium mihi est, quin multorum conscientijs,
 quibus tu terrori es impudentissimi mendacij
 arguaris. Mirum autem est Andrea te dum
 Tubingæ vixi & cum crebri tui de me apud
 multos sermones essent, tamen huiusce rei nul-
 lam apud quenquam mentionem fecisse. Hoc
 verò tu nosti, & tua tibi conscientia suggerit,
 & multi boni adolescentes meminerunt, se sæ-
 pè ipsi, & mihi ipsi coram dixisse: me à te inter
 grum diem in publica disputatione auditum,
 mea argumenta discussa. Marcum Beumlerum
 esse desperatum hæreticum, utpote qui veritatem
 nullum locum relinquat. Victorix autem
 nullam fecisti mentionem.

Cæterum quod tu publicè me dixisse fingis,
 id priuatim in tuis ædibus Anno 1582
 die 7. Septemb. Tigurum me abiturum dixisse,
 præsentem honestissimo & doctissimo ado-
 lescente Ioanne Casparo Murero Tigurino,
 qui nunc munere Ecclesiastico apud nos fun-
 gitur, tu ipsè recordari poteris, si prius Bi-
 benhusianam crapulam edormiueris. Neque
 autem nobis tum sermo erat de tuis Thesibus,
 quas paucis ante septimanas disputaueras,
 sed de schedulis quibusdam, quas aduersus
 orthodoxum consensum, non certè, quod re-
 cte memini & etiam bonis aliquibus viris di-
 xi, sine mendis Grammaticis (nondum enim vi-

nim vt arbitror alijs corrigendas dederas) conscripseras mihi que legeras. Nam earum summa hæc erat, Orthodoxum consensum, acque adeo omnes, quos contra præceptum Pauli Zuuingianos & Calunianos nominare gaudes, nullam omnino præsentiam in sacra Cæna corporis sanguinisq; Christi statuere. Cum verò ego locis iam ex Orthodoxo consensu, quam alijs nostrorum scriptis citaris, id falsum esse, nobisq; insignem iniuriam fieri, probarent, tu vt soles vociferabaris, Nullam omnino statuunt, & si aliquam statuunt præsentiam, Deus me puniat. Hac tua importunitate commotum memini me dixisse: Si ergo tu probaueris nostros nullam omnino statuere, in vñ Sacra Cæna corporis Christi præsentiam, profecto non sentiam cum illis, neque hactenus sensi. His itaque peractis Andreas me demittit: sed paulò post, vñdique apud amicos, de me & conuictò & in suam sententiam pertractò, miserabilis homo gloriauit, ñs insultrando, Marcus Bemlerus est noster. Nam aperte & rotundè dixit, se non sentire cum Orthodoxo consensu & suis Tigurinis. Ita quod ego non nisi hypotheticòs & cum conditione dixeram, id Andreas, Argiua calumnia, & sine omni religione Categoricè & simpliciter à me dictum, multis remisit, & quidè peierando affirmavit. Quapropter nõnulli quib. familiariter notus

eram & quibus mea sententia in hoc negotio non clam erat : nouitate rei commoti fidem Andree habere non audebant : sed ad me adiebant, quid rei sit audire, quidue inter me & Andream actum fuerit cognoscere ex me cupiebant. Cum vero ut res acta erat exponerem : animaduerti bonos illos viros libidine veri. Sed ut omne mendacium continuo extinguitur : sic hæc fabula Jacob Andrica simulac conficta fuit, euanuit : nec vnquam postea ab auctore repetita fuit. Fortassis amici, ut eius honori studerent & consulere, ne tam falsa longius spargeret, monuerunt. Hoc vero in Andrea laudo, quod hoc ipso loco, per imprudentiam veri aliquid falso miscens, ait, ista verba à me conditionaliter pro ara esse. Et hæc est altera ratio, qua fulcitur victoria Jacob Andrica.

Tertia ratio ducitur à simili exemplo, atque his verbis explicatur pag. 4. Admonitionis: Idem anno octuagesimo, Vuittembergæ quoque factum, vbi in quartum diem Disputatio extracta est, & omnium professionum Doctores, Magistri, Studiosi, Pastores, & illi in primis prouocati sunt, qui Calumnistarum opinionem amplexi erant. In qua viri egregie docti, cum viderent, opinionem doctrinæ Calvinistarum, nullo solido veritatis fundamento nitenti, in amplissimo confessu, & studiosorum frequentia

quentia summa, quam Auditorium capere non poterat, sed ad fenestras astantes, auditores quam plurimi se præbebant, hæcenus se in errore versatos, publicè fatebantur. Tribuere autem laudem veritati manifestatæ, pro qua Deo & præsidi gratias egerunt.

Hæcenus Iacobus Andreas *ἦν ἐν ὕπνῳ* & ego somno solutus sum: non secus ac Hercules apud Aristophanem, cum ei Bacchus imbellis, effeminatus, & omnibus voluptatibus diffluens Deus, navales suas pugnas & ingentes victorias magnificè, iθρασονικῶς, Græcè fide exponeret. Nam & Tubingæ & Basileæ, & nuper admodum Heydelbergæ memini mihi, sæpè multa à multis de ista disputatione narrari: Iacobi verò Andree industriam & victoriam præter Andream, nemò vnquam narrauit. Hoc scio multos, qui disputationi isti interfuerunt, dicere, Andream adeò festiuum & lepidum caput fuisse, vt, ita vt grauem Theologum decet, auditorum strepitus & cachinnos effusos, quos Andreas mouebat suauiter & liberaliter subsequutus fuerit: vt videlicet omnibus omnia fieret. Gemmam verò istius disputationis in pretio habent proculdubio omnes, & magna pecunia sibi redimendam putant, Andree similes: quæ Sacrosanctum illud & modis omnibus admirandum, incarnationis filij Dei & inhabi-

M. BEVMLEKI

tionis plenitudinis Deitatis in Christo cum
 sarcimine contulisse, atq; scurriliter contami-
 nasse à multis dicitur. Magni faciunt etiam a-
 mici Andreæ comicam eius prudentiam: qua
 antequam in arenam descenderet, & pugnae
 se committeret, doctissimos & clarissimos vi-
 ros partim carceribus includendos, partim in
 triste exilium eijciendos curauit. Scilicet faci-
 le est vincere absentes & non repugnantes.
 Sed de his iudicent aliij: non meum est falcem
 in alienam messem immittere. Et hæc est ter-
 tia ratio, qua victoria Jacob Andrica stabili-
 tur: quæ certè nihil aliud est, quam carcinoma
 petiti principij: quo triumphandus Andreas
 falsum falso probare conatur, atq; arundineo
 baculo nititur.

Quarta ratio ducitur à causis instrumenta-
 libus, quibus aduersus me pugnavit Andreas,
 atq; tam splendidam victoriam obtinuit. Cau-
 sæ autem illæ non sunt rationes & argumenta
 è verbo Dei deprompta: sed calumniæ obtre-
 ctationes, quibus viros doctos petiuit, metus
 per latera eorum confodere tentauit. Atq; hæc
 ita esse testis est ipse Andreas, qui pag. 3 suæ
 admonitionis in hunc modum scribit: In pri-
 mis verò optimi quique cum ex professoribus
 tum studiosis quoque, in stuporem conuersi
 sunt, cum illi, Patriarchæ erroris huius Zuin-
 glii subsidium obijcerem, & ex hoc ipsius libel-
 lo Tiguri in quarta forma impresso, verba re-
 citarem

citarem, in quibus Zuuinglius fateatur, se interpretationē (in suis scriptis cōprehensam) verborū Testamēti Christi, in somnio à spiritu didicisse, qui ater an albus fuerit, nō inēninerit: Deo autē gratias agerē pro revelatione facta.

Vides pie Lector, quomodo Andreas iusto Dei iudicio & iracundia abreptus, instar foris sylvestris suo se prodat iudicio; atq; aperte dicat, se nō tam argumentis nostrā doctrinam refutasse, quā cōitijs & criminationibus inuisam suspectamq; reddere tentasse. De somno Zuuinglij, quod malignē, vt cætera omnia interpretatur Andreas, Cap. 3. differetur.

Ego autem in ista disputatione, qua Andreas multo plus temporis in criminationibus & maledictis, quā in graui & seria argumentorum explicatione cōsumpsit, id quod norunt omnes, qui omnino nihil norunt, & quod scit Andreas, sibi obiectum esse à me publice: primò ingemiscens mecum recognouit illud Psalmi 120. Quid dabit tibi & quid addet tibi lingua tua fraudulenta? Est veluti sagittæ robusti hominis acutæ; & vt carbones iuniperorum.

Cum verò viderem, eundem nunc locum aliquem ex Do. Zuuinglij, nunc ex D. Canzæ, nunc ex D. Bezae libris truncatim, calumniosè & inuidiosè citare, manifestè corrumpere, audacter in alienū sensum detorquere, tragicè exagitare: venit mihi in mentē quod Plurarchus

M. BEVMLERI

ὡς ἐ πολυπραγμόνων καὶ ἀδολέγων, de negotiosis & garrulis, eleganter grauiterq; scribit, & huius Andreae mores, ad viuum expressit. Age, inquit Plutarchus, si quis veterum libros inuadens, ex his pessima quaeq; excerpatur, atq; librum habeat compositum, velut ex Homericis versibus, qui ἀκέφαλοι dicuntur, aut ex tragicis solœcismis, an non dignus esset, tragica ista imprecatione?

ὄλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς
Malè pereas mortalium excerpens mala.

Quin & absq; tragica imprecatione, inquit, idem Plutarchus ἀπρεπῆς καὶ ἀνωφελῆς ὁ θησαυρισμὸς αὐτῆ τῶν ἀλλοτρίων ἑμαρτημάτων, indigna & planè inutilis collectio asseruatioq; alienorum peccatorum. Quod si Plutarchus Ethnicus tantoperè detestatur eos qui aliorum peccata & lapsus studiosè obseruant, istiq; obiectant: quid quaeso tibi Andreae Plutarchum, si reuiuisceret, tibi dicturum arbitraris, si videret te Theologum Christianū, ut pra te fers, tot tantaq; falsa crimina in optimos viros comminisci, istiq; tuam linguam, & crudele ingenium oblectare?

Et nuper admodum cum Tubingæ de dicto Ioannis 6. Caro non prodest, &c. disputares: multorum literis & sermonibus ad nos perferretur, te pro solutione argumentorum, nunc D. Grynæum orbis nebulonem Ein Landeshöllmer

schöllmen appellasse: nunc doctissimum & disertissimum virum D. Stephanum Isaacum, quod pater Iudæo natus sit, scurriliter traduxisse. Ad priorem illum quod attinet Andrea, hoc tibi certò persuadeas velim, eius tantam esse apud plerosq; Germaniæ nobiles gratiam ut eum exagitando & conuitijs insectando, te in eorum odium conijcias. Nam eius modestia, pietas, studiosam iuuentutem erudiendi studium & diligentia à pluribus laudatur & amatur, quàm tu fortassis suspicaris, aut etiam vis. Quare tuæ calumniæ & conuitia non plus eius famæ & existimationi, quàm virtute & pietate sibi peperit, non plus nocere poterunt, quàm Semei conuitia Dauidi: & nugæ Therfitis apud Homerum Vlyssi & Achilli nocuerunt. Firmum enim manet illud Ciceronis: Ut ignis in aquam coniectus continuo restinguitur & refrigeratur: sic referuens falsum crimen in purissimam & castissimam vitam colatum statim concidit & extinguitur.

Ad alterum verò quod attinet, bona conscientia affirmare possum, ardentius studium & grauiorem zelum, verbum Dei promouendi in eo elucere quàm in Andrea. Id quod Andreas suo ipsius preconio & testimonio comprobauit: quippe cum nihil ipsi obijcere poterit, quàm quod ex Iudæis ortum suum ducat. Bene etiam habet, quod in eadem disputatione ecclesiæ Heydelbergensi Vbiquitatis

*Stephanus
pater in
Iudæis*

de Stephano
spuare

fermento repurgatae, nihil aliud exprobrare
potuit, quam quod inter ceteros etiam do-
ctorem habeat: qui non tantum secundum
spiritum, sed etiam secundum carnem sit ex se-
mine Abraham. Quasi vero Christus Ecclesia-
rum pastorum princeps & Angelus magni
consilij non sit ex Iudaeis secundum carnem,
Rom. 8. Cap. quasi Prophetae & Apostoli om-
nes Iudaei, si originem eorum spectes, non
fuerint: quasi vero potior sit Ethnicorum, ex
quibus tu quoque factus & productus es, quam
credentium Iudaeorum conditio & dignitas.
Oblitas nimirum es, alijs rebus ab his diuersis
inuentus. Deum οὐκ εἶναι προσωπολήπτην,
id est, non accipere personas: sed ex omni gen-
te acceptum ei esse quemuis, qui eum timeat,
& operetur iustitiam: Actorum 10. Fortassis
etiam id ex animo tuo effluxit: Non esse distin-
ctionem vel Iudaei, vel Graeci: sed eundem Do-
minum omnium esse diuitem in omnes a qui-
bus inuocatur. Et certe hic vir non minori cu-
fructu & dignitate Euangelium Christi, qua-
tu Andrea docere poterit, si in eo ardore, pie-
tate & studio, quod hactenus omnibus quibus
cum vixit abunde probauit, perrexerit: de quo
nemo nostrum est, qui vel tantillum dubitet.
Nam primo, propter Euangelij confessionem
& professionem amplissimos suos reddens li-
bens deseruit, ac Christi pauper factus est: tu
vero Euangelij causa tantum abest, ut iactu-
ram aus

ram aut damnum aliquod tuorum bonorum feceris, ut potius ex eo rem tuam feceris, magnamque auri & argenti vim corraferis, quo iure qua iniuria iudicantur, quos tu es sedibus suis exturbasti, meum vero non est pronunciare. Deinde ab illustribus hominibus pluribus pietatis & temperantiae testimonijs ornatur, quam Iacobus Andreas: qui tamen omnibus se praefere solet. Denique non minima eloquentiae, cognitionis, linguarum & bonarum literarum Deus in hunc Iudaeum contulit, quam in Iacobum Andream terrae filium. Et haec est quarta ratio, qua victoria IacobAndrica sancitur. Iam reliquum erat ut eum famoso libello seu pasquillo, argumento videlicet inartificiali, suas rationes comprobaret: quod nuper in sua confusa Confutatione aduersus Doctorem Grynaeum grauissimè & maxima sui cum laude fecit. Sed fortassis Andream nunc istarum ineptiarum satietas cepit & pudere incipit, quippe cum intelligat eas indicia esse animi parum sani.

C A L V M N I A S E X T A.

Placuit tibi quoque Andrea, ut iracundiae tuae satisfaceres, tuam istam fictitiã victoriã tribus prosyllogismis amplificare. Nam pro

M. BEUMLERI

tuo acumine facile existimare potes, eam ita debilem & ruinosam esse, vt ad eam stabilendam vndiquaque præsidia sint comparanda. Prior igitur Prosylogismus tuus, in Confutatione tua pagina 366. his verbis concipitur: Qui (Beumlerus) instar hederæ assurgere vt posset, sub ipsius e mentito nomine passus est breuè scriptum, aduersus meam, de vera Domini nostri Iesu Christi inuocatione in Academia Tubingensi habitam disputationem in lucem edi.

Hederæ mentionem cum faceres, bonis viris in memoriam reuocasti tritum illud sermone prouerbium *ἐκίασθός μετ' ἀντιστήρια*, id est hederæ post antisteria. Cui consentit illud, *μετὰ τὸν πόλεμον ἔχειν* post bellum venire. Tu enim, dum tui discipuli Heydelberge in aciem prodirent, vehementer laborarent, tuoq; auxilio non parum indigerent, temporis nimirum angustia & locorum interuallo præpeditus, nunquam comparuisti: nec abest suspicio te interea temporis, vt Ecclesia tibi magnæ curæ est, *κίτροφόρον* id est, hederæ gestatorem in cellula Bibenhussiana egisse. Nam fatius esse tibi videbatur & tutius, id quod hæctenus omnibus probasti, cum absentibus eminus, quàm cum præsentibus comminus pugnare.

Ego autem Andrea, cuius rei mihi Deus testis est *καρδίω γνώσκω*, non certe, vt à multis factum

tis factum esse multi queruntur, malis artibus, non sursum atq; deorsum cursitando, vel assurgere vel eleuari cupio. Virtute verò, pietate, modestia, temperantia, studio, diligentia, exercitijs Deo meo seruire, bonis viris placere, malis displicere, eorumq; conatibus quantum Dominus dederit resistere, certum apud me decreumq; est. Toto verò cœlo erras Andrea si me ingenio tuo iudicans, mihi in studijs nihil aliud propositum arbitraris, quàm vt præposituram, Cancellariatum, Abbatiam, Prælaturam, & si quæ sunt alia vestra maiestatis insignia, consequar. Habeant sibi Vbiquitarij suas Præposituras, sibi Cancellariatus, sibi Abbatias, sibi Prælaturas, sibi alios inanes huius mundi titulos, sibi pagos & villas, sibi arces & castella: nobis verò relinquunt veritatis gloriæq; Dei defensionem & propagationem quoniam sine illis vita beata esse potest, sine his verò non potest. Atque idcirco Deo meo gratias, quas potest animus meus capere maximas, ago & perpetuò habebò, quod eius beneficium mihi contigit, cum D. Doctore Grynao, in quo humilitatis, modestiæ, contemptus huius mundi eiusq; gloriæ, veritatem promouendi, studiosam iuuentutem fideliter erudiendi multò plura & luculentiora specimina, quàm in omnibus noui istius ordinis hominibus elucet, amantissimè & coniunctissime viuere. Iacobi verò Andreæ iniqua de me

M. BEUMLERI

præiudicia, atroces calumnias, truculentos
sarcasmos in nomine Domini aspernabor: cer-
tò persuasus eos mihi apud omnes bonos lau-
dem & benevolentiam conciliaturos esse. Nā
is quidem est qui maledicit, præterea nocere
non potest: Dominus autem est, qui benedicit,
& benefacere potest.

Cæterum falsò speravit Andreas se mihi æ-
grè facturum esse: si alijs persuadeat me non
esse authorem ἀναλύσεως disputationis eius.
Scio namq̃ omnia ea quæ cogitamus, medita-
mur, instituimus & agimus, non ad nostrum
honorem & commodum, sed ad Dei gloriam
ceu vltimum & vnicum finem referenda esse.
Facilè patior me non solum omni laude, quam
suspiciatus est ad me reditaram esse, è confe-
ctioe istius scripti, si modo meum esse crede-
retur, spoliari: sed insuper etiam ignominia
notari, malis malorum hominum sarcasms
vexari: dummodo veritas facta recta à piacu-
lis Ubiquitatis Iacob Andricis conseruetur,
gloria Dei illustretur, afflictis conscientijs
consulatur.

Ne tamen boni viri sinistram de me opinio-
nem ex Andree calumnijs imbibant, meq̃ iu-
uenili impetu, aut cæco zelo, aut temeritate a-
liquid hac in parte suscepisse suspicentur: sed
intelligant me istā ἀναλύσιν conscribendo, do-
ctissimorū grauisimorūq̃ virorū consulta &
iudicia sequutum esse: subijciam duas breues
epistolas

Epistolas, quarum altera à reuerendo viro D. Rodolpho Guualthero ante libri cōfectionē, altera verò post eius cōfectionem à D. Guilielmo Stuccio ad me Basilēam missa fuit.

RODOLPHVS GVVALTHERVS
 Marco Beumlero Tigurino, filio suo
 dilecto. S.

S Ad ternas tuas literas mi Beumlere, non respondi hactenus, non quod te minus amem, aut illas responso indignas existimem. Ferreus enim & inhumanus nimis essem, nisi te mei amantissimum & obseruantissimum redamarem: sed quod Deo placet meam valetudinem subinde doloribus capitis continuis fatigare: & sanè illis ita nunc quoque vexor, vt vix istis sufficiam. Non possum tamen neque debeo diutius differre responsum ad postremas tuas de Cancellarij Tubingensis disputatione, De Adoratione carnis Domini nostri Iesu Christi. Etsi enim homo infelix, qui perruptis omnibus pietatis & modestiæ cancellis, mereretur vt nulla eius ratio haberetur: tamen necesse est, vt aliquis agger opponatur homini, quem propria conscientia, & Principis sui fiducia, adeò inebriat, vt neque rationis neque pudoris alicuius meminerit. Non possum igitur non probare tuum consilium & institutum,

M. BEUMLERI

qui eius hominis sophismata refutare decre-
uisti. Hoc vnum moneo, vt omnia modeste a-
gas, & primo quoque tempore conficias. Quo
ad Froschouuerum nostrum spero me ab eo fa-
cile impetraturum, vt suam operam nobis non
deneget: & si qua alia in re mea opera tibi
commodo esse poterit, faxo intelligas, quanti
te faciam. Salutabis doctissimum & optimi
fratrem Doctorem Grynæum, quem ex corde
diligo: & mi Beumlere cum illo & reliquis
amicis vale in Christo seruatore nostro, qui
tuum propositum inuet. Tiguri 16. Ianuarij.
Anno nati Christi 1584.

Tuus ex animo Rodolphus
Gualtherus.

IOANNES GVILIELMVS B
Stuccius Marco Beumlero discipulo char-
rissimo S.

S Analytism tuam charissime discipule Di-
sputationis Iacobi Andree, quam diu de-
sideraui, magna cum voluptate legi. Est enim
mea sententia elegans, acuta, & in summa bre-
uitate perspicua. Non dubium est, quin si do-
ctor ille aliquid rescribat, eodem modo te tra-
ctet & excipiat, quo D. Bullingerum, D. Be-
ezam, D. Sturmium, D. Danæum hactenus ex-
cepit. Vt videlicet rationibus destitutas conui-
ctis pugnet, ne omnibus armis exutus videat-
tur. Tu

tur. Tu verò istis posthabitis perge in pio tuo studio, malorum odium aspernare : bonorum verò benevolentiam tibi conciliare stude. Data Tiguri Calendis Martijs. Anno 1584.

Tuus totus Ioannes Gulielmus
Stuccius

Hæc ut dixi, pie Lector, non ideo huc interserere libuit, ut Andreæ & Andreanis probarè, me authorem esse istius scripti, quod aduersus eius disputationem extat, firmumq; & immoratum stat: sed ut viderent omnes pii, me nihil temerè & absq; consilio & consensu meorum præceptorum in scripto illo edendo fecisse. Nam, ita me Deus bene amet, Andreas mihi non maiorem stomachum fecit, cum negavit me authorem esse illius scripti: quam si negasset me interfuisse ei colloquio, quo Senecero suo persuasit vaccam esse, cui nomen sit Bartholomæo: aut etiam isti conuiuio, quo ingenti generosi vini poculo exhausto Calvinianorum doctrinam falsam esse probavit: aut etiam eius prælectioni Lipsensi, qua duos illusterrimos principes è plauastro fœni Dialecticam ridiculè docere voluit.

Sed audiamus rationem, quam Doctor suæ affirmationi subiungit, meq; authorem illius scripti non esse probat: Omnes ais, te pro stulto & inepto habuerunt. Ergo non es author illius scripti, quod aduersus meam Disputationem tuo nomine exiit.

M. BEVMLERI

Ad antecedens respondeo per concessionē:
 Fateor & concedo tibi omnes quotquot te Tu-
 bingę amplexantur, in manibus habent, fouēt,
 osculantur suamq; voluntatē ad tuam maiesta-
 tem aggregant, me pro stulto habuisse: sed nul-
 lam aliam ob causam, quā quod tibi citra o-
 mnem dissimulationem & simulationem, can-
 didē & rotundē, posthabito metu infamiae &
 incommodorum veritatē dixi: quod alioquin
 veteri prouerbio etiam simplices homines &
 stulti facere dicuntur. En Andrea habes confi-
 tētē reū. Sed quid vis amplius? hoc quoq; ni-
 si me animus fallit, tuos videlicet me ideo pro
 stulto homine habuisse, quod cum tot in ista A-
 cademia, haud equidem obscuri nominis viri,
 & qui tam te quā me doctrina superare di-
 cuntur, ita sibi temperare suosq; affectus coer-
 cere possint: vt quid sibi in te displiceat, &
 quid se maximē offendat (offendunt autē plu-
 rima) non aperiant, sed metu tuarum calum-
 niarum, infamiae, exiliij, dissimulent: ego solus
 & adolescens, & peregrinus & Heluetius tibi
 tuęq; Vbiquitati maximē inuisus, tam egregio
 heroi et inuictō Marti, me opposuerim, & qua-
 si cum Deo ἐπιχθονίω bellare in animum in-
 duxerim. Et certē hanc eorum de me opinionē
 nunc plurimum confirmabis, cum intelligent
 me iam ab ore tuo peti falsis criminibus, obrui
 & infinitis conuitijs exagitari: quod ipsi suo
 silentio & obsequio vitare possunt. En An-
 draea

crea adhuc habes confitentem reum.

Verum age: habes ne amplius quod pro tua liberalitate in me conferas? pro inepto quoque inquis te habuerunt. Profecto tam tu quam ipsi rectissime de me iudicastis, & rem, quod dicitur, acutenuistis: quo nomine & vestrarum voluntatum sententiarumque summam conuentionem & dexteritatem de ingenij iudicandi vobis gratulor. Nam quia Heluetius sum didici à meis maioribus & præceptoribus non animo abiecto & seruili, sed erecto & libero esse: meque non seruituti & obsequio Iacob Andrico, sed libertati natum esse. Atque idcirco fateor, me præter ingenij mei naturam, præter voluntatem, præter patriæ meæ libertatem, me a te, fateor, tuarumque dogmata, qui plumbea ædificationis Lesbia regula estis, nunquam seruiliter aptare, hoc est accomodare potui, nec etiam nunc hodie possum. Nam primo si te considero meque ad te conformare studeo: video te interdum summam summi Theologi grauitatem: interdum vero quod pace tua dixerim, nec leuia, nec obscura, summæ leuitatis documenta dare: ita ut quidam ex tuis amicis eam excusare volens crebris sermonibus id usurpet: Fateri cogimur & res ipsa loquitur, dignissimum nostrum Cancellarium, interdum in rebus arduis scurriliter, sed tamen non animo malo ludere. Et hoc est primum Lesbiæ regulæ documentum.

M. BEVMLERI

Deinde verò luce meridiana clarius est, te non solum tibi in Academia Tubingensi multis inuitis principatum vendicare & insolenter vsurpare: sed etiam exterarum ecclesiarum & Rerumpub. ἀλλοτριοεπίσκοπον agere: Item præ te ferre, te omnes tuas curas & consilia in solam Ecclesiæ salutem conferre: interim tamen aulas Principum instar Melitelcatuli studiosè auideq; sectari, cibum lautum, palatoq; tuo plurimum arridentem, cum gnathonibus è flamma petere posse: equos alere: pulchra opimaq; prædia animi causa obequitare: in cœnobijs vino dulci, piscibus delicatis, carne ferina affluentibus, nunc aplicationibus calesceri suaviter, nunc æstuante & spumante Baccho refrigerare salubriter, Ecclesiæ cura penitus abiecta. Et hoc est secundum Lesbicæ regulæ documentum.

Præterea hoc idem etiam intimi tui, qui se quotidie ad pedes tuos abijciunt, suis elogijs & testimonijs luculenter confirmarunt. Antequam nouem nempe annos quidam suis literis quas Basilæam misit, te Græcis epithetis tibi appropinquè conuenientibus graphicè descripsit: te appellando πολυπράγμονα, φιλοπράγμονα, μεγαλοπράγμονα. Neq; te oblitum arbitror quendam è tuis, hominem nec indoctum, nec obscurum tibi multo vino obruto, atq; idcirco ut soles conuicia euomentis & de rebus magnis gloriantis

glorianti, & alios præ te contemnenti, per locum in memoriam reuocasse, manticam illā & *παρθένον* optimi & clarissimi viri Philippi Melancthonis vocem, quam mitissimo alioquin pectore, tua intolerabilis & effusa iactantia, in conuentu Vormariensi expressit: Behr Gott dz diser Schwab kein rugken in Teütschland beköm/sunst wurde er groß jamer in Teütsch land anrichten / hoc est, Deus prohibeat, ne hic Sueuus præsidium ali- quod consequatur: nam alioquin magnas turbas & calamitates in Germania daret. Hoc quomodo exitus probarit & quotidie probet res ipsa loquitur: scholæ dissipatæ restantur: multorum bonorum virorum exilia & carceres clamant, & Principum animi distracti, & exacerbati, satis superq; ostendunt.

Et nuper admodum tuus hospes Biberianus, te Lesbiam regulam esse, in conuiuio haud obscure probasse dicitur: cum tibi multa de scholæ Tubingensis reformatione, de studiis in ordinem redigendis, de nouis legibus condendis parturienti apertè diceret (nam aiunt eum te non vsq; adeo suspicere) sibi e re scholarum & ecclesiarum fore videri: si post mortem tumidus venter tuus incidatur: quia animaduerrat te multis *νενοτοπιας*, id est, rerum inuouationibus, quibus scilicet sine incommodo posteritas carere non possit, gra-

M. BEVMLERI

uidum esse. Hæc sunt quæ tui de te sentiunt,
quæ te plumbeam regulam esse docent.

Porro si tuam doctrinam, quam lucem mundi
esse, quam normam fidei & religionis habe
ri vis, animo meo lustro & pondero, ibi certè
meam infantiam, & ineptias libenter fateor
& agnosco, modò ne cogar animum meum
ad illam Lesbiam regulam applicare. Quis er
nim sanus tam apertus esse possit, qui animum
suum ad ista adapter? Corpus Christi verè &
realiter est corpus finitum, circumscriptum, in
certo cæli loco existens: Et tamen vnum i
demq; corpus vno eodemq; momento, in in
ferno, in terra, in arborum folijs, in cantharis
ceruisiarijs, in graminibus agri, in Iudz la
queo, in omnibus locis obscænis, atq; adeo
in ipso diabolo actu & realiter existit. Item,
Corpus Christi realiter, substantialiter, cor
poraliter esse in, sub, cum pane, sed non locali
ter, non circumscriptiuè, non visibiliter. Item,
æquipollere istas duas propositiones: Panis
est corpus Christi: & in pane, sub pane, cū pa
ne est, siue latet corpus Christi inuisibiliter,
substantialiter, realiter, supernaturaliter, &
nescio quor modis aduerbiallyter.

Vides ergò te tuorum de me iudicium Pa
ralogismo à Dicto secundum quid, ad dictum
simpliciter, corrumpere & in alienum sensum
detorquere. Nam alioquin quæ professores
vestri de me meisq; studijs iudicia fecerint: li
teris

teris eorum testari possem: si non potius tuam
istam calumniam vel omnino aspernamdam,
vel studio & diligentia diluendam iudi-
carem.

Si verò Andreas suam maiestatem exerens
iracundiæq; mucronem stringens, eò rem ad-
ducatur, ut omnes professores Tubingenses, ve-
lint nolint, eò modo de me iudicent, quo vult
Andreas: ego non magnopere laborabo, necq;
id molestè aut repugnanter feram. Interim ta-
men me contra tua iniqua præiudicia, calum-
nias, & conuitia cum ecclesia Dei consolabor.
Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, ludi-
brium & subsannationem his qui circum nos
sunt. Posuisti nos prouerbium inter gentes: a-
gitationem capitis inter populos. Quotidie
opprobrium meum coram me est: & opprobri-
um vultus mei obtegit me. Propter exprobrantes
& conuitiantes, propter aduersarios vindictæ
avidos, totum hoc euenit nobis: & tamen non
obliti sumus tui, nec perfidè egimus in fœdere
tuo: non de flexit retro cor nostrum: nec decli-
nauit gressus noster à semita tua.

Certenum Andrea edico tibi ὅτι πρὸς τὴν τρε-
λεσμένην ἐδωκέν, nisi unum Marcum Beumler-
um conuiuijs incessere, nisi eius famam arro-
dere cessaueris, Marcum Beumlerum ea in pu-
blicas literas relaturum, quæ vos, nisi omnem
pudorem exueritis negare non poteritis: quo-
rum tota Tubinga cōscia est & perterrita: quibus

M. BEVMLERI

vestrum ministerium non valdè exornabitur. Quare moneo te tuosq̄, vt à maledicendi & crimina confingendi libidine abstineatis: nisi etiam ea audire veliris, quæ vobis omnem voluptatem, quam maledicendo cœpistis, penitus eripiant.

Cum verò intelligam quanti tuorum de me iudicium facias, & quam mihi illud præiudicio esse velis: reponam tibi paucis non professorum Tubingensium, qui omnes eruditione te excellere dicuntur, sed auditorum tuorum qui te adorant iudicium. Nam cum ante biennium Epistolam Pauli ad Romanos publicè in Academia interpretandam suscepisses, & lectiones nec crebras, nec benè præmeditatas aliquot habuisses, memini te iustitiam à Christo nobis partam iustitiæ, quam Aristoteles in Ethicis descripsit opposuisse: ac tandem Aristotelicam iustitiam, cum iustitia, quæ in lege Moysis describitur, contulisse, nihilq; ab ea discrepare & dissentire manifestissimè dixisse. Hoc tuo nouo paradoxo discipuli tui in stuporem conuersi, verba tua formalitè exceperunt atq; multis ostenderunt, eorumq; iudicium de hac tua opinione expetiuerūt. Nam videbant si statueretur iustitiam Aristotelicam non aliam esse quàm Mosaicam, hoc absurdum sequi, videlicet etiam Aristotelem Domino Christo, testimonium perhibuisse: quippe cum Paulus ad Romanos 3. Cap. scribat, iustitiam Dei quam

quam adipiscimur per fidem Iesu Christi comprobata testimonio Legis ac Prophetarum. Itaq; hac tua ἀπολογία effecisti, ut non solum pro docto viro à tuis non habereris, sed etiam discipulis tuis fabula fieres, atq; à quibusdam doctis viris, ad quorum aures ista venerant, rudissimus asinus, absit invidia dicto, nominaris. Vides ergo Andrea tuos non multò honestius de te, quàm de me sentire, nec tibi maiorem eruditionem, quam mihi tribuere. Possem equidem plura in hanc sententiam in medium asserre, sed hæc huc loco & tempori sufficere arbitror. Et hic primus est syllogismi tui prosyllogismus.

S E P T I M A C A L V M N I A

Accedo ad alterum. Ais in me non tantam fuisse eruditionem, ut in disputatione Heydelbergensi, opponentium doctorum argumenta assumere potuerim. Dicis Andrea quod res est. Et certè fateor inter tot calumnias, quas vltimo verarum narrationum libro cum aduersus multos præstantes & doctos viros, tum aduersus me effudisti, nullam verisimiliorem esse. Nam ut D. D. Grynæus, sicut tu scribis, ad nullum argumentum respondit: sic ego nullum argumentum in illa disputatione assumpsisse tibi libenter do & præ me fero.

M. BEUMLERI

At verò mi Andrea, noli nobis tantopere succensere: sed atræ tuæ bilis partem aliquam in tuos discipulos conuertere: id quod proculdubio faciendum iudicabis, si vel ad punctum temporis hominis modesti cogitationem te suscipere melancholia tua patietur. Nam illi crede mihi, interdum non argumenta, sed sophismata, interdum non sophismata verorum scilicet argumentorum speciem imitantia: sed ænias pueriles, & scopas dissolutas in medium attulerunt, centiesq; , vt videlicet ad artem causæ ascendere necesse non haberent, magno cum auditorum tædio inculcarunt. Nisi fortassis tibi, tuæq; Dialecticæ ineffabili & inusitatæ, quam non ita pridem Lipsiæ non ex naturâ, non ex vsu & rerum veritate, sed ex plauastro scœni arefacti deduxisti, ea quoq; argumenta sint, quæ ad nullam figurarum hætenus receptorum congruunt: quæ scœno & stipulis dissipatis, similia sunt, quàm argumentis aptè & concinnè formatis.

Sed quia tuorum discipulorum coccyfimi te tantopere oblectant, eni pro meo ergate amore aliquos tibi in memoriam reuocabo: vt ex ijs intelligat totus mundus, me nullum tuorum discipulorum argumentum assumpsisse. Quomodo igitur tibi placet, illud Marbachij, quo scriptum in verbis cœnæ vos accuratè retinere, quasi è plauastro concionatus probare voluit?

ii rectè

Si rectè dicuntur seruare τὸ ῥητὸν in ver-
bis cœnæ, qui cum sensum retinent, què Chri-
stus ipse expressit.

At nos Lutherani retinemus cum sensum,
quem Christus expressit.

Ergo nos Lutherani rectè seruamus τὸ ῥητὸν

Hæc scopas Andrea, etsi nunc assumpsit: ta-
men rectè dices & veritati conuenienter, me
argumentum assumere non potuisse. Ratio in
promptu est, quia hic argumentum nullum est.
Nam in maiori propositione, ut ipse quoq; vi-
des manifesta est, & tanto doctore indigna
contradictionis implicatio: qua sententia scri-
pti & ipsum scriptum, litera externa & sensus
internus confunditur & pro eodem accipitur.
In minore verò, quod etiam te non latere pu-
to, puerilis est Principij petitio Quis enim vo-
bis concessit hætenus quod hic tuus pro con-
fesso sumit verborum Christi, Panis est corpus
Christi, hunc verum & genuinum esse sensum,
in pane, sub pane, cum pane est corpus Christi.
Ergo in conclusione, vel te iudice, nihil sanum
nihil sacrum est.

Quomodo verò eiusdem, dignissime Do-
mine Cancellarie placet ἀπολογία hoc?

Qui sectantur διάνοιαν ἢ non retinent
sensum.

Atqui Zuingliani sectantur διάνοιαν,

M. B E V M L E R I

Igitur Zuuinglinani non retinent sensum. Has quoque nuntias etsi nunc assumpsisti recte, tamen dices me non assumere potuisse reuerendi Doctoris Marbachij argumentum. Ratio prompta parataque est, quia argumentum nullum est, sed tantum ignorantia Grammatica, cuius puerum vel septennem pudeat. Sensus quandoquidem à *διόμοια* non differt aliter, quam quia illud est vocabulum Latinum, hoc verò Græcum. Et certe si vobis Vbiquitarianis doctoribus hæc argumenta sunt, cur non eodem modo te solitarium non esse, etsi mille an nos Bibenhusij delitueris, colligam?

Qui Eremita est, solitarius non est:

Atqui Andreas Eremita est,

Ergo Andreas solitarius non est.

En egregiam Marbachianam Elenchi ignorantionem: qua duo vocabula, quæ vnum & idem significant, vnius eiusdemque notæ sunt, bis per omnia pugnantia facit.

Sed pergamus D. Doctor, si placet, & videamus quomodo tertium Marbachianum sophisma tibi arideat.

Qui non fuerunt sub nube, qui non fuerunt in Mosem baptizati, qui non transferunt mare, ij non manducarunt eandem escam & eundem biberunt potum cum veteribus patribus,

Atqui nos non fuimus sub nube, &c.

Ergo nos non eandem escam cum veteribus patribus par

bus patribus manducauimus, nec eundem potum cum ipsis bibimus.

Etsi has ineptias, ignosce Andrea liberius loquenti, nunc quoque assumpsi: tamen rectè negabis, me argumentum, assumere non potuisse. Nosti enim ut ἐτερον ὄργανον ἄλλοτερον ἢ ἐτερον πᾶν ἄλλοτερον aliud sceptrū, aliud plectrum: sic aliud esse verum argumentum, aliud sophisma putidum & ineptum. Nec quisquam vnquam nisi Sophista deploratus & omnibus modis impudens, aut rerum planè ineptus, omniq; ratione destitutus, argumentum nominauit, quod ex puris negatiuis procedit.

Si istis superioribus nondum expleuisti, aut potius amisisti omnem volupratē, condimenti loco adde & hoc mustaceum: non sapidum illud quidem, sed tamen tale ut Ubiquitatis partum esse facile agnoscas.

Ii tantum eandem escam manducarunt, qui sub nube fuerunt, qui in Mosem baptizati sunt, qui mare rubrum transierunt.

At patres sub nube fuerunt, in Mosem baptizati sunt, mare rubrum transierunt.

Ergo patres tantum eandem escam manducarunt.

Has gerras etsi nūc assumpsi: rectè, tamē negat Andreas me argumeatum assumere non potuisse. Causa aperta est. Nam noluit illud

M. BEUMLER I

Marialis impugnare: Caluo turpius est nihil comato. Neq; contra eiusdem sententiam propugnare ausus est: caluus cum fueris eris comatus. Vicissit autem vtrumq;, si id argumentum nominasset, quod in secunda figura affirmatiue concludit.

Habes Marbachij coccyismos: nunc Zimmermanni reselegmina impolita. & virgulta syluestria tibi substernam, vt Marbachij frustis ciculentis oppletus, ijs suauiter indormire possis. Nam argumenta & syllogismos tam redolent, quam syluestria pruna fragrantia aurea poma.

Quare agite o proprios generatim discite cultus Vos Logici: fructuq; seros mollite colendo.

Primum igitur, quod felix faustumq; sit, reuerendo tuo capiti supponemus hanc trabem Zimmermannicam, qua sustultus, in vtraque aurem non minus suauiter dormies, quam si Vbiquitati Bacchicæ Bibenhusij litaueris.

Patres in suis scriptis dixerunt nos corpus Christi ore manducare.

Ergo corpus Christi ore manducatur.

Hunc trabalem Zimmermanni clauum et si assumpsi, tamen Andreas verissime affirmat me argumentum assumere non potuisse. Ratio est: quia *δύο διαίτηται* bis per omnia differunt. Petitio Principij manifesta, & argumentum sanum: & quasi e diametro sibi opponuntur, ambiguitas terminorum, & constans minimeq;

minimeq; fucatum argumentum. Illa autem duo vitia ita manifestè hoc loco perspiciuntur vt neminem, nisi quem Vbiquitas ita cæcum reddidit, vt etiam in luce meridiana caliget, fugiant. Nam primo quæritur inter nos, non an verba Christi vera sint, an Christus præstare velit & possit quod promisit, de his enim dubitare piaculum foret. sed hoc in controuersiam vocatur, vtrum ex istis verbis, Accipite, comedite. hoc est corpus meum, rectè & veritati conuenienter colligatur, substantiale corpus Christi, in pane, sub pane, cum pane, ore corporis externo, tam à pijs quàm impijs manducari. Hic igitur trabalis Zimmermannus quæstionem pro argumento sumens in hunc modum argumentatur: Rectè dicimus in pane corpus Christi ore manducari: quia Christus inquit, accipite, comedite, hoc est corpus meum, & Patres dixerunt, ore corporis manducari corpus Christi. Quod perinde est, ac si in hunc modum argumentaremur: Corpus Christi manducatur ore: quia manducatur ore.

Deinde ambiguitas terminorum euidentissimè quoq; perspicitur. Nam quod patres, communem, vsitatamq; de Sacramentis loquendi consuetudinem imitari, figuratè dixerunt: tribuendo nimirum signo nomen rei signatæ: id perpendiculum Zimmermanni huius plumbeum, propriè dictum esse imaginatur.

M. BEVMLERI

Alteram siue Tenediam, siue Zimermannicam securim ventri suo, si lubet substernat Andreas, ac non minus in delitijs habeat, quam olim Alexander Magnus Homeri poemata.

Christus verè dixit, panem esse corpus suum.

Ergo non figuratè dixit.

Hanc plumbeam ædificationis Lesbiam regulam, etsi nunc assumpsi: tamen Andreas verissimè dicere poterit, me argumentum assumere non potuisse. Ratio est, quia inspidam & insulsam Elenchi ignorance assumpsi: quater maximus ille Zimermannus figuratum opponit vero, atq; hac ratione maximam sacræ scripturæ partem in dubium vocat, falsitatisq; insinuat. Nam si primam & verissimam illam Dei promissionem, in paradiso factam, Semen mulieris conteret caput serpentis, & serpens conteret ei calcaneum, ad hanc Zimermannicam regulam accomodaueris, falsissima absit blasphemia dicto, erit: quia tota tropica, tota figurata est.

Verum pergo & tertium tignum Zimermannicum propono: Quod si ita videatur, collo tuo appendes: nam tale ἀγχιον te Vbiquitatis pontificem esse, omnibus omnino hominibus probabit.

Corpus Christi manducatur ore.

Ergo corpus Christi non manducatur oraliter.

Etsi

Et omnes Dialectici, quotquot post homines natos vixerunt & floruerunt reuiuisceret, & vno ore me hanc contradictionis implicationem assumendo, argumentum assumpsisse asseuerarent: tamen non vereretur me cum Andrea ipsis opponere. & affirmare, me non magis argumentum assumpsisse, quam Andreas hactenus, nisi omni animi corporisque contentione in id incumberet, argumento solido probauit corpus Christi esse in omnibus canthariis ceruisiarijs.

Nunc colophonem Zimermannicum, vt tandem nugas istas repetendi finem faciamus, imponamus, atq; Andrea stomacho concoquendo propinemus.

Christus, inquit, hoc poculum est Nouum Testamentum in meo sanguine.

Ergo sanguis est in poculo.

Certe cum hunc colophonem ἀρέφαλον doctissimus & ornatus doctor Zimermannus, Auracensis superintendens dignissimus, tanquam Sisyphi lapidem diu volueret ac reuolueret, ac tandem se triumphare puraret, mihi succurrebat simile exemplum, quo tu quoque huius sophismatis ἀτροπὸν animaduertere poteris.

Zimermannus est Doctor Theologiæ in hoc Auditorio:

Ergo Auditorium est in Doctore Zimermanno.

M. BEVMLERI

Si verò neque hoc ad huius sophismatis in-
prias intelligendum tibi sufficiet, adde etiam
illud: Iacobus Andreas est nouus monachus
in claustro Bibenhusiano. Ergo claustrum
Bibenhusianum est in Andrea. Ex his omnibus
videt Andreas, se minimè errasse, cum scripsit
me argumenta opponentium in disputatione
Heydelbergensi assumere non potuisse: sed ta-
men hoc quoque videt, non meam ignoran-
tiam, sed discipulorum suorum disputandi in-
solentiam in culpa fuisse.

Iam progredior ad tertium tuum prosyllo-
gismum, quo te valdè festiuum & iocosum ca-
put esse, omnibus probare voluisti: sicut Vbi-
quitatis monachum decet:

Mirum est, inquis in Consutatione pagina
366. si tua qua apud Principem autoritate
vales eiectis optimis, doctissimis & synceris
doctoribus & professoribus, domo Sapientia
non præferis.

Primum Andrea in hoc quoque, sicut in alijs
multis operam perdis, si multus sis in monen-
do Doctore Gringo, vt me promoueat. Nosti
enim prouerbium, Memorem mones quid sibi
velit. Nam vt ego eum ob singularem pieta-
tem, & admirabilem modestiam, & egregiam
erga me beneuolentiam iuandiq; studium ma-
ximi facio & obseruo, non quidem alterius
monitis, sed meo iudicio, mea voluntate, sic
quoque Doctore Gringo nõ opus est monitore,
quippe

quippe cum ad me iuandum, promouendum, erudiendum sit promptissimus.

Deinde verò præter tuam gravitatem & modestiam agere videris, cum secundum Plutarchum *ποδα ἐν ἀλλοτρίῳ χώρῳ τῆς ἐκείνου πείρῃσιν σε καὶ γαλοῖον ἀποφαίνεις*, pedem in alieno loco figens te negotiosum esse & ridiculum declaras. Nam Palatinatus Dei gratia habet suos consiliarios & nutritios, qui prudentia, gravitate, eruditione, industria, pietate & cæteris virtutibus te certè sunt non multo inferiores. Horum opera Palatinatus Deo sic volente & prospiciente vitur, his se totum committit: his se tuendum & gubernandum tradit: horum consilijs libenter acquiescit: tuam verò Ubiquitariam operam non requirit amplius: te omni cura, quam sui suscepisti, liberat: te in cænobijs Ubiquitati tibijs sacris, quæ recta aut prava gerantur curare iubet. Hoc verò si non feceris, sed tuo ingenio tuisq; moribus uti perrexeris, te non plus effecturum fatetur, quam si in aquis scriberes aut surdo fabulam narrares. De quibus Epistola Consolatoria, quam hisce diebus Palatinatum ad te misisse aiunt, plenius te erudire poterit.

Ad me verò quod attinet, non modo magnas, sed etiam ingentes ago gratias, pro gratia ista tua cõmendatione: ac ut videas officium

M. BEVMLERI

uum mihi gratum accidisse, en simili officio,
 te tuosq; deuincire studeo. Tu author es Do-
 ctori Grynæo vt me in domum Sapientia, eie-
 ctis doctissimis viris (quorum videlicet ex-
 cellens doctrina, in sophismatis & leptologe-
 matis paulò ante expositis elucet) præficiat:
 ego verò vicissim tibi author sum, vt tyronem
 illum, (quem in Admonitione pag. 15. ais in
 Schola tua educatum & institutum non sine ad-
 miratione ducis Ioannis Casimiri, Doctori
 Grynæo demonstrasse, quod etiam Tyrones
 cum vniuerso auditorio ridendum exponere
 potuissent) in locum tuum surroges: id quod
 commodius facere potes.

Nam primo Doctorem Grynæum (si tibi
 fides habenda est) nuper in disputatione Hey-
 delbergensi non solum superauit, sed etiam il-
 lustrissimo Principi Ioanni Casimiro admira-
 tionem fuit, (nam credibile est eius Celstudii
 nem tibi Vbiquitatis sacerdoti, ita familiarem
 esse, vt etiam eius cogitationes perspectas ha-
 beat.) Ego verò vt liber tuus verarum narra-
 tionum haber, à te anno 82. ita confusus fui, vt
 nihil amplius aduersus te afferre potuerim.
 Habes primam mei consilij rationem.

Deinde tyro ille in disputatione Tubingen-
 si, vt antea tibi in memoriam reuocavi bonam
 tibi operam nauauit, ac præclare de te meri-
 tus est, cum videlicet, iuueniliter exultans se
 tibi anteponeret, ac ad argumentum cui te
 nullo

nullo modo satisfacere videbar, respondere conareretur: etsi non vsq; adeo felici successu, tamen bono consilio: ego vero, vt liber tuus verarum narrationum, memoriæ prodidit in disputatione Heydelbergensi, Dominum Grynzum non modo non iuui, sed ne argumenta quidem assumere potui. Habes alteram mei consilij rationem.

Tertio tibi id factu facillimum erit. Nam non modo autoritate & gratia apud Ducem Ludouicum plurimū potes: sed tu ipse es princeps: id quod te non semel dixisse ijs qui à tua violentia & iniquitate ad principis tui æquitate & clementiam prouocarunt, multorum testimonijs, si bonis viris periculum creare vellem probare possem. Quare impera modo, vt is, quem tantopere amas, qui se te doctiorem esse probauit, tibi succedat, & nemo refragari audebit. Habes tertiam mei consilij rationem.

Quarto id tibi honestissimum & iustitiæ conuenientissimum fuerit. Nam si ius Canonicum vetat: Ne quis duos episcopatus teneat: non certè decet vos Vbiquitatis Prælatos, Abbates, Monachos, Præpositos plus vna præbenda frui: ne ipsis Papistis auariorum videamini. Tibi vero quinque hæctenus Vbiquitatis gratia obtigerunt: splendidissima est aulicæ: huic proxima Bibenhussiana: hac non inferiores tres Tubingenses: prima Monachalis in stipendio principis: altera Academica: tertia

M. BEVMLERI

Ecclesiastica. Et certè hæc præbendarum multitudo & varietas in causa est, quod hæctenus non tanta laude & diligentia, nec tanta admiratione & vilitate professioni theologice præ fueris: quanta autem te decebat, & quanta auditores tui vellent. Verissimum enim est illud Xenophontis, ἀδύνατον τὸν πολλὰ τεχνῶμενον, πάντα ποιῆσαι καλῶς, hoc est impossibile est multa fabricantem, omnia bene & rectè facere.

Porro nosti quoque boui trituranti non obdurandum os: item ex altari viuere debere, qui altari seruiunt: ex quibus à contrario, vel tua logica plaustraria duce colligere poteris, boui non trituranti sed orianti obligandum esse os, & eos qui altare negligunt ex altari victiari minime debere: iuxta illud, Qui non laborat ne manducet. Cum verò tu intar bouis Cyprii tibi à publicis muneribus, quæ tibi hæctenus fructuosa fuerunt, immunitatem sumpseris, teque ipsum omnimodum voluptatumque dulcedine inescatus, de sede Cancellariana, Academica, Ecclesiastica in claustrum Bibenhufianum præcipitaueris: æquum omnino fuerit, ut tibi os obligetur, ac reditus altaris alteri destinentur. Habes quartam & quidem omnium maximam mei consilij rationem.

Hæc habui Andrea quæ ad calumnias & contumelia, quibus me deformare voluisti, responderem. Si verò in posterum tui similis esse perrexeris

æris, hoc est conuitia conuitijs cumulaueris,
 certo scias me, quatenus uidelicet Dei gloriæ
 nihil decedat, tua fulmina bruta, solo silentio
 vindicaturum esse, atq; non pluris æstimaturū
 quam olim Socrates impetus impudentissimi
 Calcitronis.

C A P V T. I I I I.

*Quo due calumnie, quibus Andreas per
 latus Domini Huldrici Zuuinglij nostrā
 doctrinam petit, suspectamq; & exosam
 reddere conatur diluuntur.*

HAud abs re mihi facturis videor, optime
 Lector, si duas insignes calumnias, quas
 Iacobus Andreas in omnibus ferè pagellis,
 suorum centonum inculcat, & quibus per la-
 tus D. Huldrici Zuuinglij Ecclesias nostras pe-
 tit, earumq; doctrinam suspectam & exosam
 reddere conatur, refutandas suscepero. Nam
 cum Andreas sentiat, se iam omnibus argu-
 mentis destitutum suamq; Vbiquitatem omni
 præsidio denudatam: nunc omne suum præsi-
 dium & confugium in calumnijs & crimina-
 tionibus, in bene dictorum calumniosa inter-
 pretatione, & fraudulenta deprauatione po-
 nit. Id quod pio Lectori hoc loco ουυ θισα, ad
 oculum demonstrabo.

Prior calūnia est, quod in suis postremis scrī-
 ptis sexcenties scribit Zuuinglium in subsidio
 fateri, se interpretationem verborū cœnæ Do-
 minicæ ab atro spiritu didicisse.

M. BEVMLERI

In hac verò calumnia tria ingenij & candoris sui specimina nobis edit manifestissima, ac que omnibus intelligentibus probat se non nisi atro spiritu agitarum hanc calumniam roties inculcare. Primum est manifestum & impudens mendacium: alterum violenta & calumniosa deprauatio verborum Zuuinglij, vel ex malitia Iacob Andricavel ignorantia monachi profecta: tertium est deplorata impietas & tristes animi cæcitas.

1. Mendaciū & falsum testimonium, plusquàm Argiua calumnia est, quod scribit Andreas, fateri Zuuinglium se suam doctrinam à spiritu didicisse. Nam Zuuinglius in somnii sui explicatione nullam omnino spiritus facit mentionem: Iacobus verò Andreas, à malo genio, qui mendax & homicida est, & in veritate non perstitit, transuersum actus hanc diabolicam calumniam in gratiam suæ Vbiquitatis somnauit, atque tanquam frustum crapulæ Bubenhusianæ impudenter emomuit. Inspiciant igitur lectores & euoluant subsidium Zuuinglij, & si ibi mentionem Spiritus, à quo Zuuinglius per insomnium aliquid didicerit, inuenierint, verax sit Andreas, vera sint, quæ suis centibus postremis infarsit omnia, atque omnes suos aduersarios vicerit & prostrauerit. Cæterum Andrea vbi os tuum? vbi frons? vbi religio? vbi conscientia? vbi pietas? vbi timor Domini? vbi charitas Christiana? A te profecto, quan-

ctò, quantum vel ex hac vnica fraude sapien-
tes iudicant, quam longissimè absunt. Nam si
istarum virtutum vel aliqua scintilla in animo
tuo residua esset, non induxisses animum in o-
ptimi istius viri, & de Ecclesia Dei præclare
meriti cineres tam aperto tam impudenti
mendacio sœuire, tam manifesta fraude &
intolerabili libidine toti Ecclesiæ illudere, no-
uumq; Decalogi præceptum, Nō dices falsum
testimonium contra proximum tuum, vio-
lare.

An verò ira caligabant oculi tui, an vmbra
Bibehusiana ira mentem tuam opacare pote-
rat, vt videre non posses, cui Zuuinglius reue-
lationem, per somnium factam acceptam fer-
ret? Edormi suadeo & exhala grauem illam
crapulam, & sobria mente inspice denuo lo-
cum Zuuinglij, & reperies Zuuinglium hanc
reuelationem non spiritui atro, sed Deo, spiri-
tui candidissimo, tribuere: atq; proinde non
Spiritu atro, sed Deo pro isto beneficio gra-
tias agere: non spiritus, sed Monitoris mentio-
nem facere. Hac itaq; ratione si vel ad pun-
ctum temporis ad te redieris, facile animad-
uerres te odio, inuidia, ambitione & nimio o-
ritio de mentis potestate motum, turpissimè la-
psum esse, Zuuinglio insignem iniuriam fecis-
se, Ecclesiæ Dei impudenter hætenus impo-
suisse: atq; idcirco merito istam culpam tibi ag-
noscendam, & cum ecclesia in gratiam redeun-
dum esse.

M. BEVMLERI

Quorum autem hominum & ingeniorum amari isti cum felle & aceto impietatis mixti sint sarcasmi, te docere poterit tristissimum exemplum scurrarum illorum & sycophantarū, qui, vt est in historia passionis Christi, illa verba saluatoris, Eli Eli lamah sabachthani, Deus meus Deus meus, cur me deseruisti, libidinosē & petulanter peruertebant, Christumq; Dominum idololatriæ insimulabant: quasi in acerri- mo dolore & extremo cruciatu, Eliā, non Deū verum innocasset. Illorum tamen nequitia & calumnia tolerabilior esse, faciliusq; excusari posse videtur, quam hæc Iacob Andrica. Nam inter Eli & Eliā aliqua est Paranomasia, qua illi errasse alicui probabiliter videri possent. At inter vocabulum Dominus & spiritus alter, item, monitor & spiritus, non maior similitudo, quam inter scriptum verborum Cœnæ, Pa- nis est corpus Christi, & inter glossam Iacob- Andricam, in pane, sub pane, cum pane est cor- pus Christi. Et hoc est primum Iacob Andrea- ni ingenij specimen: non quidem à bono spiri- tu editum: quippe cum nouum decalogi præ- ceptum de falso testimonio mendaciorq; vitan- do, tam petulanter transgrediatur.

Alterum specimen est, vel malitia deplora- ta, vel ignorantia deploranda, noui huius mo- nachi, qua optimi viri dicta vel sciens & pru- dens adulterat & peruertit, vel ignorantia re- rumq; imperitia in alienum sensum, quem ha- stenus omnes eruditi ignorarunt, detorquet.

Id quod nobis breuiter & luculenter demon-
strare propositum est. Nam primo Andreas
calumniosè deprauat dictū Zuuinglij, propriè
nimirū accipiendo, quod non nisi per prouer-
bium & figuram, tam à Zuuinglio, quàm à
veteribus scriptoribus vsurpari consuevit. Ex
proverbio igitur, seu figurata locutione qua
Zuuing. vitur, sic perperā colligit Andreas.

Zuuinglio visum est in somnio adfuisse Mo-
nitorē, qui ater an albus fuerit, nō meminerit.

Ergo Zuuinglius fatetur se nescire, vtrum
spiritum bonum an verò malum viderit.

Hoc tuum consequens etiā pueri septennes
ridebunt, eiusq; crassas fallacias animaduer-
tent. Nā alij ex rudimentis Philippicis edocti,
mutato genere prædicationis, imperitè conse-
quentiam colligi respondebunt: alij verò argu-
mentationem, quæ constet quatuor terminis,
vitiosam esse, aures tuas circūsonabunt, alij de-
niq; argumentū homonymias carcinomate la-
borās, animi indocti & versipellis certissimū
indiciū esse clamabūt. Ne verò eos tui similes
esse existimes, hoc est, crimē ignorantie & ma-
litie obiectare, quod nulla ratione probare pos-
sint, cedo rationē firmissimā. Nemo vnquam
hoc Proverbium nisi tropicè & figuratè vsure-
pauit, de re valde & planè ignota, siue illa bo-
na siue mala fuerit. Id quod Andreas alio ve-
terum proverbio discere potuisset, nisi otio in-
erti torpere maluisset: Quid album, quid nigrū
sic nouit: quod nihil aliud significat, si veteri-
bus credimus, quā nouit etiā id quod vel indo-

M. BEVMLERI

Etissimo promptum est. Nam albi & nigri coloris discrimen euidentius est, quam vt aliquē latere possit. Quemadmodum igitur cognitio albi & nigri, non propriē & figuratē, non de re siue bona siue mala, sed de re facili, manifesta, lippis consoribusq; nota dicitur: sic contra albi & nigri ignorantia non tam de spiritibus, quam alijs creaturis, non tam de re mala, quā bona, sed de re planē ignora & abstrusa de qua nihil tibi constet, dicitur. Atq; hoc modo Prouerbiū præsens, cum à Cicerone vsurpatur, tum à Martiali & Quintiliano repetitur, tum etiam ab Erasmo explicatur. Intelligis igitur, opinor, Andrea, re hoc loco non tam tuam malitiam exagitandam, quā ignorantiam deplorandam pueris septennibus propinare.

Hæc verò quæ nunc audis, cum hæctenus te fugerint, non minus prudenter & doctē e verbis Zuuinglij colligis absurdum & impium: quam olim Iudæi ex dicto Christi Ioannis 8. Amen amen dico vobis, si quis sermonem meum seruauerit, mortem non conspiciet in æternum, petulanter colligebant, eum dæmonium habere: quippe cum Abraham & Prophetæ mortui essent. Neq; etiam plus veritatis & pteritis in hac tua collectione inest, quā fuit in testimonio falsorum duorum testium, qui ex dicto Christi Ioannis 3. Cap. Destruite templum hoc, & tribus diebus erigam illud, testabantur

restabantur Christum dixisse, se templum Hierosolymitanum demoliturum, tribusq; diebus instauraturum illud esse.

Deinde pueri istis superioribus nō cōtenti, te ita colligentem, Zuuinglio in somnio adfuit Monitor, de quo non meminit atter an albus fuerit, Ergo Zuuinglius didicit ab atro spiritu, effusē ridebunt. Cum enim ipse Zuuinglius de externæ Monitoris illius speciei, sibi per somnium obiectæ, qualitate, hoc est de externo habitu, de colore siue nigro siue albo siue cæruleo, siue viridi, siue rubro noluerit (arrogantiæ nimirum virandæ causa) pronunciare: Quis te ex Dauo ferrario, Oedipodem fecit, ut tanta temeritate de rebus ignotis responderes. Nunc verò Andrea tuis mancipijs magis placebis, omniumq; acclamationibus, etiam Danieli Prophetæ longissimo interuallo anteponeris, idq; iure optimo tibi continget. Nam tu *ἔκ τῆ παραχρήμα*, hoc est repente, è vestigio & audacter de somnio Zuuinglij sententiam tuam profers, neq; animos nostros diu suspensos tenes. Daniel verò, ut de se, non minus videlicet quàm Zuuinglius arrogantiae crimen fugiens, testatur, non nisi temporis aliquo interuallo interposito, de somnio Nebucadnezeris pronunciare ausus fuit. Deinde tu propria libidine & charitate Christiana neglecta, de somnio Zuuinglij iudicas, Daniel verò propriæ infirmitatis sibi conscius, non ni

H. BEUMLERI

In nomine diuino implorato, somnium Nebu-
 cadnezaris sibi interpretandum duxit. Scilicet
 Daniel ἱερεὺς ὁ χῶν sacerdos precum, tu ve-
 rō monachus κατεργῶν γέροντας dirarum &
 infaustrarum imprecationum factus es. Tertio
 tu sine reuelatione diuina proprio atrog; ani-
 mi motu somniū Zuuinglij nobis explicās. Da-
 niel verō ante visionē nocturnā, diuinitus sibi
 obiectā, somniū Nebucadnezeris indicare &
 exponere, nec ausus nec potuit. O fortunatam
 igitur Sueuiā si sua bona norje. En tibi *ὄνειρο-
 πώλην* somniorū coniectorē expeditissimū:
 cui ad somnia interpretanda, nec p̄meditatio
 operosa, nec seria nominis, diuini inuocatio,
 nec diuina reuelatio necessaria est. sola melan-
 cholia, sola iracundia ei ad munus hoc, nec sa-
 num nec sacrū obeūdū sufficit. Etsi aut̄ somnijs
 & reuelationibus interpretandis, magnā lau-
 dem adeptus es, vt etiā cū Caldejs meritō com-
 parari possis: tamen ad eā plurimū accedet, si
 adhibita tua logica nobis verba Pauli 2. Cor.
 12. noui hominē in Christo, an in corpore, an
 extra corpus nescio, Deus nouit, raptus in ter-
 tium vsq; cœlū, rotundē explices, ac sine omni
 tergiversatione dicas, verū Paulus in corpore
 an verō extra corpus raptus fuerit in tertium
 cœlū. Nā eadē facilitate & temeritate ex hisce
 Pauli verbis plaustraria tua & metaphysica
 dialectica, certi aliquid concludere nobisq;
 omnem dubitandi occasionē præcidere poteris
 quā ex verbis Zuuinglij, quippe cum Zuuin

glus nō minus de suæ reuelationis modo quā Paulus dubitauerit. Experire igitur quid possis, si res successerit ipsum quoq; Paulū prudentia superare videberis: sin verò præter animi sententiā ceciderit, tuatq; explicatio maiori hominū parti ludibrio & contemptui fuerit, cogite abis tibi nihil noui accidere: quippe cum formula tua concordia, quæ tanto labore tibi constitit, & cuius beneficio te toti ecclesiæ Christianæ imperare posse sperasti, nunc à plerisque suis subscriptoribus vel rideatur, vel negligatur, vel etiam improbetur.

Nec verò has tuas tantū ineptias pueri ridebunt, sed etiā cachinnis hęc tuā argumentationem excipiet, qua è colore, cōmuni videlicet accidere, statim cōcludis essentiā ipsā, seu essentia proprietatē. Nā si tibi metaphysico *ὄν* *εἶ* *πο* *πῶ* *λη*, & plaustrario dialectico maxime darent pueri, Zuuing. vidisse monitorē atro colore præditū: nō tamē inde cōcludes, malū fuisse illū monitorē. Quemadmodū ex albo colore nō statim bonū angelū aut hominē agnoscere possis, quippe cū diabolus, si Paulo credimus. in angelū lucis sese transformare possit, & diaboli ea sit consuetudo perpetua vt homines decipere pretextu verbi Dei & veritatis volens, formā angeli splendidissimi assumat, mentiatur & imiterur.

Nunc ad tertiū tui ingenij specimen contemplandum venio: quod est extrema & deplorata impietas: id quod rebus addicā necessarijs.

M. BEVMLERI

Principiò enim quod Zuuinglius Dominum sibi impertijse affirmat, hoc tu diabolo tribuis: quod Zuinglius ad Dei gloriam commemorat, hoc tu diabolo acceptum ferendum esse cõtendis: quod Moses Exod. 12. cap. instinctu spiritus sancti literis memoriæq; prodidit, hoc tu ab atro genio factum esse clamiras. Similis igitur es Andrea, & vestigijs eorum insistis, de quibus Isaias Propheta capite 5. scribit: Vx dicentibus bonum malum & malum bonum: qui ponunt tenebras lucem & lucem tenebras, qui ponunt amarum dulce, & dulce amarum. Dic igitur nobis Andrea, vtrum hæc vox, Agni paschalis celebratio, seu agnus paschalis est phase transitus Iehouæ, à Deo, an verò ab atro spiritu proficiscatur. Si ab atro spiritu esse diceres, fateberis totam sacram scripturam ab atro spiritu inspiratam esse, quandoquidem huius dicti idem est author, qui est totius scripturæ sacræ. Sin verò à Deo profectam esse concedes, simul quoq; concedas necesse est, Zuinglium eam non à diabolo, sed à Deo didicisse. Nam idem planè est qui verbum ab initio dedit, & qui id adhuc hodie hominibus reuelat.

Sed fortasse contra hæc excipies, Te non sentire hoc dictum à diabolo esse profectum: sed Zuinglij interpretationem diabolum auctorem habere vociferaberis. Verum hac tua exceptione effugere non poteris, quin & tibi contradicere

contradicere, & falsum impiūq; dicere deprehendaris. Nam primo te adhuc meminisse arbitror, quod anno 28. cum Tubingæ disputares, & hanc Zuvinglij reuelationem tragicè exagitarēs, omnes auditores in stuporem conuerteris, cum dicere non erubesceres: Exodi 12. non scriptum esse, agnum paschalem esse transitum Iehouz. Ergo aut fatearis necesse est, dictum illud in Sacra scriptura non reperiri, aut tuam superiorem sententiam reuocare. Quod tamen factu tibi difficillimum erit: quippe cum eam discipuli tui tam arctè teneant acurateq; defendant, vt nuper pari audacia in disputatione Heydelbergensi affirmare non dubitarint, Genes. 17. de Circumcisione non prædicari, quod sit fœdus seu pactum intra Deum & Abrahamum: item in cœna Domini de pane non prædicari, quod sit corpus Christi. Hæc verò cuius spiritus commenta sint iudicent omnes, qui iudicare Spiritusq; ex verbo Dei probare possunt.

Deinde Andrea impium & falsum dicis cum Zuvinglij interpretationem à diabolo ortam esse clamitas. Nam primo te non fugit diaboli non eam esse naturam & consuetudinem, vt Scripturam cum Scriptura conferat: vt Scripturam Scriptura explicet & illustret: vt Scripturam cum Scriptura conciliet: quod Zuvinglius hoc loco piè, studiose omniumq; sanctorum exemplo fecit. Hoc verò diabolus

M. BEVMLERI

in more & vsu perpetuo habet, vt Scripturam sibi egregie consentientem, pugnantem faciat: vt fallacia diuisionis (quod hoc loco à te quoq; fieri luce meridiana clarius est) sacram Scripturam mutilet & corrumpat, alienumq; ei sensum affingat. Quod te vel vnicus ille locus, quem diabolus Christum tenens è Psal. 119. mutilando corrumpit, docere poterit.

Deinde si ex eo colligis, à spiritu atro eductum fuisse Zuinglium, quod Sacramentales locutiones veteris Testamenti cum locutionibus Sacramentalibus noui Testamenti contulit, atq; vtrasq; eodem modo intelligendas, explicandasq; docuit: quid quaeso superest, quam vt eadem audacia & impietate Christum Dominum damnes, Paulum & Chrysostrum suam doctrinam ab atro spiritu haurisse vocifereris? vt scilicet tibi omnes in Ecclesia palmam tribuant, te solum doctum putent, te Christo Domino, S. Apostolis, B. Patribus anteponat.

Nosti enim Christum Dominum non minus quam Zuinglium de Sacramentis noui Testamenti, iisdem phrasibus & locutionibus, quæ in veteri Testamento passim occurrunt, vsum esse & retinuisse. Nam quemadmodum Circumcisio dicitur fœdus: agnus paschalis transfusus arca fœderis Iehoua: sacrificia peccata populi: sic Christus Dominus noui Testamenti sacramenta iisdem planè locutionibus instituit, ordinauit & sancti-

fanciuit. Itaq; panem appellauit corpus suum: Vinum verò sanguinem suum, respiciens ad Sacramenta veteris Testamēti. Nec tamen quisquam est, qui hactenus Christum Dominum reprehenderit aut dæmoniū habere dixerit: quippe cum de Sacramentis sacramentaliter, verbo Dei eiusq; immotæ veritati conuenienter locutus sit. Intolerabilis igitur est audacia noui huius & imperiti monachi, quæ eos à spiritu agi & docere insolenter affirmat, qui cum Christo Domino loquuntur: quo cerè nihil aliud faciunt quàm vt Christū Dominum per laicos ministrorum perat. Idcirco merito & certò, nisi seria pœnitētia anteuertat, haud multū post tristissimam illam vocē audire cogetur, Andrea Andrea quid me persequeris? Graue tibi erit contra stimulum calcitrare.

Præterea quo spiritu ductum & edoctū Paulum, eximium illud & præclarum Dei organum, arbitraris Andrea? qui non solum locutiones sacramentales è veteri Testamento, magna religione in nouum introduxit: sed etiam ipsa Sacramenta inter se contulit, nobis Veterum, veteribus nostra tribuit. Nō cerè credo, te adeo impium & impudentem esse, vt fateri audeas, id à spiritu atro profectū fuisse. At verò quàm tibi ista Paulina collatio probetur, quantiuè à te fiat, satis ostendis, cum in Zuinglio tam grauius reprehendas ac diabolo tribuas: quod is Pauli exemplum sequutus, fecit. Necessè igitur est te aut fateri Paulum

·diaboli instinctu Veteris & Noui Testamenti sacramenta inter se contrulisse, & nobis veterū veteribus verò nostra attribuisse : aut fateri Zuinglium Dei spiritu actum sacramenta sacramentis explicasse & sacramentales locutiones, sacramentalibus locutionibus accommo-
dasse.

Deniq; Diuum quoque Chrysoftomum, de cuius orthodoxa sententia, in doctrina de sacramentis nemo orthodoxus vnquam dubitauit, atrum spiritum præceptorem habuisse affirmare necesse habebis: si Zuinglium idcirco rectè colligis ab atro spiritu impulsū esse, cum eandem rationem istarum prædicationū Panis est corpus Christi, & Agnus est transitus Iehouæ, esse docuit, vestramq; Vbiquitariam consubstantiationem, ea ratione impugnauit. Nam D. Chrysoftomus homil. 83. in Matthæum in hunc modum scribit: Discipulos Christi ideo non fuisse turbatos, cum audirent se iuberi carnem Christi manducari, quod quæ admodum Moyses de agno paschali, hoc æternum vobis memoriale est, dicebat, sic & ipse Dominus, in meam commemorationem facite ait, donec veniam.

Ex his igitur quæ hætenus dicta demonstrataq; à nobis sunt, primò intelligit pius Lector Zuinglium nihil quod à verbo Dei, à doctrina Christi, à confessione Apostolorum, à sententia primitiue ecclesie alienum sit, ac nõ potius

potius his per omnia eum ea consentiat scri-
pisse & docuisse: & proinde eius doctrinam
ab atro Spiritu profectam esse, neminem, nisi
atrum spiritum familiarissimum habeat, peni-
tusq; ab eo occupetur & regatur, dicere posse.
Deinde verò Andree exemplo, quisq; admo-
nitus discat quæso: matarè iræ, odio, inuidiæ,
ambitioni, calumniandi studio resistere, fra-
numq; iniicere. Nam si ista vicia in animo in-
federint, altasq; radices egerint, non modo
non euelli amplius possunt, sed etiam hominē
eò insanix adigunt, vt nihil nisi benedicta ca-
lumniari, falsò interpretari, in alienum sensum
rapere, nodumq; in scirpo quærere, conuicia
& crimina falsa commisceri, lixem ex lite ne-
ctere, cælum terræ miscere possit. Atq; hæc
ita esse, cum alia multa exempla nobis decla-
rant: dum verò maximè in Andree exemplo
funestissimo tanquam in speculo, nobis intuen-
dum proponitur: Cui vt Deus oculos mentis
tandem aliquando aperiat & melancholiam
qua se & alios miserè vexat, eripiat, aut eum
iusto suo iudicio compescat, nobis sedulo o-
randum est, vt tandem aliquando eos, in qui-
bus aliquid Christi inest, conuirijs insectari,
Ecclesiæ pacem, tranquillitatemq; perturbare
desinat.

Alterà calumnia qua Zuuinglij doctrinam
suspectā & exosam reddere conatur, est, quod
scribit Zuuinglium, Scipionem, Herculem,

M. BEVMLERI

Ciceronem & alios præstantes viros in cælo collocasse. Possem ex scriptis Zuuinglij multa & illustria testimonia, quæ illius viri perpetuam & constantem de iustificatione fidei sententiam explicarent & Iacobum Andream falsi criminis reum agerent, proferre: nisi hæc calumnia à nostris dudum refutata esset: aut si quenquam de ea dubitare hodie existimarem. Hoc vnum dico sycophantæ & impudentis hominis esse, ea quæ figuratè & metaphoricè dicta sunt, propriè accipiendo adulterare, & inde absurdum aliquod deducere, quod nec per somnium, nec per febrim auctori in mentem venit. Verum Andrea, etiamsi daremus tibi, quod tamen nunquam dabimus & tu nunquam probabis, Zuuinglium Ethnicos egregijs virtutibus ornatos in cælo collocasse: non tamen grauer peccasse videretur, si verà sunt quæ scripsit Brentzius, si vera sunt, quæ tu à Brentio accepta mordicus defendis. Nam si cælum vt monstrosè scribitis nullo loco terminatur, si ad inferna vsq; extenditur: cur non etiam Ethnici in cælo locum habere dicerentur? Præterea si diabolus, vt blasphemè scribitis, in domo Patris, in qua Christus suis electis mansionem & locum parauit, suam quoq; sedem & domicilium habet: cur quæso non necessariò sequatur etiam reprobos in eodem loco collocari: quippe cum reprobos in extremo

terremo iudicio Christus iussurus sit à se discedere in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis eius?

Cum verò existimes Zuvinglij doctrinæ præiudicio esse debere, quod in suis scriptis, ut ferebant tempora illa, in quæ incidit Zuvinglius, & occupationes grauitissimæ, durius interdum & minus propriè (quod tamen hodie noui Monachi crebrò faciunt) loquutus fuisse videtur: ecce reponam tibi dicta aliquot ex scriptis Domini Lutheri desumpta: & quid de ijs sentias, aut nobis sentiendum existimes, libenter audiam. Nam ea talia sunt, ut fundamentum nostræ salutis penitus labefactent. Nam in Genesi Capite quarto pagina 87 f. b. de nostra salutis causa primò in hunc modum scribit. Nos sub Papatu fortuitò, ut sic loquar, vehimus ad misericordiam. Non enim præcessit certa promissio futurum, ut nobis viuentibus patefiat veritas & manifestetur Antichristus. Et paulò post inquit: Sic Nahaman, sic rex Miniuitarum, sic Nebucadnezar & alij ex Gensibus fortuita misericordia saluati sunt. Item ad hunc modum propter electos, qui fortuita misericordia saluandi erant, & vitæ protectio, promissiones corporales, seu Legales, eius magnæ & egregiæ sunt, tamen sunt incerta & fortuita. Et ibidem: Perijt Cain cum sua generatione, sine lux, sine crux

M. BEVMLERI

& siue Deus, exceptis ijs, qui per fortuitam misericordiam seruati sunt. Ibidem: Auget timorem Cain, quod Deus relinquit ei tantum vagam misericordiam. Pag. 91. f. a. Sicut, inquit, Christus minister circumcisionis fuit, propter veritatem & certitudinem promissionis Iudæis factæ, Gentium autem minister fuit, propter misericordiam, nam promissionem nullam habebant: ita quoque posteritati Cain, fortuita illa misericordia contigit.

Hæc Andrea cum animo tuo lustra, & etiã atque etiam perpende, nã similia *ῥημάτων θαύματα*, vt mollissimè loquar, reperiantur. Quod si ergo ex ijs locis in quibus Zuuinglius suo dicendi genere vsus, tibi loquutus videtur durius, statim colligendum censes, Zuuingii doctrinam de cœna Domini falsam esse: cur non eodem modo de Luthero iudicandum esse statuis? Sed malim magnorum istorum Dei seruatorum, ad quorum eruditionem tam Andreas, quàm ego non peruenit, *σφάλματα*

& lapsus tugi, duriores locutiones in meliorem partem explicari,

quàm ita tragicè exa-

gitari.

CAPVT

C A P V T Q V A R T V M

Quo refutantur calumnie, quibus Andreas ex colloquio quodam, quod ante biennium ad fontem acidum lauans, cum quodam ministro Ecclesie agri Tigurini se habuisse scribit, in consutatione pag. 200. nostrae doctrine, maxime vero in ehyte Reipub. Tigurine inuidiam constare conatur.

VT Andreas, homo durus & iracundus, non solum priuatas personas dentata sua charta incesseret, sed etiam Respublicas & Ecclesias, optime constitutas, de suis antecessoribus optime meritas, atrocibus iniurijs afficeret: libuit ei in postremo suo scripto etiam ridiculam fabulam, quam ipse pro suo candore & grauitate historiam appellat, commemorare. In qua narratione duo nobis expendenda sunt capita: prius est narrationis siue fabulae occasio: posterius est ipsa fabula, seu colloquium scenicum, dignum quod in laudem Andree omnium gentium literis celebretur. In occasione Iacobus historicas leges acurate obseruans suaeque fabulae auctoritatem & fidem conciliaturus tria exponit: 1. Tempus, 2. Locum 3. Causam impellentem. Verba eius haec sunt. Sed libet aliam quoque historiam breuiter recitare

M. BEVMLERI

Cum ante biennium in fonte acido lauerem
& valetudini operam darem, minister quidam
Ecclesię ex agro Tigurino à me interrogatus,
qui similiter quoq; valetudinis suę confirman-
dę acidulis utebatur.

Ad tempus igitur quod attinet Andrea,
respondeo, te historię leges nimis acurate ob-
seruando summam leuitatis notam tibi inure-
re. Ante biennium enim aut ignorasti, quomo-
do Cœna Dominica in nostris Ecclesijs cele-
bretur, aut omnino cognitum habuisti. Si ig-
norasti, cur quæso superioribus annis tot cen-
tones contra nostram doctrinam consuisti?
cur tot bruta fulmina in eam emisisti? cur tot
falsis præiudicijs eam grauare non dubitasti?
cur tam diris & indignis anathematismis eam
subiecisti? scilicet pũchrum tibi fuit, more
Andabatarum, rem neque visam neque co-
gnitam oppugnare: scilicet non insania & fu-
ror est id oppugnare, de quo tibi nihil con-
stet. Si verò de ea tibi constitit, quid opus e-
rat denuo interrogare? quid attinebat àctum
agere? quæ insania te eò adigebat, vt de re tibi
cognita peregrinum hospitem tam odiose &
insidiosè sollicitares?

Ad hunc locum quod attinet hic historicus
suum genium & ingenium nobis contemplan-
dum proponit. Quod videlicet tutius esse ar-
bitratur, in proprio sterquilinio crocitare ac
sibi loco cauere, quam in aciem prodire. Nam
alioquin

alioquin, quomodo Cœna Dominica in nostris Ecclesijs administraretur, ut cognosceret, non sibi expectandum esse censuisset, donec in acidulas ante biennium demum sese conferret, ac ubi ministrum Tigurinum ostenderet, à quo de re tanti momenti erudiretur. Idq; eò magis quod superioribus annis, cum suo Biddenbachio, Tigurum furtim ingressus Dominum Rodolphum Guualtherum concionantem audierit. Cur non ibi ad D. Bullingerũ, aduersus quem absens sæpe pugnauerat, & de quo, suo more, ante victoriam constitutam, publico scripto triumphauerat, adiuit, & ex eo percontatus est, quomodo cœna Domini in Ecclesia Tigurina administraretur? Cur à phrasibus quibus orthodoxi patres vsi sint, abhorreant? Cur Orthodoxũ consensum imprimendum curauerint? In causa hæc fuerũt. Andreas etsi Vbiquitarius est, Tiguri tamen dum fuit, non fuit in suo territorio. Andreas etsi Vbiquitarius est, tamen Tiguri suos applausores & assipulatores non habuit. Andreas suæ Vbiquitati metuebat, & cõsubstantiationis suæ præsidio se non satis munitum esse sciebat.

Interea tamen Andreas suum quoque integrum animum erga liberam Helueticam gentem declarat, & quomodo Helueticos si in eius territorium accedant, excipere tractareq; soleat, ostendit. Quod videlicet magnam humanitatis & modestiæ speciem præ se ferens,

M. BEVMLERI

Insidiosè eos de rebus percontetur, de religio-
ne cum ipsis conferat, vt postea occasionem
habeat, eorum dicta & responsa calumniandi,
corrumpendi, & odiosè in suis farraginibus
exagitandi. Hæc sunt xenia, hæc ἀνθρωπεπτή-
σια quæ genti Helueticæ de Ducatu Vuirte-
bergico eiusq; exulibus præclare merita, ab
Andrea referuntur. An verò oblitus est γάρ-
& nostra memoria, plurimos concionatores à
Papistis sedibus suis pulsos, τοιοῦτοῦ imperio
nisi quàm tuos, sese ad Helueticā gentem, tan-
quam extremum asylum contulisse. Nam vt
præclare monet Euripides in supplicibus.

ἔχει γὰρ καταφυγὴν θήρ μὲν πίστεων,
δοῦλοι δὲ βωμῆς θεῶν, πόλις δὲ πρὸς
πόλιν.

ἔπιηξε, χειμαθεῖσα. τῷ γὰρ εἰ φεσσι οἷς
ἐκ βῆτιν ἐδὲν ἐλατῆλκε δὲ δαμοιοῦν.

Habet enim confugium Petram quidem fe-
ra, serui aras Deorum, ciuitas verò ad ciuita-
tem cōfugit, tempestate exagitata. Nihil enim
perpetuò beatum est in rebus mortalium.

Nostri ergo homines ijs non solū dolore &
consilio adfuerunt, sed etiam tuta hospicia præ-
buerunt, nullum humanitatis, pietatis & libe-
ralitatis officium, quantumq; honestè potue-
runt, promouerunt. Tantum abest vt insidiosè
eos interrogarint, aut vexarint, aut eorum ca-
lamita-

Imitatoribus insultarint. At verò quam gratiã
 reportauerint & adhuc hodie reportent supe-
 rioribus annis immoderatum Testamentum
 Brentzj, qui superioribus quoq; annis mag-
 nis nostrorum hominum beneficijs vsus fuit,
 docuit: hodie verò Andreæ eiusq; sociorum dã-
 cta & facta restantur. Nam non satis habent
 in Ecclesias Gallicas & Belgicas, quæ hodie
 crudeliter à Papistis premuntur, intolerabili-
 bus conuitijs inuehi, sed etiam in honestissi-
 mas nostras Respublicas, quibus sua bona me-
 rito accepta referre deberent, si modo grati
 esse vellent, infinita conuitia & maledicta con-
 ferunt. Itaq; haud immerito nostri cum Dauide
 conqueri possunt: pro dilectione mea aduer-
 santur mihi. Et posuerunt super me malum
 pro bono, & odium pro dilectione mea. Pos-
 sunt etiam rectè contra eosdem vsurpare, cia-
 rissimi optimiq; viri Philippi Melancthonis
 cui pro beneficijs & virtutibus egregijs ean-
 dem quam nostris referunt gratiam.

Ingratus cuculus nutricem deuorat ore

Et misere pietas officiosa nocet

Hæu mihi quã scelus hoc imitantur sepe volucris

Pectora quæ Cygno candidiora putes.

Possem hoc loco tibi in mentem reuocare, quæ
 maiores nostri Illustrissimis principibus Vite-
 rebergicis, toto imperio Romano proscriptis
 præstitierint: nisi omnes præter te meminissent
 ac summæ commendarent, iamq; propterea

N. BEUMLERI

ergo gentem Helveticam ingratiudinem de-
testarentur.

Ceterum præstat, ut ad alteram fabulæ
huius partem veniamus, diuinumq; collo-
quium, quod cum ministro Ecclesiæ in agro
Tigurino te habuisse scribis: dignum videli-
cet, quod aureis literis marmoreæ statuæ in-
cidatur, Bibenhusianzoy Ubiquitati consecra-
tur. Sunt autem huius colloquii vel potius
tentationis Iacob Andricæ partes quinque,
quas deinceps examinabimus.

Primum igitur tentator Andreas egres-
sus in acidulas, ministrum Tigurinum acces-
sit, hisq; verbis adortus est. Quomodo verò
vos Tigurini Cœnam Domini in vestris Ec-
clesiis celebratis. Et respondit minister: Do-
ceatur populus, nos ministri vobis damus pa-
nem & vinum: vos autem orate, ut Dominus
vobis det corpus & sanguinem suum.

Historiam, id est testem veritatis te no-
bis scripturam esse promisisti: sed pro historia
fabulam & tua fragmenta te nobis dare in ipso
limine ostendis: quippe cum tua vehementius
ornando, aliena nimium reprehendendo, affe-
ctibus tuis plus æquo quam concedit veritas
largiendo, historiarum leges negligas, tibi quo-
mniem fidem deroges. Nam primo & te &
tuos Tubingenses adhuc in recenti memoria
disputatione publica Tubingæ hanc histo-
riam

riam valde ridiculè narrares sæpiusque re-
 peteres, hunc primum tentationis paroxys-
 mum multò aliter exposuisse. Nam ibi aie-
 bas: Ego quæsiui à ministro Tigurino, quo-
 modo is suos auditores de Cœna Dominica
 erudiret? Ecclesiarum verò nostrarum men-
 tionem nullam faciebas. Nunc verò, vt nostris
 Ecclesijs & Rebuspub. quibus post Deum suã
 fœlicitatem & otia debet, inuidiam conslet, su-
 spectasque reddat, hypothesin ad thesin ex
 historico Rhetor factus transfert. Hæc varie-
 tas res commemorandi, & si ad voluptatem
 tuorum, quorum animi iam ad ista commenta
 obduruerunt, sit apra & accomodata, tamen
 historix fidem imminuit maximè, historici le-
 uritatem & inconstantiam declarat luculen-
 tissimè: animos Lectorum suspensos & du-
 bios tenet, vt nesciant vtrum calidum ne an
 frigidum, quod ex eodem folle spiratur crede-
 re debeant. Quare Andrea cum posthac vel
 in orio viuere vel animi causa historias texe-
 re decreueris: tibi etiam atque etiam viden-
 dum est, vt sermo tuus non solum splendidior
 & elegantior fiat, sed etiam vt sibi omni tem-
 pore & loco egregiè consonet, nunquam ve-
 rò sibi repugnet. Nam alioquin posteritati
 quæ sine amore & odio de tuis historijs iu-
 dicabit, non magis historicus eris quàm ho-
 die ridiculus Aesopus, aut insigniter mendax
 Lucianus.

M. BEUMLERI

Deinde ut hoc quoque moneam in responso
 ministri comitis paralogismū diuisionis : quo
 nimirum ea silentio præteris & prætermittis,
 quæ te historicum fide dignum minime esse,
 sed ut leuissimè dicam fabulatorem malig-
 num agere demonstras. Nam minister ille &
 mihi & alijs bonis viris antequam te histori-
 cum fore suspicaretur, tuam tentationem in-
 fidiosam exposuit, sed tibi hoc responsum de-
 disse affirmauit: Doceo ego meos auditores me
 ipsis panem & vinum tanquam Christi mini-
 strum & cooperarium in Cœna Dominica
 porrigere & subministrare: Christum verò es-
 se, qui animas eorum fideles intus corpore &
 sanguine suo ad vitam æternam pascit: idè ut
 faciat sedulo & ardentè inuocandum esse. Ad
 debat etiam se hanc suam responsionem ratio-
 ne ex dicto Ioannis Baptistæ deducta confir-
 mase: Baptizo vos aqua, is autem qui veniet
 post me baptizabit vos igni & spiritu. Ad
 hanc rationem dicebat te nihil præter risum
 & cachinnos respondere potuisse. Huic viro
 ut potius, quàm tibi nouo historico fidem ha-
 beam duabus rationibus moueor. Prior est,
 quod nonnulli boni viri qui vnà vobiscum la-
 uarunt, tuæque inquisitioni interfuerunt, mihi
 Tubingæ dixerunt ministrum illum hæc ver-
 ba Ioannis, ad suæ sententiæ confirmationem
 accomodasse. Vnde quilibet conijcere potest
 te eius responsum malitiosè truncare & non
 historica

Historica sed Græca fide corrumpere. Altera ratio est, quod scio ministrum illum præter & contra nostrarum Ecclesiarum confessionem sibi nihil respondisse, nihil etiam in sua Ecclesia docere. Illa autem verba quæ tu huic loco inseruisti in Confessione nostra non memini extare. His duabus rationibus, si placet, tertiam adde, deploratam videlicet tuam & impudentem bene dicta peruertendi, aut etiam ea, quæ alijs in mentem nunquam uenerunt, affingendi libidinem & licentiam, non-historicam illam quidem, sed poëticam & Lucianicam. Nam quando quæso probabis nobis ea, quæ in postremis tuis commentarijs aduersus D. Grynaum & D. Daniele Tossanum, commentus es, quando nobis probabis ex scriptis Domini Zuuinglij, Zuuinglium fateri se interpretationem uerborum Cœnæ ab atro Spiritu didicisse? Quando probabis ex scriptis D. Petri Martyris, Martyrem Dei omnipotentiam negasse? non certè ut etiam amici tui iudicant ante Calendas Græcas. Quare cum toties fidem fefelleris, toties in manifesta fraude deprehensus sis, toties fabulas pro historijs uendideris, ignosces nobis veniamq; dabis, si in posterum tuæ narrationes, non plus apud nos ualeant, nec maiorem fidem mereantur, quam duo libri uerarum narrationum Luciani. Cum enim qui semel malus & perfidus est, semper præsupponatur malus, quid nobis de re qui ha

M. BEVMLERI

Et enis tam multa vafre , perfide & impu-
denter egifti ftatuendum fit, tu ipfe exiftima-
re pores.

Secundo inquisitor Andreas rurfus ac-
ceffit, miniftrumque Tigrinum ad hunc mo-
dum adortus eft. Num igitur non dicitis,
Accipite & manducate, hoc eft corpus me-
um quod pro vobis traditum eft? Hic eft
fanguis Chrifti qui pro peccatis noftris ef-
fufus eft?

Si fingulis biennijs memoriam huius hi-
ftoriae replicabis, plurimum eam, vt video,
augebis: & ita quidem, vt a continentibus
tuis fcriptis, in quibus perpetuam rerum fa-
bulam complecteris fecernere hanc, qua
fi fabulam tuae tentationis & inquisitionis
poffis, atque modicum corpus conficias.
Nam cum ante biennium in difputatione Tu-
bingenfi tuos auditores huius fabulae recita-
tione oblectares, eiusque crebra repetitione mul-
ta argumenta tibi obiecta foluenda effe arbi-
trareris, huius fecundi paroxifmi nullam pla-
ne fecifti mentionem. O Marce Tulli Cicero,
quam faelix fuiffes, fi pro Luceio, a quo tanto-
perè flagitasti, vt res tuas geftas amplificando
hiftoriae leges negligeret, hic hiftoricus obti-
giffet: qui in hiftoria fcribenda non modo hi-
ftoriae leges fibi violandas effe ducit, fed etiam
quidlibet fingendi cum pictoribus atque poetis
aequam fibi fumat poteflatem.

Cæterum

Cæterum vtut ista sese habeant audiamus responsum ministri, quod hic inquisitor ab eo tulit: nequaquam respondit illes: quia minister cum homo tantum sit, non potest dare corpus & sanguinem Christi: sed solus Christus dat.

Miterum te Andrea, si hæc scripsisti, etiam si non ignorares, neminem fore, qui tibi fidem esset habiturus: miserioem verò, si ita excacatus es, vt tibi persuaseris te hæc commenta vel tuis Tubingensibus persuasurum esse. Nam multi sunt ex ijs, qui libellum breuem D. Ludouici Lauareri, quem vestris calumnijs & criminationibus opposuit, de Ceremonijs ac ritibus nostrarum Ecclesiarum legerunt, atque ex eo cognouerunt, nos in administratione cœnæ Dominicæ verba Christi non mutilata, sed integra recitare, communicantibus proponere & inculcare. Neq; etiã credibile est vlllo modo ministrũ illũ præter & contra morem, in nostris ecclesijs vsuratũ aliquid respondisse: præsertim cum hominis modestiam & doctrinam etiam affectæ tui, qui vnã tecum Baijs istis vsi sunt, mihi commendarint. Sin autem Andrea hoc tibi vis, an in nostris Ecclesijs, vnã cum symbolorum distributione, sigillatim cuiq; cõmunicanti dicatur, panis est corpus Christi: respondeo simpliciter id nõ fieri: rationem quoq; expono: quia nullũ præceptũ, si Bibernhusianum excipias, vt id fiat, exiat:

M. BEVMLERI

atq; idcirco tam omitti, quam viurpari sine impietate potest: de quo Epistola Consolatoria te monuit.

Rationem autem, quam minister Tigurinus sui responsi dedisse, ab inquisitore fingitur alio quaesito euertere conatur inquisitor: Cui ergo Paulus inquit: Accepi à Domino quod tradidi vobis, num panem & vinum tantum accepit?

Pulchrè, faceret, laute profecto dictum & sapienter. Iugularas hominem, seu potius tuam ignorantiam tuo ipsius gladio. Nam Paulus eo loco non disputat de corpore Christi in & sub pane latitante: non differuit de eo, an corpus Christi de cælo descendat in panem, & in manus suas, vt sua manu ebrijs Corinthijs id in ora ingereret: multò minus locutus est de Vbiquitaria & Capernaitica manducatione, sed ceremoniam & ritum sacram Cœnam Dominicam rectè pieq; administrandi Corinthijs in memoriam reuocauit. Atq; hæc ita esse duabus rationibus addicam necessarijs. Prior est, quod Paulus ritum prophanum, quo Corinthij Cœnam Dominicam in computationem immodicam conuerterant, grauius reprehendit, atq; emendare studet. Posterior est, quod Paulus post ista verba, Accepi à Domino & tradidi vobis, statim subiicit veram formam & ceremoniam Cœnam Dominicam administrandi. Itaq; Andrea intelligis te turpiter labi & in

& in errorē etiam alios rapere, fallacia figure dictionis. Nam accipere & tradere hoc loco, vt in alijs multis, non significat ita accipere & tradere, vt ancilla in cunis dominæ suæ dat infantem : vt multi tibi Vbiquitatis formulam parturienti pecunias in loculum dederunt : vt pincerna Bibenhusianus in cratere tibi porrigit vinum. Sed significat dicere & docere, ita vt sit sensus, eam formam & ritum Cœnam Dominicam administrandi vobis præscripti & commendauimus quem in Christo Domino didici, & quem nunc vobis in memoria redigo.

Tertio tentator rursus inuasit ministrum Tigurinum & hac quæstione propius vrsit: an verò non crederet, Christum quidem dare corpus suum, sed per manum ministri. Ad hoc quæsitum sibi responsum esse fingit historicus. Minister nihil nisi panem & vinum dat. Hoc responsum Andreas his verbis elusit. Num igitur, dicebam, alia nunc celebratur Cœna Domini, quàm quæ semel à Christo Domino celebrata est : vt in illa prima corpus & sanguinem distribuere Christus, quia Dominus erat, in hac verò nostra Cœna Dominica corpus & sanguis Christi non distribuuntur, quia ministri sint non Dominus, quia ea dispensant.

Quod orationis genus non solum horridum & incultum sit, sed etiam perplexum & obscurum: operæ pretium facturi videbimur,

M. BEVMLERI

si id syllogismi instrumento expurgemus.

Quod Christus in prima Cœna distribuit: id quoque in Cœna Domini ministri hodie sua manu distribuunt.

At Christus sua manu in pane, sub pane, cum pane distribuit suum corpus.

Ergo hodie ministri sua manu in pane, sub pane, cum pane distribuunt corpus Christi.

Assumptio grauisima laborat petitione principij, & varia contradictionum implicatione. Nam primo quæritur, an Christus corpus suum quod in mensa sedit, quod discipuli viderunt, in cuius sinu Ioannes requieuit, simul in manu sua habuerit, & in pane absconderit: hoc si tu affirmaueris contradictioni inexplicabili te implicabis. Deinde quæritur, an Christi corpus visibile, palpabile, locale, quale in prima Cœna fuit & adhuc est, simul quoque fuerit inuisibile, inpalpabile, ilocale, quale tota Scriptura & erudita antiquitas ignorat: hoc postremum si tu affirmaueris, contradictione te implicabis. Tertio quæritur an Christus corpus suum quod numero vnum & idem est suo corpore tanquam instrumento distribuerit? An corpus Christi carne & ossibus & per consequens suis dimensionibus longitudine, latitudine & profunditate constans, in manu Christi fuerit? An vna eademque manus seipsam distribuerit, & à discipulis ore manducata fuerit? An manus qua Christus corpus suum

suum distribuit, etiam in pane & sub pane latet
tauerit. Hæc si tu affirmaueris contradictio-
ne te irreties, aut Christo duo corpora neces-
sario tribues. Intelligis opinor Andrea, quid
syllogismus tuus monstri alar.

Quarto Andreas inquisitor rursus acces-
sit, & pro suo imperio, quod sibi in Ecclesiam
Tigurinam insolenter vsurpat, in hæc verba
indignabundus erupit, & cur à formulis lo-
quendi abhorreant, quæsiui, quibus orthodo-
xi patres vsi sunt, qui manibus ministrorum
non solum panem, sed etiam corpus Christi di-
stribui & ore accipi, secundum verba Testa-
menti Christi, scripserunt. Sicut falso dictus
Orthodoxus Consensus testatur, qui Tiguri
impressus est, cuius verba illi ad oculum de-
monstrabam, quod dicant, corpus Christi vi-
deri, manibus palpari, labijs & dentibus attin-
gi, & in os ingredi.

Primum Andrea non necesse est vt de Ec-
clesia Tigurina eiusq; doctrina multum labo-
res. Nam habet illa Dei gratia suos doctores,
habet suos ministros, habet suos nutricios, V-
biquitatis sacerdotibus haud inferiores. Neg-
verò eam existimare debes cuiusquam obscuri
& infamis tyrannidem ferre posse, aut se Ger-
manici Antichristi iugo submissurum esse. Sua
libertate illa fruitur, quam Dei gratia conse-
quuta est: suis se à Deo ordinatis pastoribus &
nutricijs gubernandam tradit: te verò planè

M. BEVMLERI

respuit, tibi in se nihil iuris esse testatur, teq; in
ira conchas cellulæ Bibenhusianæ manere de-
bere arbitratur.

Deinde Andrea quomodo probabis quæso
vel nostros, vel Orthodoxū Consensum à phra-
sibus orthodoxorum patrum abhorrere, aut
eas improbare? Scilicet patres cum patribus
conferre, phrasas cum phrasibus explicare, pa-
tres inter se conciliare, de eorum locutionibus
ex perpetua loquendi consuetudine iudicare:
in Vbiquitatis schola à Patrum phrasibus ab-
horrere est.

Sed audiamus responsum ministri: Orthodo-
xum Consensum se quidem vidisse respondit,
sed non legisse affirmabat. Noli Andrea mira-
ri aliquem ex nostris esse, qui Orthodoxum
Consensum, cui nemo nostrum propria ma-
nu subscribere coactus fuit, legerit, quippe
cum nuper admodum, & etiam num hodie in
Palatinatu multi reperiantur qui confitentur,
se vestram Vbiquitatis formulam, in cuius
verba iurare contra conscientiam coacti fue-
runt, neq; vidisse neq; legisse, atq; idcirco de-
fendere non posse. Neq; etiam mirari debes,
quod minister hic tibi respondit, ad autores
orthodoxi Consensus, se, vt tu loqueris, reiice-
re si quid peccauerint: quippe cum doctores
& professores, quorum virtutem & eruditio-
nem tu tantopere extollis, cum ipsis formula
Cœcordiæ defendenda esset. Illustrissimo Prin-
cipi Ca-

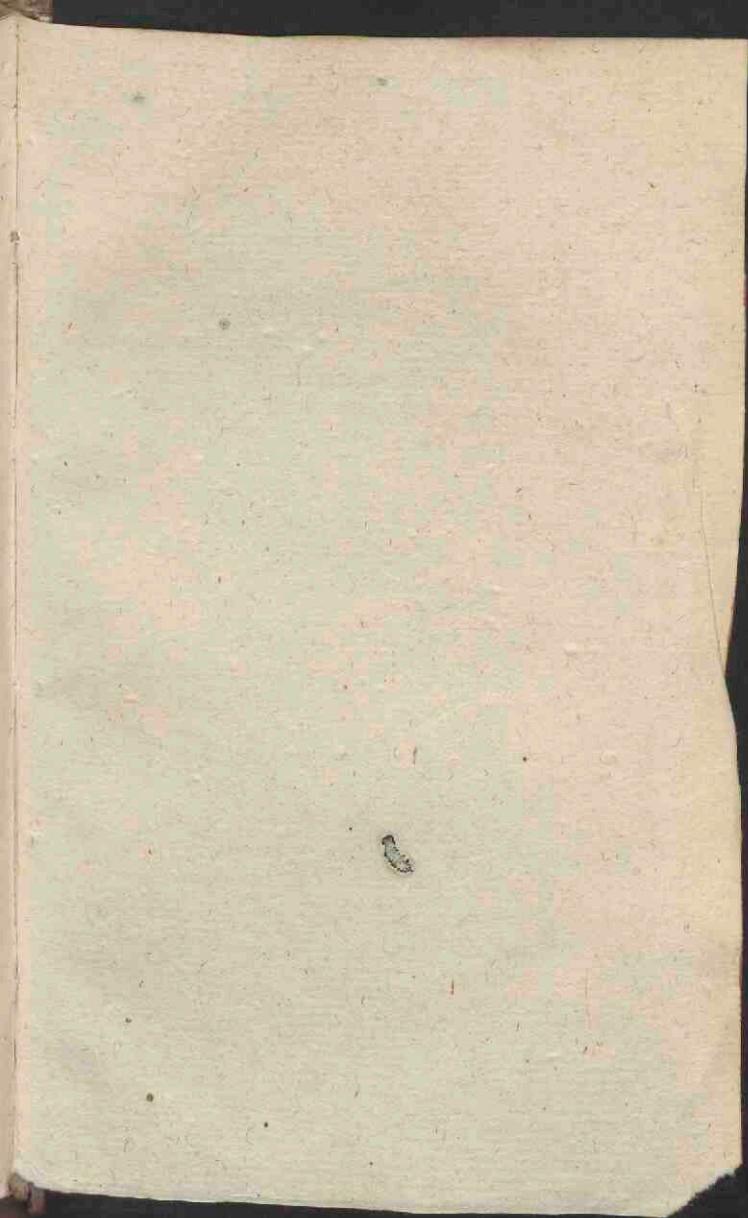
eipi Casimiro, eiusq; consiliarijs & concionatoribus, idem responsum dederint. Et hæc sunt quæ ad tua conuitia, & contumelias intolerabiles, quibus tam me quàm ecclesiam & Rem publicam Tigurinam affecisti respondere voluit. Si verò cui hunc virum durius tractasse videbor, is cogitet Iacobum Andream talem esse virum, talia eius facta & instituta, ut aliter cum eo agi vix possit. Malo enim nodo malus quærendus est cuneus.

F I N I S.

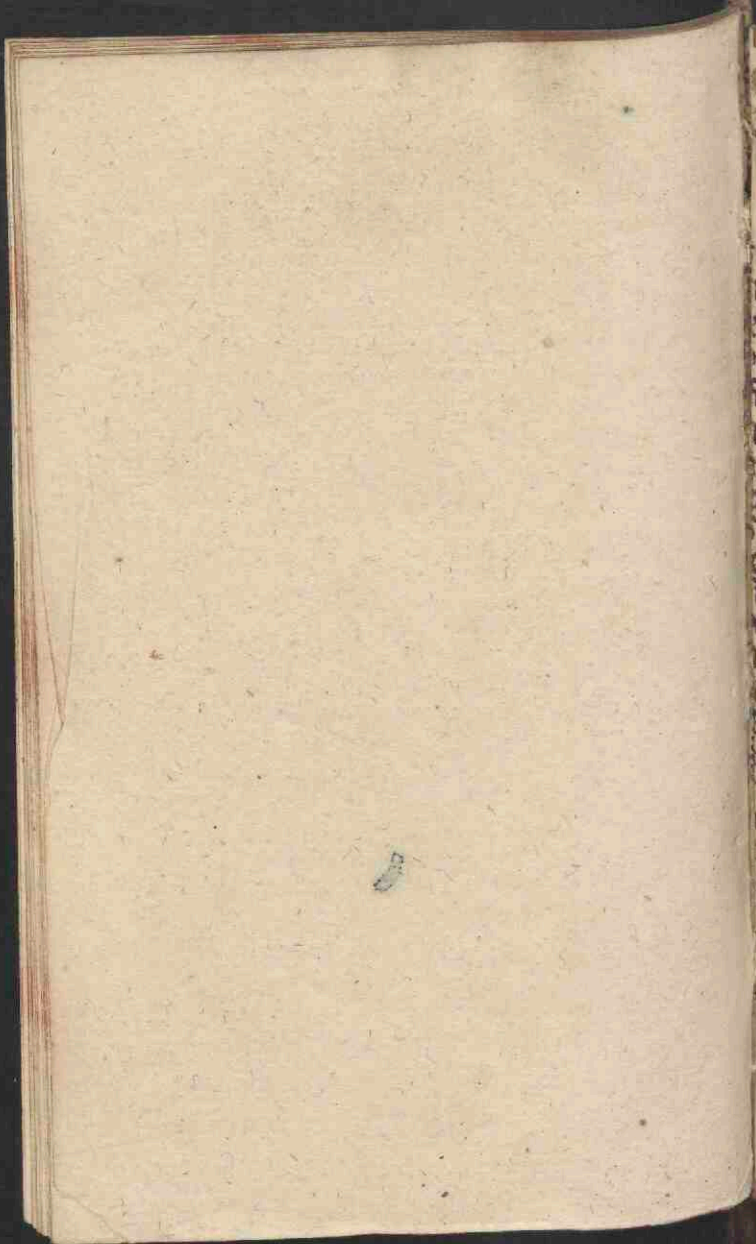
1565352

A 1508667

0C1267876459

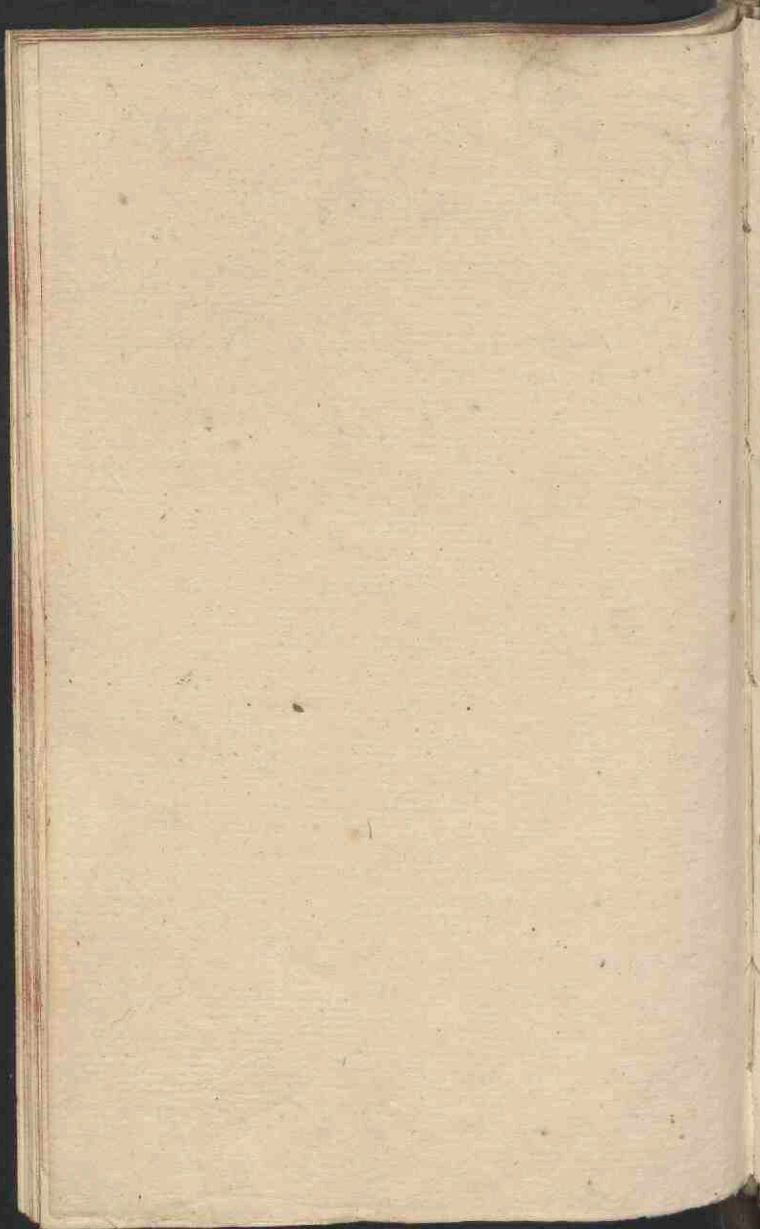

lu
s a
ari

ma
uen
ecm
ter
mī
iac
ut
ndi
ipi
emp
i ex
e na
nar
am
s ee
a de
ay
sch
pp
no

1797

[Faint, illegible handwriting covering the majority of the page]

Regulæ sabb. fact. 40 p. 122

Augustinus dicit ad ieronymum p. regulæ sabbatatis
in iudic. fact. est humanas carnes mader et deplu huius
quæ hominibus omnia et habere humana sunt in iudic.
quam fundere, nulli sit de caputibus quibus hodie
Ioh. quid parat deus et huius. modo et maderasti

Mag. de ...

recupantur bona quibus cessit & recessione lo
ne illudatur. pp. sicut ai postulo. p. tentat

postea. s. depositur. bone to qd compellunt² red
n. opulsiore qsidat. pp. qmod. ecce ur. pp. ria
neicru mult. i pedu. & ideo compellitur.

renatur ius qd ei quod non est & renu-
are non pot' dicas quod per literas
monitorias preceptorias siue execu-
tias nullum ius acquiritur p quod ec-
c'ia siue cl'ici q'ra quos iurare i petra
tur obligati sint i petra n' aliqd ius
h' i ecc'ia an' recepne. S; offm' executor' i petra pot' u-
rpi mandatum tenetur adimple' huic off' b'n possit
& renu' aucto' h'is impet'is & i petrandis quo fit
et sic nec offm' iudicis nec aliud p' literas illas petra
nu'ciatum. S; e. sine cu' iam executor' fuit prosecutus
quarum aucte fuerat i iudic' & no' dum offic' renu'
audic' ut notatur i si u'lae notule. v' v'uis suffici-
ent' q' tunc ex quo nu'ciu' misit ad i petrandum ex d'ca
S; ille. 10. q. que lata fuit s'ua et iteo no' debuit s'ua
set i expensis q' tunc vnde q'ra. 1. de ap. nicolao. v' v'uis
pensis ann non fuit prosecutus nisi ad i petrandum
cessum sup' p'ncipali pot' dici quod i illa nicholao. v' v'uis
colaus petra tenuit alteram partem i expensis q' tunc
entem procurator' e' hic uo' petra ut procedatur ad s'ua
hic fuit lis. q' et s'ua diffinita lata no' cu' statum
ap. et altera ps no' fuit sufficient' prosecuta ad s'ua
putari sui sit ps appellata siue appellans quia iudic'
absente pot' procedi ad cassandam. ur q' firm' and' r'
l. u' s' illud S; deb; citari. 1. q. vj. s' appellatore. v' v'uis
q' i' nisi sufficient' s' i putet nec pot' dici quod aucto'

et emittit uentem & rempa u. qui plm no hnt no tendant

uentem & rempa u. q.
sit nam i fite. hoc dicit

